

Metĩndjwỳnh Karõ kute meo ba'ã ujarẽnh ne ja.

Ruka ne ajte me bakunĩ kadjy Teopiremã pi'ók no'ók ne. Õbê ja ne kum Jeju'ã ujarẽnh tẽn àbir djãmã kumẽ. Ne kam jakam ajte Jeju àbirkõt arẽ ne kam Metĩndjwỳnh kute Amikarõ janor nhym kute me 'amỳnh tỳx'ã ajarẽ. Jeju pykabê ar bari kute õ me jao atom ne kam arỳm kàjkwamã àbirkam kute ar meo ba rã'ã ne kute memã Amikarõ janor ne o meo tỳx ar o ba nhym me kute Jeju pyma proobit mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx ar o baja'ã ujarẽnh tẽ. Jejukõt ba djwỳnh ne uma proo arkum me uma kêt mex ne memã 'ã ujarẽnh ba nhym me tu amim markumrẽx ne 'ã bikprõnho dja. Be, nhym Ruka ja kunĩ'ã ajarẽ ne kam ajte Pedru'ã ajarẽ ne kam atãri Paur'ã ajarẽ. Djãm Jeju kute amim mebé idjaerbit pytãr ne ar meo bamã? Kati, kute pyka kunĩkõt me ja kunĩ pytãrmã. Pedru ne memo krax nhym kam Paur mrãmri apỳnh me õ pyka djari kunĩkõt me'ỳr mrãn prĩne memã 'ã ujarẽnh ba. Amrêbê ne Paur kum Jeju nhõ me ja kurêkumrẽx ne prĩne meo bikẽnh ar o ba nhym kam Jeju kum amijo amirĩt nhym arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne kum abên kam kabẽnkõt pyka kunĩkõt me'ỳr mrãn memã Jeju'ã ajarẽ nhym kam me tu amim markumrẽx ne kam 'ã akuprõ.

*Jeju djàbir'ã ujarẽnh kadjy ne ja.
Mat 28.16; Mak 16.14; Ruk 24.46*

¹ Be, ga Teopire, amã ne ba amrêbê pi'ôk no'ôk ne. Pi'ôk wãkam ne ba Jeju djâpênh kraxkurũm, kabêh kraxkurũm prĩne amã 'ã idjujarênh tẽn 'ã amã pi'ôk no'ôk ne.

² Pi'ôk no'ôko tẽn kam arỳm àbir'ãnh amã 'ã ajarên arỳm 'ãnh pi'ôk no'ôk krãta. Be, Jeju kumrêx ne amijo me kwỳ pytà. Amijo me kwỳ pytàn arỳm àpênh djà'ã arkum karō. Metĩndjwỳnh Karō kukwakam 'ã arkum karōn ar anon arỳm kàjkwa djwỳnhmã wabi.

³ Be, àbir kêtri ne tokryn tyn akubyn tĩn ne arỳm arkum amijo amirĩt ar o ba. Mỳj kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba? Bir, dja ar tĩnkôt omũn arỳm mã memã kum,

—Mrãmri ne akubyn tĩn. Ar ba ne bar akubyn tĩnkôt omũnh krãptĩ, anhỹro ba. Ar kute ã memã anhỹro ba kadjy ne arkum amijo amirĩt ar o ba. Nãm arkum amijo amirĩt ne mã arkum ujarênh ba. Metĩndjwỳnh kute amim me utarn ar meo ba'ã arkum ujarênh ba. Akubyn tĩn'ã arkum amijarênh ar o ba: nhym arỳm 'ã arngrobê 40 apêx.

⁴ 'Ã arngro apêx kêtri ne ar ajte Jejumẽ ro'ã abeno akuprō nhym arkum 'ã karōn arkum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarẽ kurũm ar akator kêt ne ije amrêbê ar amã gwaj Babãm kabêh jarênh kôt Metĩndjwỳnh Karō jabej ajkam ama.

⁵ Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngômãbit me angij. Nhym be, dja ar ajã arngro krãptĩ apêx kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã Karō jano nhym raxo ar akadjwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Nãm ã Jeju arkum ane.

⁶ Nhym kôt ba djwỳnh Jeju àbir kutã 'ã akuprō. Be, me bajtemmã ne mebê idjaer àpênh tũm. Ar 'ã

akuprōn kukij ne kum,

—Ĕ, Bēnjadjwỳr djwỳnh, djām jakam dja ga me bajtembê me babê idjaero amiptàn ar me ijo aba? ane.

⁷ Nhyim arkum,

—Bir, gwaj Babām djwỳnh ta ne kute mar. Kabēnkôt dja aje arēnhwã'ã akati nàr 'ã mytyrwỳ bôx. Kute ar amã 'ã akati jarēnh ar aje mar prām kêtikumrēx.

⁸ Nhyim be, dja Metĩndjwỳnh Karō ar akam ruw ne ar amã tỳx jadjà gar arỳm kukwakam atỳx ne. Ne kam ijã memã adjujarēnh ar aba. Krĩraxbê Djeruxarēkam ijã memã adjujarēnh ar aba. Ne amibu'ã pykabê Djudêjakam apỳnh me krĩ djari kunĩkôt ijã memã adjujarēnh ar aba. Ne amũ pykabê Xamarijkam apỳnh me krĩ djari kunĩkôt ijã memã adjujarēnh ar aba. Ne amũ: pyka kunĩ kôt aba:n apỳnh me ba dja kunĩkôt me'ỳr aban bôx ne memã ijã adjujarēnh ar aba.

⁹ Nãm ã Jeju arkum anen arỳm kàjmã tē. Kàjmã tē nhyim ar omũnho ku'ê. Nhyim kakrã arỳm o akno nhyim ar arỳm omũnh kêt ne.

¹⁰ Abej rĩto ku'ê rã'ã nhyim arỳm Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amãnhkrut tu ar kuri dja. Ar õ kubêkà jaka.

¹¹ Ar kuri djan arỳm arkum,

—Ĕ, pykabê Garrêjakam ar ajabatàn, mỳkam ne gar kàjkwa jabēno aku'ê? Arỳm ne Jeju ar abê kàjkwa djwỳnhmã wabi gar omũ. Dja gar akubyn rwỳkkôt djwỳ ã omũnho ane. Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh arkum ane.

Maxij kute Djuda tykkam pãnh àpênh djà 'amỳnh ne ja.

¹² Nhyim kam ar ar ku'ê djà kurũm, krãnhbê Oriwêre kurũm akubyn Djeruxarê'ỳr tẽ. Mebê id-jaer ne me amikukràdjà kôt me tyk djà kêt djàkam pi'òk ràràrkam nĩjar mrãnh kêt. Me mrãnh'ã akreo kirometu pydjibit. Me kukràdjà kôt ar akubyn Djeruxarê'ỳr tẽmo kute kirometu pydji pyràk.

¹³ Ne kam bõx. Bõx ne kỳjrũm kumoka'ê'ỳr wabi. Ar bikprõnh djãmã wabin nhỹ. Pedrumẽ Djuãomẽ Xijagumẽ Ångremẽ Piripimẽ Tõmemẽ Batormêmẽ Matêumẽ Xijagumẽ Ximãomẽ Djuda ar nhỹ. Aupêu ne Xijagu ja dji. Ximão ja ne idji kakritbê Xerodji. Djuda ja ne Xijagumẽ ar axikôt apõx.

¹⁴ Ar ja kunĩ axikôt amim Jeju maro nhỹn mã Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. Mã kum meo à'wỳro nhỹ. Nhyim me niredjwỳ kwỳ nhỹ. Jeju nãbê Marijdjwỳ nhỹ. Jeju kamy ar axikôt ar apõxja ar adjwỳnhdjwỳ nhỹ.

¹⁵ Nhỹ: nhyim ar'ã akati kwỳ apêx nhyim Pedru arỳm kãjmã Jejukôt ba djwỳnh nhipõkri dja. Arỳm ne me krãptĩbê 120. Kãjmã djan memã kum,

¹⁶ –Akmeremẽ àpnhĩre ar, dja gar ikabẽnja ma. Be, Djuda ne Jeju'ỳr meo mõi nhyim kam me pa 'amỳ. Amrêbê: ne me bakukãmãre Djuda'ã ajarẽ. Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam Djuda'ã ajarẽ. 'Ã ajarẽ nhyim me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhyim me aben djõ'ã arẽho mõi. Arẽho mõi tãmtã arỳm 'ỳr o bõx. Me bakamingrãnyrekam Djuda arỳm Jeju'ỳr meo mõi kumrẽx nhyim me arỳm pa 'amỳ. Me bakukãmãre Dawi kute 'ã ujarẽnh kõtõ arỳm 'ỳr meo mõi kumrẽx.

17 Be, Djuda kute 'yr meo mõr kêtri ne Jeju arỳm amijo utà. Ar iro'ã amijo ar ipytàn arỳm ano bar kumẽ ro'ã apê.

18 Jeju te amijo utà nhym kam kurê djwỳnhmã kanga nhym me arỳm pãnh kum ngõnhponho pi'òk kaprĩ ngã. Nhym kam pi'òk kaprĩja pãnh amim pyka'õ by. Nãm pyka byn arỳm kam tỳm ne ajkatõr nhym krêx kunĩ ajkapĩ.

19 Nhym kam Djeruxarêkam me ja kunĩ abenmã arẽnhõ ipòk ne. Ne kam amikabẽn djwỳnhkam õ pykamã Axêdjama jarẽ. Nãm ã Pedru memã ane. Me bakabẽnkam ne gwaj ren Djuda nhõ pykamã pyka kamrõre jarẽ.

20 Nãm memã anen kam itepã ajte memã kum,
—Be, Djuda tyk ja'ã ne me bakukãmãre amrêbê:
mebê idjaer nhõ me ngrer tũm'ã pi'òk no'òk ne
memã kum,

“Kwãrĩk wãnh krĩ djà ja kaprỳ. Gê me'õ kam krĩ
kêtkumrêx”, ane.

Ne kamã ajte 'ã memã kum,

“Àpênh djàkam dja me'õ pãnh apê”, ane.

Nãm me bakukãmãre ã Metĩndjwỳnh kukwakam
pi'òkkam ane.

21 Ije ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnhja kôt gê
me'õ Djuda djàpênh djà 'amỳ. Ê, bar Jejumẽ ro'ã
ar iba. Ar gadjwỳ ar akwỳ ne gar Jeju kôt ar aba.
Be, Jejumẽ ro'ã ar baba 'õ, dja àpênh djàkam apê.

22 Gwaj baro'ã babamo kraxkam ne Djuão
Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjênhõ ba. Gwaj
arỳm kam Jeju pumũ. Gwaj baro'ã ar baba: nhym
kam Jeju arỳm wabi gwaj kam omũnhõ ino re.
Gê Metĩndjwỳnh kabẽn kôt ar ajõ gwaj baro'ã apê.

Gwaj baro'ã baje Jeju pumũnhkam dja ar ajõ gwaj baro'ã apê gwaj kam Jeju akubyn tĩnkõt memã badjujarẽnh ar baba. Nãm ã Pedru arkum ane.

²³ Nhyr me arkum,

—Be, ar wã, Jõdje Baxabamẽ Maxijmẽ ne ar aro'ã Jeju pumũ, ane. Jõdje Baxaba nhidji 'õdjwỳbê ne Juxu.

²⁴⁻²⁵ Nhyr ar arỳm Metĩndjwỳnhmã ar arẽn kum,

—Ga abê Bẽnjadjwỳr djwỳnh. Me kunĩ nhõkre kadjwỳnhbê ne ga aje me kabẽn mar. Ne arỳm ar amãnhkrutja pumũ. Jeju ne amrẽbê ar ijano bar 'ã memã idjujarẽnh ar iba. Gê ar ja'õ Djuda pãnh ar iro'ã 'ã ujarẽnh ar ba. Ga aje amijo ar ja'õ pytãrkõt ar imã o amirĩt. Djuda ne axwekõt Jeju kute ar ijanorjabê amijo kuka. Kwãrĩk wãnh me biknor tokry djãkam wãnh akuno. Nãm ar ã Metĩndjwỳnhmã ane.

²⁶ Ne kam ar idji'ã kẽn kryre no'õk. Ne kam kumẽ. Ne kam 'ã idji kute amirĩtkõt ar arỳm amijo Maxij pytã. Nhyr kam me Maxijmã Jeju kute anor'õ jarẽ. Jeju kute Ar kubê 11 janor kõt ne me arkum arẽ.

2

Karõ raxo me kadjwỳnhbê ÿm meo ba kadjy ne ja.

Kar 4.31, 8.15, 10.44, 19.2

¹ Arỳm ne mebê idjaer bikprõnh djã nhõ akati nhidjibê Pẽxiko. Kam arỳm Jejukõt ba djwỳnh kunĩ axikõt amim Jeju man ro'ã nhỹ.

² Ro'ã nhỹ: nhyr ar aerbê arỳm kãjkwa kurũm mỳjja rãrãk ne arỳm kikremã wadjã. Mỳjja rãrãk kute kõk 'ityx rãrãk pyrãk nhyr arỳm me kunĩ kuma.

³ Nhym arỳm mỳjja kute kuwy pyràk amirĩt. Amirĩto kute me õto bikjêr pyràk. Ne kam mỳj kuwyja arỳm ar'ã arij. Ar ã pỳnhkõt ar'ã arij nhym ar arỳm abenã omũ.

⁴ Kam ne Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar ã pỳnhkõt raxo ar kadjwỳnhbê nhỳn ar ar o ba. Nhym ar arỳm apỳnh me bajtem ba djàkam me kabêno kabên ne arỳm arênho dja. Metĩndjwỳnh Karõ ta arkum me kabên jangij nhym kam ar arênho dja.

⁵ Metĩndjwỳnh Karõ kute ar ar o ba kêtri ne me ja apỳnh me bajtem ba djà kunĩkõt aben kurũm ban bôx. Ne arỳm myt tãmkam krĩraxbê Djeruxarêkam ar ba. Me bôx ny ja ne me mebê idjaer kukràdjào kukràdjàn kute ar o ba tũm.

⁶ Nãm me Djeruxarêkam ar ba: nhym arỳm mỳjja rãrãk kato. Nhym me amybỳm mỳjja man itepato ar'ã aben pydji. Me krãptĩ: bôx. Bôx nhym Jeju kõt ba djwỳnh ar arỳm apỳnh me bajtem kabênkam kabên jarênh mexkumrêxo ku'ê. Ar kute me bôx ny kabên bajtem jarênh mexkumrêx. Apỳnh me bôx ny jabatành djàkam me kabênjakam ar kabên jarênh mexkumrêx nhym me kunĩ arỳm amikabên djwỳnh ma.

⁷ Amikabên djwỳnh man kam te kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne abenmã kum,

–Je, me kabênja ma. Me ja kunĩ ne me pykabê Garrêjakam abatành. Me kute me bakabên mar kêtkumrêx ne arỳm kam kabên jarênh mexkumrêx.

⁸ Amrêbê me baprĩri apỳnh me bakabên djwỳnh gu me arỳm jakam maro dja. Mỳj ne me ja me bakabênkam kabên kadjy amijon?

⁹⁻¹⁰ Be, apỳnh me bajabatành djàbê ne pykabê

Paxijmẽ
 Medjijmẽ
 Erãomẽ
 Mexomimẽ
 Djudêjamẽ
 Kapadômẽ
 Põtumẽ
 Adjijmẽ
 Bridjamẽ
 Papirijmẽ
 Edjitemẽ.

Apỹnh me bajabatành djà ne ja.

Ribijkam pykabê Xireni kuridjwỳ me bajabatành djà'õ.

Krĩraxbê Rõma kurũm me babõxdjwỳ bakwỳ babê idjaerkumrẽx.

Nhym me bakwỳ amrêbê baje mebê idjaer kukràdjào kukràdjà.

¹¹ Kretamẽ Arabijmẽ ne me bajabatành djà 'õdjwỳ. Be, apỹnh me bajabatành djà ne ja. Nhym me tu me bajaêrbê apỹnh me bakabẽn djwỳnh kunĩkõt kabẽn jarẽn mex. Me bakabẽn jarẽn mex ne arỳm kam Metĩndjwỳnh rax'ã ujarẽnho kumex gu me arỳm ar kuma. Nãm me bõx ny ã Jejukõt ba djwỳnh ar'ã abenmã ane.

¹² Ne arỳm te kute kraxkõt ar marmã arkam no tyn kumex ne ar umaje umar punuren abenmã kum,
 –E kum, mỳj'ã ne gu me baje me kabẽn marja amijakre? ane.

¹³ Nhym me kwỳ arkam bẽno ajkẽn abenmã kum,

–Kadjwati kangô* kumexkam ne me ajbã, ane.

Pedru kute kàj bê me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn.

¹⁴ Nhyam kam Pedru arỳm kàjmã dja. Jeju kute ar anorbê 11mê ar ro'ã kàjmã djan arỳm kàj bê memã kabẽn ne memã kum,

–Me abê idjaer, krĩraxbê Djeruxarẽkam me ar aba kunĩ, dja ga me ikabẽn 'ãno djan ama.

¹⁵ Be, me amãbit ne bar ije kadjwati kangôkam ibibãnh pyrãk. Nhyam be, kati. Ota, kỳjrũm myt nhỹ. Nhỹnh got kỳjrũm myt nhỹrkam kadjwati kangôkam me bibãnh'õ amirĩt ne? Arkati. Ar ba ne bar ibibãnh prãm kêtikumrẽx.

¹⁶ Bar me amã arẽ ga me ama. Bar apỳnh me aba djari me akabẽnkam ikabẽn jarẽn mex ga me ama. Be, amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnhbê Djõwe kute ar ijã ujarẽn kôt ne bar ã ikabẽno ane.

¹⁷ Nãm me bakukãmãremã kum,
“Metĩndjwỳnh me bamã, ‘Dja mỳjja kunĩ pykakôt amingrãnh 'ỳr nhyam me kunĩ aminhinomã amimẽn 'ỳr ba arỳm me kunĩmã Ikarõ jano nhyam arỳm meo tuknĩn meo ba.

Me ã pỳnhkôt me kunĩo tuknĩn meo ba. Meo tuknĩ kute mrãmri ne me kute me iby ngõ kapĩ nhyam kute meo tuknĩ pyrãk.

Dja ba Ikarõ jano nhyam akamrer ar, akadjwỳx ar ikukwakam kabẽn jarẽ.

Nhyam me abatãnh ny nokam mỳjja pumũnh kêt kwỳ amirĩt nhyam me omũ.

* **2:13** Mỳjja me kute o kãm ne kôt bibãnh kunĩja, kadjwati kangômẽ uba kangômẽ, mỳjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarẽ.

Nhym mebêngêt mỳjja kwỳ pyti.

18 Apỳnh akati djàri wākam dja ba inhõ àpênh mymẽ inhõ àpênh nimã Ikarõ jano nhym arỳm meo tuknĩ. Nhym me arỳm ikukwakam ikabẽn jarẽ.

19 Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyn kumex kadjy dja ba kàjkwakam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Ne me kute iraxmã kator kadjy pykakamdjwỳ mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Dja ba kam me kamrômẽ kuwymẽ kũm tyk nhipêx.

20 Ne myt nokam akamàt kô tyk ne mytyrwỳo me kamrô. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute me axwemã pãnh jarênh nhõ akati bõx 'ỳr. Kam dja memã ra:xi ne memã umati:re. Dja bõx 'ỳr ba kam arỳm ã mỳjjao ane.

21 Kam dja me kwỳ ì pỳnhkôt Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã amijo a'uw nhym arỳm me utà. Me ì pỳnhkôt me kunĩ pytà.' Nãm Metĩndjwỳnh ã me bamã ane."

Nãm ã Djôwe Metĩndjwỳnh kukwakam ar ijã ane. Be, djãm ar ibibãnh got? Kati. Ga, me bakukãmãre Djôwe kute ar ijã ujarênhja pumũ. Djôwe kute ar ijã ujarênh kôt bar arỳm apỳnh me akabẽnkam ikabẽn jarênh mex. Nãm ã Pedru memã ane.

22 Ne ajte itepã memã kum,

—Me abê idjaer, dja ga me ikabẽnja ma. Metĩndjwỳnh ne krĩraxbê Nadjarekam Jejujao ba nhym kukwakam arỳm mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Me punuo mexo ba. Te me aje marmã kam ano tyk ne aku'ê kadjy ne kôt aje raxmã akator kadjy ipêxo ba. Metĩndjwỳnh ta ne o ba nhym arỳm

kabẽnkõt me akam mỳjjao ba. Me ga ne ga me amrêbê kõt omũn ama.

²³ Tãm ne Metĩndjwỳnh kum ire. Me abê idjaermã kum ire. Mỳjja kunĩ kêtri kute amikukãm mỳjja kunĩ mar kõt ne kum ire. Me kêtri ne arỳm amim 'ã karõ mãmdji. Kute amim 'ã karõkõt ne arỳm me amã Jejumã ire. Nhym me axwe me akabẽn kõt pĩte'ykam kunhôn kubĩ ga me mekõt ajaxwe.

²⁴ Ga, me arỳm tu tykkumrêxja pumũ. Mỳj me'õ ta dja akubyn meo tĩn nhym me ajte mekõt ar ba? Arkati. Me arỳm tu tykkumrêx. Kam me kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam me te: kator prãmje kute amikjênhõ bakam tokryja pyræk. Jejudjwỳ ne mrãmri tu tykkumrêx. Nhym be, djãm tyk rã'ã? Kati. Tyk rã'ã prãm kêtkumrêx. Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn ne. Metĩndjwỳnh ne o kute mrãmri ne me kute me uwpre tỳxkam arỳm 'ãpre bõnh pyræk nhym akubyn me ta ajte mekõt ar ba pyræk.

²⁵ Amrêbê: Kritu ta Metĩndjwỳnhmã amijarê. Tyk rã'ã kêt'ã kum amijarê. Nhym me bakukãmãre Dawi arỳm kõt arê gu me pi'õkkam omũ. Nãm Metĩndjwỳnhmã kum,

“Bẽnjadjwỳr djwỳnh, inokrekam ga amirĩt rã'ã. Ga imê amijo akajkepkam dja me te: idjumar punumã ingrêkmã.

²⁶ Ba kam arỳm inhõkre kadjwỳnhbê ikĩnhkumrêx ne ikĩnh'ã memã amijarê. Dja ba inhĩkumrêx ne akubyn itĩn ne ar iba. Ja kadjy dja ba tu amim akamnhĩxkumrêx ne ate ikrã.

²⁷ Dja ba tyn me tyk ba djækam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati.

Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kêt-kumrêx. Kam ne ba ikĩnhkumrêx.

28 Mỳj dja ba itykkam nê? Bir, ga ne ga arỳm imã arê. Dja ba akubyn itĩn ne akõt ar iba rã'ã: rã'ã ne. Dja ga ikuri dja. Kam dja ba ikĩnhkumrêx ne.”

Nãm ã Dawi ane nhym Pedru arỳm kõt memã arê. Kritu tyk rã'ã kêt'ã memã arê.

29 Ne kam itepã Kritu tĩn'ã memã kum,

—Akmere, ba prĩne me amã me bakukãmãre Dawi kabên'ã ajarê ga me prĩne ama. Djãm amijã ne kabênja jarê got? Kati. Dawi ne amrêbê: ty nhym me arỳm me tyk nhõ kikrekam adjã gu me baje kikre pumũnh rã'ã.

30-31 Be, Kritu akubyn tĩn'ã ne kabên jarê. Dawibê Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh'õ. Nhym kam Metĩndjwỳnh kum kabên jarênh mãmđjin kum,

“Dja atàmđjwỳ ar aben djô'ã apôx. Aben djô'ã apôx tãmtã nhym tũmrãm dja atàmđjwỳja kato. Tãmja dja kubê Kritu. Apãnh dja memã nhỹn arỳm kubê Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Ikabên pyđji ne ba arê.” Nãm Metĩndjwỳnh ã Dawimã ane nhym arỳm kuma. Kute amidjô'ã Kritu kator markam ne Dawi Metĩndjwỳnhmã Kritu kabên jarênh kum,

“Dja ba tyn me tyk ba djakam ar iba. Djãm kam dja ga ikanga? Kati. Djãm inhĩ rerekmã? Kati. Dja ga ikanga kêt-kumrêx”, ane. Djãm amijã ne Dawi kabên ja jarê? Kati. Kritu'ã ne arê. Bẽnjadjwỳrbê kumkati'ã ne arê. Kritu dja ã rerek kêt ne akubyn tĩn.

³² Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ar ikunĩ ne bar omũ. Jejubê ne Bẽnjadjwỳrbê kumkati. Kubê ne Kritu.

³³ Nãm akubyn o tĩn nhym kam wabin arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh me kunĩmã nhỹ. Nhỹ nhym Bãm arỳm kum Karõ ngã. Amrêbê kute kum arẽnhkõt ne kum kungã nhym kam ajbir ar imã ano. Nhym kam ar ikam ruw ne arỳm ar ijo ba bar arỳm kukwakam me bajtem kabẽn jarẽnh mexkumrẽx ga me arỳm ar ima.

³⁴ Be, mrãmri ne Jeju arỳm wabi. Nhym be, Dawi ne kàjkwa djwỳnhmã àbir kêt. Nãm amrêbê: me bakukãmãremã kum,

“Inhõ Bẽnjadjwỳrmã ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ne kum, ‘Amrê idjubõk'ãnh nhỹ, Abẽnjadjwỳr raxkam idjubõk'ãnh nhỹ.

³⁵ Ikam ama ba amrê awỳr akurê djwỳnho mõ ga me kwỳo apardjan me kwỳ nhimex.’ Nãm Metĩndjwỳnh ã Kritumã ane.”

Nãm ã Dawi me bakukãmãremã ane.

³⁶ Me abê idjaer kunĩ dja ga me Dawi kabẽnja man 'ã ikabẽn mar pydji. Mrãmri ne Metĩndjwỳnh Jeju'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽnhkumrẽx. Kubê ne Kritukumrẽx, me aje pĩte'y'ã nhõrja tãm. Ja dja ga me amim mar pydji. Nãm ã Pedru memã ane.

³⁷ Nhym me kute ja markam arỳm amim ngryk ne kaprĩre ne. Ne kam arỳm Pedrumê Jeju kute ar anorja kunĩmã kum,

—Akmere ar, mỳj dja ba me kam amijon? ane.

³⁸ Nhym Pedru memã kum,

—Me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Jeju Kritu'ỳr amijo akẽx. Bar kam arỳm kukwakam kum ngõmã me ajangij. Nhym

Metĩndjwỳnh arỳm me ajaxwe maro aknon me akam ngryk kêt ne arỳm me amã Karõ jano nhym ar me ajo ba.

³⁹ Be, Metĩndjwỳnh ne amrêbê me amã Karõ jarê. Ne ajte me akramê atãmdjwỳmã arê. Ne ajte anhỳr bê me mõi wãmã arê. Kute amiwỳr me 'wỳr kunĩ ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jarê. Nãm ã Pedru memã ane.

⁴⁰ Ne kam ajte memã Metĩndjwỳnh kabên kumex jarên axwe nêje me akre:n ajte memã karõ:. Nãm memã kum,

—Me kamingrãny ja ne me axwekumrêx. Dja me ã me biknor tokry djakam akuno. Me gop mekõt abiknor kêt kadjy amipytã, ane.

⁴¹ Nhym kam me kum kabên kĩnh ne tu amim markumrêx. Nhym kam me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã me krãptĩ jangij. Mebê 3.000 ne me angij nhym me arỳm mekõt tu amim Jeju markumrêxo ba.

Me kute Jeju mar kute abeno õbikwa.

Kar 4.32

⁴² Nhym me mã Jeju kute ar anorja kukràdjã man kõt ar amijo ba. Ne aben tã akuprõ. Ne Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ, aben tã, me kute tyk mar rã'ã kadjy. Ne aben tã Metĩndjwỳnhmã kabêno krĩ.

⁴³ Nhym me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy Jeju kute ar anorja me aêrbê mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipexo ba nhym me kunĩ arỳm madjã kreti.

⁴⁴ Nhym me kute amim Jeju mar kunĩ ro'ã ar ban kute abenbê mỳjja'õ nê kêt ne abenmã abennhõ mỳjjao ba.

⁴⁵ Ne amũ memã apỳnh aminhõ pykamẽ aminhõ mỳjja ngãn pãnh pi'òk kaprĩ jamỳ. Ne kam apỳnh me õ mỳjja kêt mã pi'òk kaprĩ ngã.

⁴⁶ Ne kam akati kunĩkõt Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam axikõt Jeju maro krĩ. Ne kam apỳnh me ũrkwã kõt Jeju kute aminhĩ'ã djwỳ jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêro krĩ. Ne kĩnh tiren tu aben markumrẽx ne ro'ã õ kwỳ krẽno kumex.

⁴⁷ Ne mã Metĩndjwỳnh mã kum,

—Imã akĩnhkumrẽx. Amexti:re, anhỹro kumex. Nhy m bu'ã me kunĩ kum me kĩnh. Nhy m Bẽnjadjwỳr djwỳnh akati kunĩkõt amiwỳr me kwỳo akẽx. Aben totok mã amiwỳr meo akẽx ne me axwebê me utà. Ne arỳm me kute amim Jeju mar kõt me umjuw nhy m me arỳm mekõt ar aben pydjio ba.

3

Pedru kute me'õ mrãnh kêt o mex.

¹ Ne kam akati 'òkam arỳm myt ibõ, arỳm 3 ora nhy m Pedrumẽ Djuão ar Metĩndjwỳnh nhõ kikreti'ỳr tẽ. Akati kunĩkõt, myt ibõkam ne me bẽ idjaer kikretikam Metĩndjwỳnh mã kabẽno krĩ. Nãm ar 'ỳr tẽn 'ỳr bõx nhy m me me'õ mỳn o tẽ.

² Adjakam ne mrãnh kêt nhy m me mỳn o ba. Akati kunĩkõt ne meo ban kikreti jajkwa krekre kuri krĩ. Ajkwa krekre ja nhidjibê ne Kĩnh tire. Nãm me o ban krĩ nhy m kam me ngjẽx kunĩkõt pi'òk kaprĩ'ã me 'wỳro krĩ.

³ Be, nãm me kumỳn o tẽn kam ỳr. Nhy m Pedrumẽ Djuãomẽ mekõt àrmã tẽ nhy m ar omũn arỳm pi'òk kaprĩ'ã ar ku'uw.

⁴ Nhyṃ Pedrumẽ Djuãomẽ 'ỳr akẽx ne omũ, omũnh tỳx ne kum, “Amrẽ ar ipumũ”, ane.

⁵ Nhyṃ arỳm ar kuman mỳjja jabej ar'ỳr akẽx ne ar omũnho nhỹ.

⁶ Nhyṃ Pedru kum,

—Inhõ kryt jakao pi'òk kaprĩ kêt ne inhõ kẽn karỳro pi'òk kaprĩ kêt. Nhyṃ be, atemã inhõ mỳjja ba amã arẽ. Be, Nadjarekam Jeju Kritu kukwakam on kàjmã djan on mrã, ane.

⁷ Nãm anen tu ubòk'ãnh ikra 'amỳn kàjmã aro tẽ. Nhyṃ on parmẽ parkõn mex

⁸ ne ekruṃ ne kàjmã dja. Ne arỳm tẽ. Ne kam arkõt Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Nãm arkõt arĩ tẽ, kĩnhkumrẽxkam arkõt àtor tẽn Metĩndjwỳnhmã mextire jarẽnho tẽ.

⁹ Nãm kum mextire jarẽnho tẽ nhyṃ me kunĩ arỳm omũ.

¹⁰ Omũn kam amim nokre pumũn arỳm abenmã kum,

—E kum, tãmwã ne kikreti jajkwa krekrebê Kĩnhtire kuri amijo à'wỳro krĩ. Je tô mỳj ne arỳm kam nẽ? anen te aben kukijn kam no tyn kumex.

Me krãptĩmã Jeju'ã ujarẽn.

¹¹ Nhyṃ mrãnh kêt ne arỳm mexja arỳm Pedrumẽ Djuão aro tỳm ne aro dja. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti janhàkam kikre kre kênhkam ne ar dja. Me kute kum Xaromão nhõ kikre kre kênh jarẽnhja. Nãm aro dja nhyṃ me kunĩ arỳm kam ar'ã akuprõn te kute marmã arkam no tyn kumex.

¹² Nhyṃ Pedru arỳm memã kum,

—Ga me abê idjaer, mỳkam ne ga me te aje marmã me'õjakam ano tyn akumex ne ar ijã ano

mao akumex? Djãm ar ba ne bar me'õjamã mrãnh mex jadjà? Kati. Ar ba ne bar ije o mex mar kêt. Djãm ar amimexo ne bar kum mrãnh mex jadjà? Arkati. Jeju ne paro mex ne kum mrãnh mex jadjà.

¹³ Ba me amã arẽ ga me ama. Metĩndjwỳnh kute Abraãomẽ Idjakmẽ Djakomẽ me bakukãmãre kunĩo ba djwỳnh arỳm jakam amirax kôt Kra Jejuo ra:xi. Tãmwã ne ga me amrêbê Piratumã kanga. Nhym kam bit kute kum irermã. Ta kute arek me aro'ã ar ban umar mex kadjy bit kute kum irermã ga me kum, “Kati, Kati”, ane.

¹⁴ Be, Jeju ne Metĩndjwỳnh mexo mex ne katàt ar amijo ban axwe kêtukumrêx ga me kanga. Ne kam me'õ jaxwe kute me parja'ã Piratumã kum, “Tãmwã dja ga kum anhiren ano gê ta me ikôt arek ar ban umar mex”, ane.

¹⁵ Ne kam kute mỳjja kunĩmã tĩn jangjênh djwỳnhja bĩ. Nã gãm me bĩn'ã memã apnê nhym me kubĩ.

Nhym be, Metĩndjwỳnh ne arỳm akubyn o tĩn. Ar ba ne bar omũn me amã kôt 'ã idjujarênh ar iba.

¹⁶ Be, Metĩndjwỳnh ne amikôt Jejuo rax bar kam arỳm tu amim Jeju kamnhĩxkumrêx. Tu amim kamnhĩxkumrêx nhym arỳm me'õjamã tỳx jadjàn o mex ne. Jeju ta ne ar imã ijamak bô bar arỳm tu amim kamnhĩxkumrêx nhym arỳm prĩne me'õjao mex ne. O mex nhym arỳm me anhipôkri dja ga me akunĩ arỳm omũ.

¹⁷ Be, akmere ar, ba me amã arẽ ga me ama. Anhõ bẽnjadjwỳrmẽ ne ga me ajamakre kêt kam Jeju bĩ ba arỳm kuma.

¹⁸ Nhym be, amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh kunĩ me bakukãmãremã

kum, “Dja Kritu tokry. Metĩndjwỳnh kute Kra'ã Běnjadjwỳrbê kumkati měnhja dja tokry.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane. Nhyr me aben djõ'ã arěho mõ:n arěho mõr tãmtã: arỳm 'ỳr o bõx. Tũ:mrãm me akamingrãnyre amã kurê nhyr arỳm Kritu tokry. Me bakukãmãre kute arěnh kõt Kritu tokry. Nãm ã Pedru memã ane.

¹⁹ Ne kam itepã memã kum,

–Kam me on amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Běnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akěx ne katãt kaběn man kõt ar amijo aba. Dja ga me ã amijo ane nhyr arỳm me ajo kĩnh ne. Ga, me kum kõrkam kaprĩja pumũ. Ne ajte kute ngõo kõmkam kĩnhja pumũ. Dja ã me ajaxwekam akaprĩkam me ajo kĩnh ane.

²⁰ Dja ga me ã amijo ane nhyr arỳm akubyn me amã Kritu jano. Amrěbê: me kute kãj bê me amã 'ã ujarěnhja dja me amã ano. Běnjadjwỳrbê kumkatibê ne Jeju. Kritubê ne Jeju.

²¹ Dja arek kãjkwa djwỳnhkam ar ba:n kam akubyn ruw. Kute akubyn mỳjja kunĩ ny kadjy akubyn ruw. Metĩndjwỳnh kukwakam kaběn jarěnh djwỳnhja kunĩ ne me amrěbê: me bakukãmãremã ja jarěnhkumrěx.

²² Mrãmri ne Mõjdjê me bakukãmãremã kum,
“Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã ikaběn jarěho iba.

Dja Metĩndjwỳnh ĩ me akadjy amijo me anhõbikwa'õ pytã nhyr arỳm ĩ ikudjwa ã me amã kaběn jarěho ane.

Dja me amã kaběn jarě ga me prĩne aman kõt ar amijo aba.

23 Nhyṃ me'õ kute kabẽn mar kêtja dja me o ajkẽ
nhyṃ ajte õ me wỳnhkõt amirĩt kêtḡumrẽx
ne.”

Nãm ã Mõjdjê ane nhyṃ Pedru kõt memã arẽ.

24 Ne kam itepã memã kum,

—Mrãmri ne amrêbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnḡ djwỳnh kunĩ apỳnh mỳjja apõxmã 'ã ajarẽ. Me ajte Kritu katormã 'ã ajarẽ. Nhyṃ jakam mỳjja arỳm amirĩt nhyṃ Kritu arỳm kato. Dja ga pi'õk kõt akubyn arẽnho tẽn Xamuwe'ỳr o bõx. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnḡ djwỳnh ne aben nḡtepã apõx tẽn. Kunĩ'ã dja ga pi'õkkam ujarẽnḡ jarẽnho tẽn arỳm kõt ama. Kukwakam kabẽn jarẽnḡ djwỳnh kunĩ ne me Kritu'ã memã ajarẽ. Ja dja ga me kõt ama.

25 Ga me Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnḡ djwỳnh kabẽnjao aba rã'ã ne. Metĩndjwỳnhmẽ me bakukãmãremẽ arỳm abenmã kabẽn jarẽnḡ mãmḡji ga me kabẽnno aba rã'ã. Nãm Metĩndjwỳnh Abraãomã kum,

“Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx. Aben djõ'ã apõx krãptĩ.

Atãmdjwỳ ja'õ dja meo kĩnh. Dja apỳnh pyka kunĩkõt meo kĩnh nhyṃ me arỳm kĩ:nhḡumrẽx.”

Nãm ã Abraãomã kabẽn pydjĩn arẽnho ane.

26 Be, ba me amã arẽ ga me ama. Kute meo kĩnh kadjy ne Metĩndjwỳnh amijo Kra pytãn me akumrẽxmã ano. Dja me anḡĩ pỳnhkõt me ajaxwebê me ajo akẽx ne arỳm me ajo kĩnh. Ja kadjy ne me amã ano. Nãm ã Pedru memã ane.

4

Pedru me rũnh krãptĩmã Jeju'ã ujarẽnh.

¹ Nãm ar memã kabẽno dja nhym me rũnh arỳm ar'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ar'ỳr bõx. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nêje ku'ê djwỳnh ba djwỳnhjadjwỳ mekõt ar'ỳr bõx. Mebê xadjudjêumẽ mekõt ar'ỳr bõx.

² Pedru ar kàj bê memã Jeju tyk ne akubyn tĩn'ã ujarẽho dja. Ne kam ajte kàj bê me kute amim Jeju mar tykja kunĩ akubyn tĩn'ã ujarẽho dja. Jeju akubyn tĩn kõt me tĩn'ã ujarẽho dja. Kam ne me rũnhja ngrý:k ne arỳm ar'ỳr bõx.

³ Nãm me ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm ne ar pa 'amỳn aro tẽn Ar kubê ijê. Arỳm me'ã akamàt 'ỳr. Nhym kam me akati kadjy Ar kubê ijê.

⁴ Nhym be, me kute Ar kubê ijê kêtri ne me kute ar kabẽn marja krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Õbê me kute tu amim markumrẽxjamẽ ajbir me krãptĩjamẽ ne me abenã mẽnham krãptĩ:kumrẽx. Me my ne mebê 5.000.

⁵⁻⁶ Nãm me akati kadjy Ar kubê ijê nhym kam me'ã akati nhym me rũnh ar'ã akuprõ. Mebêngêtmẽ Mõjdjê kukràdjã mar djwỳnhmẽ ar'ã akuprõ. Nhym me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxbê Ananh mekõt nhỹ. Nhym Kajbajmẽ Djuãomẽ Arexãrimẽ Ananh nhõbikwa kunĩ ar'ã akuprõ. Me rũnh ja ne me krĩraxbê Djeruxarẽkam ar'ã akuprõ.

⁷ Nhym me arỳm aro katon me ipõkri ar kudja. Nhym kam me ar kukij ne arkum,

—Mỳj me'õ kukwakam ne gar mrãnh kêtjao mex?
Mỳj ne idji kute? ane.

⁸ Nhyam kam Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Pedru kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Nhyam kam memã kum,

—Mebê idjaerkam me abẽnjadjwỳrmẽ ar abêngêt ar,

⁹ myjkwõt ne bar imã me'õ punuja kaprĩn o mex ga me abej ar ikukij.

¹⁰ Dja bar me amã arẽ ga me ama. Me gamẽ mebê idjaer kunĩ dja ga me ikabẽn ma. Nadjarekam Jeju Kritu, me aje pĩte'y'ã nhôr ne bĩn nhyam Metĩndjwỳnh akubyn o tĩnja. Jeju ja kukwakam ne me'õ mrãnh kêtja arỳm mex. Mex ne me anhipôkri dja ga me arỳm omũ.

¹¹ Amrêbê: ne me bakukãmãre Jeju'ã ajarẽn memã kum,

“E kum kẽn ja ne me kute kikreo ãm djwỳnhja kute kikremã armã te omũn bõm kumẽ.

Kẽn ja ne arỳm kute kikremã o kajpar, kum o kajpar tỳxi.”

Nãm ã me bakukãmãre memã anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Me aje kikreo ãm djwỳnhwã pyræk. Amã Jeju kurê nhyam arỳm kute kẽnwã pyræk ne arỳm kàjkwa djwỳnhkam me bakunĩmã nhỹ.

¹² Djãm ikrebê me'õ kute me bajaxwebê me bapytår? Arkati. Me'õ kute me bapytår kêtikumrẽx. Mrãmri ne kute me bapytår kadjy Metĩndjwỳnh memã Jeju pydji jarẽ. Nhyam pyka kunĩkwõt me bakadjy me'õdjwỳ kêtikumrẽx. Nãm ã Pedru memã ane.

¹³ Be, Pedrumẽ Djuão ar memã kabẽnkam me rũnh abenmã kum,

—E kum, arkum gwaj bapyma kêtikumrẽx. Be, ar kute me bakukràdjà mar kêt, ar kajgo mexi. Mỳj

got ar nẽn ã kabẽn mexo ane, ane. Ne kam arỳm ar kuman abenmã kum,

—Be, ar Jejukõt ba tũmkam ne ar ã kabẽn mexo ane, ane.

¹⁴ Nhyh ar kute me'õo mexjadjwỳ ar ro'ã dja nhyh me omũ. Ne te kute abenmã, “Nãm ar 'êx”, anhỳr prãmje.

¹⁵ Ne kam me rũnh me bikprõnh djà nêje ar ano nhyh ar tẽ. Nhyh me ar kàxã aro aben maro nhỹ.

¹⁶ Ne abenmã kum,

—Mỳj dja gwaj ar on? Me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ar mrãmri mỳjja pumũnh kêt raxja nhipêx. Me'õ punu mex nhyh ar arỳm o mex. Nhyh Djeruxarêkam me ja kunĩ arỳm omũ. Kam gwaj baje te memã, “Nãm ar 'êx”, anhỳr prãmje.

¹⁷ Be, gwaj ar kangrõnh tỳx gê ar ajte Jeju'ã ujarẽn kêt. Gêdja amũ me bu'ã me wã mar kêt. Nãm me ã abenmã ane.

¹⁸ Ne kam amiwỳr ar ku'uw nhyh ar bõx nhyh me arkum,

—Kwãrĩk wãnh ajte Jeju kukwakam memã kabẽn jarẽn kêt. Ne kwãrĩk wãnh 'ã memã adjujarẽn kêt, ane.

¹⁹ Nhyh Pedrumẽ Djuão ar memã kum,

—Be, mỳj dja bar nẽ? Metĩndjwỳnh kute ar imã ar imex jarẽn kadjy mỳj dja bar nẽ? Djãm me akabẽnkõt ar ije Jeju'ã idjujarẽn kêt mã? Nàr kon, djãm Metĩndjwỳnh kabẽnkõt ar ije Jeju 'ã idjujarẽn mã? Me gadjwỳ amikadjy ama.

²⁰ Be, ar ije Jeju akubyn tĩnkõt omũnh ne ar ije kabẽn mar. 'Ã dja bar bir idjujarẽnhkumrêx ar iba. Te 'ã idjujarẽn kêt mã, ane.

21 Nhyṁ kam me ajte ar kangrôn arkum ire nhyṁ ar arým mã tẽ. Me rũnh ne me te: kute aro aben mar nhyṁ me kute mỳj ar axwe'õ pãnh kute aro bikẽnhmã. Ar kute me'õo mexkam ne me kãtãm kunĩ Metĩndjwýnhmã ra:x jarẽn kum ar kĩnh. Me rũnh ren aro ajkẽ nhyṁ ren bu'ã me kãtãm ren kum me kurê. Kam ne me rũnh te: kute aro bikẽnhmã.

22 Be, te me'õ jakryja abatãnh mex nhyṁ ar arým o mex. 'Ã amexbê 40 nhjukri ne ajte amex rã'ã arým 'ã apêx nhyṁ ar o mex. Djã ne me mỳjja ja'õ pumũ? Arkati.

Me kute Jeju mar kute Metĩndjwýnhmã rax jarẽnh.

23 Nãm me rũnh Pedrumẽ Djuão arkum ire nhyṁ ar mã tẽn kam arým aminhõ me ja'yr bõx. Ne kam me rũnh kute arkum kabẽn kõt memã arẽ. Me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýrmẽ mebêngêtmẽ kabẽn kõt arẽ nhyṁ me arým kuma.

24 Ne kam axikõt Metĩndjwýnhmã kabẽn ne kum, –Bẽnjadjwýr djwýnh, abê Metĩndjwýnh. Ga ne ga kàjkwa nhípêx ne pyka nhípêx ne ngõ raxbê pyka kêt nhípêx ne kam mỳjja ar baja kunĩ nhípêx.

25 Be, anhõ àpênh Dawi ne akukwakam memã kum,

“E kum, mỳkam ne apỹnh me ba djãkam me bajtem àkréo kumex? Mỳkam ne me amim mỳjja'ã karõ kajgõo kumex?”

26 Pykakam me bẽnjadjwýr rũnh ar arým kàjmã dja. Kute Bẽnjadjwýr djwýnhbê àptãrmã arým kàjmã djan itepato abeno akuprõ.

Õ Kritudjwý me arým kute kubê àptãrmã kàjmã dja. Me õ Bẽnjadjwýrbê kumkatibê àptãrmã kàjmã dja.”

Nãm ã me bakukãmãre Dawi ane.

²⁷ Be, Bẽnjadjwỳr djwỳnh, mrãmri ne Dawi kabẽnkumrẽx. Arỳm ne me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Akra Jeju ne amexo mex. Ga ne ga arỳm 'ã Bẽnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Nhyr Erodjimẽ Põxu Piratumẽ apỳnh me ba djakam me bajtemmẽ mebê idjaermẽ me kunĩ kute kubê àptàrmã arỳm abeno akuprõ.

²⁸ Ga ne ga amrẽbê me kêttri arỳm amim me'ã karõn amybỳm meo aba. Meo aba: nhyr kam me arỳm ã Jejuo ane.

²⁹ Me kute Jejubê àptàrmã akuprõ. Bẽnjadjwỳr djwỳnh, jakam dja ga me kute ar ikangrõnhja ma. Ne kam ar imã itỳx jadjà bar imã me uma kêt ne me kunĩmã akabẽn jarẽ. Ar ibê anhõ àpênh.

³⁰ Dja ga ar imã tỳx jadjà bar me punuo mex ne akra kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên araxmã kator kadjy bar mỳjja pumũnh kêt nhipêx. Akra ne mexti:ren axwe kêt kumrẽx, ane.

³¹ Nãm me Metĩndjwỳnhmã kabẽn pa nhyr me bikprõnh djà arỳm amingrêk ne. Nhyr Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me ì pỳnhkõt raxo me kadjwỳnhbê nhỹn ar meo ba. Nhyr me arỳm kum me uma kêt ne memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ.

Me kute abenmã õ mỳjja nhõr.

Kar 2.42

³² Nhyr kam me kute amim Jeju mar krãptĩ: kum aben jabê. Me ì pỳnhkõt kum aben jabên kum Jejuo kĩnh prãm. Ne aminhõ mỳjja kunĩo aminhõ kêt ne amikutã abenmã kwỳ ngã.

³³ Nhyr Jeju kute ar anorja mã memã kum,

–Běnjadjwýr djwýnh Jeju akubyn tĩn. Ar ba ne bar tĩnkõt omũ, anen mã memã 'ã ujarěnh ar ba. Metĩndjwýnh ne arkum tỳx jadjà nhym ar tỳ:x ne memã 'ã ujarěnh ar ba. Nhym Metĩndjwýnh arỳm tu me kunĩmã ukaprĩ jadjà nhym me arỳm ukaprĩ:kumrěx.

³⁴ Nhym kam me'õ kum mỳjja'õ prãm kêt-kumrěx. Mỳkam? Bir, apýnh me ĩ djari ne me õ pyka nār õ kikre. Ne kam aben totokmã amũ memã kungã. Ne kam pãnh amim pi'õk kaprĩ byn o tẽn

³⁵ mã Jeju kute ar anorjamã kungã. Nhym kam ar mã me õ mỳjja kêt-mã pi'õk kaprĩ ngã. Me õ mỳjja kêt kõt memã kungã nhym me kam o mã amim mỳjja jamỳ. Ne kam me'õ kum prãm kêt.

³⁶ Kamã ne me'õ nhidjibê Jõdje. Jeju kute ar anorja ne kum idji ny jarě. Kum Banabe jarě. Me kaprĩreo kĩnh djwýnh'ã ne ar kum idji jakren kum arě. Kubê ne mebê Rewi'õ. Apêxtibê Xiprekam ne abatành djà.

³⁷ Banabe ne arỳm õ pyka. Ne kam pãnh kadjy arỳm amũ memã kungã. Ne kam amim pi'õk kaprĩ byn o tẽn arỳm Jeju kute ar anorjamã kungã. Nãm arkum 'êx kêt ne arkum kungã.

5

Ananijmẽ Xapire ar 'êx.

¹ Nhym be, Ananijmẽ prõ Xapire ne ar õ pyka. Ne kam amũ memã kungãn kam pãnh amim pi'õk kaprĩ by. Ne kam 'êx.

² Nhym my prõmã kum,

—Gu amim kwỳo apdju, ane. Nhym, “Ã”, ane. Nhym kwỳbito tẽn Jeju kute ar anorjamã o tẽn o bõx ne 'êx ne arkum,

—Mĩ, bar inhõ pyka pãnh pi'òk kaprĩ jabit by, ane. Ne kam arỳm arkum kungã.

³ Nhym Pedru kum,

—Ananij, mỳkam ne Xatanaj arỳm ajo ba ga arỳm Metĩndjwỳnh Karõmã ajêx? Arỳm ne ga amim pi'òk kaprĩ kwỳo apdju.

⁴ Ga ren anhõ pyka nhõr kêt nhym ren anhõ pyka rã'ã ga ren amexkumrêx. Nàr, aje memã òrkam ga ren pi'òk kaprĩõ aba rã'ãn ren amexkumrêx. Mỳkam ne ga amim ajêxja'ã karõ? Djãm ar imãbit ne ga ajêx got? Kati. Metĩndjwỳnhmãdjwỳ ne ga ajêx. Nãm ã Pedru kum ane.

⁵ Nhym Ananij kabẽn man arỳm tỳm ne ty. Nhym kam me kute arẽn mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti ne.

⁶ Nhym kam me abatành ny kwỳ kàjmã djan Ananijo kupun o mõn arỳm adjà.

⁷ Nhym 'ã myt kwỳr kàjbê 'iry. 'Ã 3 ora apêx. Nhym prõja kute mjên tyk mar kêt rã'ã. Ne kam arỳm me'ỳr wadjà.

⁸ Nhym kam Pedru kum,

—Aje, on imã arẽ. Mỳj ne gar pyka pãnh pi'òk kaprĩ on aby? Djãm jabit? ane.

Nhym mjên kôt kum 'êx ne kum,

—Ô nà. Bar amim ã pi'òk kaprĩ byro ane, ane.

⁹ Nhym Pedru kum,

—Mỳkam ne ga aje Bẽnjadjwỳr djwỳnh Karõmã amikurê'uk kadjy amjênme aben kôt akabẽn dji? Ota, amjên jadjàr djwỳnh ar arỳm akubyn kikre

jajkwa krekre'ỳr mõ. Dja ar rũm gadjwỳ ajo mõ, ane.

¹⁰ Nhyr on parbê tỳm ne arỳm ty. Nhyr ar abatành nyre arỳm wadjà. Nhyr arỳm ty nhyr ar omũ. Ne kam o mõn mjên kuri adjà.

¹¹ Nhyr me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja kunĩ arỳm umaje madjà kreti. Me kute ar tyk jarẽnh mar kunĩ arỳm umaje madjà kreti.

Pedru ar kute me krãptĩ mex.

¹² Nhyr Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩ mỳjja pumũnh kêt krãptĩ nhipêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ar mỳjja nhipêxo ba. Xaromão nhõ kikre kre kênhkam ne me kunĩ axikõt Jeju maro krĩ.

¹³ Nhyr me kàtàm te me umaje ne te me ikõ'ã krĩ prãmje ne amybỳm abenmã me mexkumrẽx jarẽnhõ kumex.

¹⁴ Nhyr kam me krãptĩ kum Bẽnjadjwỳr djwỳnh kĩnh ne arỳm tu amim markumrẽxo kumex. Amim maro kumex ne arỳm mekõt akuprõ. Nhyr kam me kute amim marja arỳm krãptĩ: tẽ. Me mymẽ me niremẽ arỳm krãptĩ: ne.

¹⁵ Nhyr Jeju kute ar anorja mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba. Nhyr me me punuo apõx ne Pedru kukãm pry jakà'ã me adjwỳro mõ. Me ikwã djakam nàr aty djakam me adjwỳro mõ. Dja Pedru tẽmkõt karõbit me kwỳ'ã rôrõk nhyr me arỳm mex. Ja kadjy ne me kukãm me adjwỳro mõ.

¹⁶ Nhyr Djeruxarẽ bu'ã me krĩ djari me jadjwỳ me krãptĩ: 'ã akuprõ. Me aben totokmã 'ỳr me punu jamỳn o ban o bõx. Me karõ punu kute meo

badjwỳ nhym me aben totokmã 'ỳr meo ban meo bõx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me kunĩo mex ne.

Me kum ar kurê.

¹⁷ Nhym kam me rũnh kwỳ arỳm Pedru arkam ngyrk ne. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ ro'ã mebê xadjudjêu krĩ kunĩ arkam ngyrk ne.

¹⁸ Jeju kute ar anorjakam ngyrk ne ar'ỳr mõn ar'ỳr bõx ne arỳm aro tỳm. Ne kam Ar kubê ijê nhym kam me kunĩ ar omũ.

¹⁹ Nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ akamãtkam ar'ỳr bõx ne arỳm arkum kikre'ã ijê djà'ã kuta. 'Ã kutan arỳm aro katon arkum,

²⁰ —Dja gar Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam tẽn adjujarẽho dja. Dja me tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm kõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Tãm dja gar memã 'ã adjujarẽho dja, ane.

²¹ Nhym ar kadjy mrãnh djwỳnh kabẽn man kam myt katorkam arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjà. Wadjàn arỳm 'ã memã ujarẽho dja. Memã ujarẽho dja nhym wãnh me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ar arỳm me rũnh bikprõnh djakam bõx. Bõx ne arỳm amiwỳr õ me rũnho akuprõ. Mebê idjaerkam me rũnh kunĩo akuprõ. Me rũnho akuprõ nhym arỳm mebê ijê djãmã ar'ỳr me krãkamngõnh jano nhym me 'ỳr mõ.

²² 'Ỳr mõn arỳm mebê ijê djà'ỳr bõx ne te ar abej. Te: ar abej ne arỳm ar abej aprã. Ne kam akẽx ne me rũnh'ỳr mõn 'ỳr bõx ne memã kum,

²³ —Mebê ijê djà'ã ijê tỳx mex nhym kre'ã ku'ê djwỳnh ar bõm 'ã ijê djà kabem dja ba me ar omũ.

Ne kam 'a ijê djà'ã kurên te kadjwỳnhbê ar abej aprã, ane.

²⁴ Nhy m me rũnh arỳm me kabẽn ma. Metĩndjwỳnh nhõ kikreti nêje ku'ê djwỳnh ba djwỳnh me kabẽn ma. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr me kabẽn ma. Ne te aben kukij ne abenmã kum,

—Je, mỳj dja ar ijukri nẽ? ane.

²⁵ Nhy m kam me'õ me'ỳr bõx ne memã kum,

—E kum, onĩj me aje Ar kubê ijêja Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam memã ujarẽnho dja, ane.

²⁶ Nhy m kam kikreti nêje ku'ê djwỳnh ba djwỳnhja ar'ỳr õ me jao mõn ar'ỳr bõx. Ne arỳm arkum prĩre ne akubyn me rũnh'ỳr aro bõx. Kum me kàtàm krãptĩ pymakam. Ar'ỳr tẽm kêtri ne me abenmã kum,

—Gu me ren aro ajkẽ nhy m me ren pãnh kẽno me batitik ne me bapa, ane.

²⁷ Kam ne me arkum prĩre ne arỳm me rũnh'ỳr aro bõx. Aro bõx nhy m ar arỳm me kabem dja. Nhy m kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kukij ne arkum,

²⁸ —Bar arỳm ar amã ikabẽn ne. Jeju kukwakam memã 'a adjujarẽnh kêt kadjy ar amã ikabẽn gar ajte 'a adjujarẽnh ar aba nhy m arỳm krĩraxjabê Djeruxarê kunĩkõt me abenmã ar akukràdjà jarẽnho ipõk ne. Gar kam aje bit ar ijã ar ijaxwe nhõrmã memã ar ije Jeju bĩn djwỳnh jarẽnho aba, ane.

²⁹ Nhy m Pedrumẽ Jeju kute ar anorja kunĩ memã kum,

—Bar me amã arẽ ga me ama. Be, dja Metĩndjwỳnh ar imã 'a karõ bar mrãmri ajbit kabẽn

markumrẽx ne kõt ar amijo iba. Nhym be, dja me te ar imã atemã kabẽn jarẽ bar mar kêt ne.

³⁰ Be, Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãreo ba ja ne arỳm akubyn Jejuo tĩn ne. Me ga ne ga me pĩ'ã anhõn arỳm abĩ. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn ne.

³¹ Be, tãm ne Metĩndjwỳnh arỳm o wabi nhym arỳm ubõk'ãnh bẽnjadjwỳr rax ne memã nhỹ. Kute me utàr kadjy memã nhỹ. Dja mebê idjaermã amak bõ nhym me arỳm amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt. Ja kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm Jejuo wabi nhym memã nhỹ.

³² Ar ba ne bar omũn memã 'ã idjujarẽnh ar iba. Metĩndjwỳnh Karõdjwỳ ne omũ. Me kute kabẽn mar ne kõt ar amijo baja ne Metĩndjwỳnh arỳm memã Karõ jano nhym arỳm meo ba. Nãm ã Pedru ar memã ane.

³³ Nhym me arỳm ar kabẽn man arkam ngryk ne àkrẽo kumex. Ne bit kute ar parmã.

³⁴ Nhym Gamarij raxja arỳm me rũnh nhipõkri kàjmã dja. Kubê ne mebê pardjêu'õ ne kubê mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh'õ. Nhym me kunĩ kum kĩnh. Gamarij kàjmã djan Pedru ar'ã memã kum,

—Ar o akator ngrire, ane. Nhym me arỳm aro kato.

³⁵ Nhym Gamarij arỳm ar kàxã memã kum,

—Ba ar amã arẽ. Kwãrĩk wãnh ajmã aro kêt. Dja gar ar par jabej mỳj dja gar ijukri nẽ?

³⁶ Ba ar amã arẽ gar ama. Amrẽbê me'õbê Teuda ari memã amiraxo àmra ar ba. Nhym me krãptĩ

kute 400 pyràk mã kõt ajkamẽ. Nhyim kam me arỳm kubĩ nhyim me kunĩ kõt baja arỳm ajmà nhyim arỳm kêt ne.

³⁷ Nhyim kam me'õbê Djuda memã amijo amirĩt ne. Bẽnjadwỳr bajtem amrêbê kute me idji'ã pi'òk no'òko ãmri ne Djuda memã amijo amirĩt ne. Pykabê Garrêjakam ne abatành dja. Djuda amijo amirĩt ne amikõt me krãptĩ kamẽ. Ne kam adjwỳnhdjwỳ arỳm ty nhyim me kunĩ kõt bajadjwỳ arỳm ajmà.

³⁸ Be, Teudamẽ Djudakõt me krãptĩ ba. Ne kam me ta arỳm bimànhja dja gar ama. Pedru arkum anhkra karo gê ar ta mekõt ar ba. Godja ar ta amikabẽnkõt meo ba jabej nhyim me ta ã ajmà. Amrêbê me ja kõt dja me ta ã bimànho ane.

³⁹ Nàr, godja ar mrãmri Metĩndjwỳnh kabẽnkõt meo bakumrêx jabej gwaj te aro àpanh ne aben bê me ngrành prãmje. Gwaj ren aro ajkên arỳm ren Metĩndjwỳnhmã amikurêtuw.

⁴⁰ Nãm ã memã ane nhyim me arỳm kõt amikabẽn dji. Ne kam amiwỳr Jeju kute ar anorja 'uw nhyim ar arỳm bôx. Nhyim kam me ar titik ne arkum,

—Kwãrĩk wãnh Jeju kukwakam memã adjujarênh kêt, ane. Ne kam arỳm arkum ire nhyim ar tẽ.

⁴¹ Djãm ar kaprĩre ne ar tẽ? Kati. Ar kĩnhkumrêx ne me rũnhbê tẽ. Mỳkam ne ar kĩnh? Bir, ar amim,

—Be, Metĩndjwỳnh ta ne amim ar ijã karõn amim, “Be, me kum Jeju kurê. Dja kõt me kum ar adjwỳnhdjwỳ kurê.” Nãm ã amim ar ijã karõo ane. Nãm ar ã amim anen arỳm kĩnhkumrêx. Metĩndjwỳnh ta kute amim ar'ã

karõkõt ar tokrykam ar kĩnhkumrẽx ne me rũnhbê tẽ.

⁴² Ne kam akati kunĩkõt kàj bê memã Jeju kukràdjà'ã ujarẽnh ar ba. Metĩndjwýnh nhõ kikretikam o ba. Me õ kikre kunĩ kõt o ban memã kum,

—Mrãmri ne Jejubê Kritukumrẽx. Mrãmri ne Metĩndjwýnh Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkati mẽnkhumrẽx, anhỹro ba.

6

Me kute amijo Ar kubê 7 pytàr.

¹ Nhyam kam Jejukõt me ba djwýnh arým krãptĩ:. Ne kam me kwý me bajtembê kregu kabẽnkam kabẽn nhyam me kwý mebê idjaer kabẽnkam kabẽn. Nhyam kregukam me kwý kabẽnja idjaerkam me kwý kabẽnjakam kaprĩre ne. Nãm me Jeju kute ar anorjabê 12'ã abenmã kum,

—Be, Pedru ar akati kunĩkõt me 'uwtĩo djuw mex nhyam kam me bakam me 'uwtĩ kwý 'ã kàtàm, ane.

² Nhyam Pedru ar arým kuman arým amiwýr Jeju kõt me ba djwýnh krãptĩ:ja 'uw. Nhyam me ar'ã akuprõ nhyam ar arým memã kum,

—Godja bar memã mýjja nhõrbito iban arým te ije Metĩndjwýnh kabẽn'ã memã idjujarẽnh prãmje. Nhyam kam arým ar akaprĩre ne.

³ Be, mýj dja gwaj nẽ? Bir, akmere, àpnhĩre ar dja gar me kwýo aben man me'ã aben kukij ne abenmã kum, “Djãm me kunĩ kute ar mex jarẽ? Djãm Metĩndjwýnh Karõ raxo ar kadjwýnhbê nhýn aro ba? Djãm ar krã mex”? ane. Dja gar ã me kabio ane. Nhyam kam me kwý ã mexo ane, gar mekam

amijo Ar kubê 7 pytàn ar imã ar arẽ. Ar imã ar arẽ bar arým ar'ã meo djuw mex djwýnh rẽ.

⁴ Ne kam meo djuw mex kêt ne ate ikrã. Ate ikrãn arým Metĩndjwýnhmã ikabên 'ãno djan memã kabên jarênh 'ãno djan ar o iba, ane.

⁵ Nãm ar ane nhym me kunĩ arým kum ar kabên kĩnh ne. Ne kam arým amijo Exewão pytã. Nãm mrãmri tu amim Metĩndjwýnh markumrêx. Nhym Metĩndjwýnh Karõ raxo kadjwýnhbê nhýn ar o ba. Nhym kam me amijo me kwý pytã. Piripimẽ Prokorumẽ Nikanômẽ Ximõmẽ Pamenajmẽ Nikoraumẽ ne me amijo ar utã. Nikorau ja ne amrêbê kubê me bajtem. Krĩraxbê Æxikikam ne abatãnh djã. Ne kam arým mebê idjaer kukràdjã man kôt ar amijo ba. Ne kam arým tu amim Jeju markumrêx. Mebê kregu kabênkam ne kabên.

⁶ Nãm me amijo ar utàn arým Jeju kute ar anorja kabem aro akuprõ. Nhym ar arým aro Metĩndjwýnhmã a'uw ne ar'ã ikra jadjuw.

⁷ Nhym kam me kute Jeju mar arým amũ memã Metĩndjwýnh kabên jarênho kumex. Nhym me kãtãm krãptĩ arým tu amim Jeju markumrêx. Nhym kam Jejukôt me ba djwýnh arým Djeruxarêkam àptãr mex ne. Nhym me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnhdjwý krãptĩ: tu amim Jeju markumrêx ne kabên man kôt ar amijo ba.

Me kute Exewão pa 'amýnh.

⁸ Exewão ne tu amim Metĩndjwýnh mar tỳ:xkumrêx nhym Metĩndjwýnh arým kum tỳ:x jadjã. Kum tỳx jadjã nhym arým me ipõkri mýjja pumũnh kêt rũnh nhipêxo ba. Me punu mex nhym meo mexo ba. Me te kute mýjja marmã kam no

tyk ne ku'ên kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba.

⁹ Nhyim ate me kwỳ kam kabẽn punun arỳm Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho dja. Mebê idjaer bikprõnh djà 'õ kurũm ne me mõi. Me bikprõnh djà jamã ne me kum,

—Me ta ar ban ta amim àpênh ar ba ne ja, ane. Krĩraxbê Xirenimẽ Arexã kurũm ne me ja mõi. Nhyim pykabê Xirxijmẽ Adjij kurũm me jadjwỳ mõi. Ne kam Exewãomẽ aktã kabẽno aben japanho dja:

¹⁰ nhyim Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã kabẽn ne kabẽn katàto me akrenh mex ne. Nhyim kam me te: kute kabẽno itymã o ku'ê.

¹¹ Te: kute kabẽno itymã o ku'ên kam tẽn arỳm me kàxã me kwỳmã pĩ'òk kaprĩ jarẽ. Nhyim me arỳm me'ỳr bõx ne memã 'êx. Pĩ'òk kaprĩ pãnh arỳm memã Exewão'ã 'êx ne me kunĩmã kum,

—Be, Exewão ne arỳm me bakukãmãkjê Môjdjê Metĩndjwỳnh japrỳ bar arỳm kuma. Nãm me ã anen mebê Exewão kurêo dja.

¹² Mebê kurêo djan arỳm memã kurêtuw. Mebêngêtmẽ Môjdjê kukràdjà mar djwỳnhmã kurêtuw. Nhyim me arỳm kam àkrêo kumex ne 'ỳr prõt ne o tỳm ne pa 'amỳ. Nhyim me rũnh krãptĩ arỳm kutêp akuprõ nhyim me arỳm me'ỳr o bõx.

¹³ Ne kam me rũnh kabem me 'êxnhĩ kwỳ dja. Nhyim me arỳm me rũnhmã Exewão'ã 'êx ne memã kum,

—Me'õ ja ne mã Metĩndjwỳnh nhõ kikreti japrỳo ban mã Môjdjê kukràdjà japrỳo ba.

¹⁴ Nãm mã memã kum, “Nadjarekam Jeju dja ã Metĩndjwỳnh nhõ kikretio ajkẽn pyka mẽ o amrà.

Môjdjê kute me bakukãmãremã kukràdjà jarẽnhja dja pãnh me bamã kukràdjà 'õdjwỳ jarẽ gwaj baje we mar ne kõt amijo babamã.” Nãm ã memã anhỳro ba bar arỳm kuma. Nãm me 'êx ne ã me rũnhmã arẽnhõ ane.

¹⁵ Nhyam kam me rũnh kunĩ Exewãokam no ty. Kam no ty nhyam nokre arỳm amijo Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh nokre pyràk nhyam me arỳm nokre pumũ.

7

Exewão me rũnh krãptĩmã me kukãmãkjêã ujarẽnh.

¹ Nhyam kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax kum kabẽn ne kum,

—Djãm kõt ne me arẽ? ane.

² Nhyam tu me kukãmãre'ã ajarẽn memã kum,

—Akmere, mebêngêt ar, dja ga me ikabẽnja ma. Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãre Abraãomã amijo amirĩt. Pũne me:xkumrẽx ne uma: ne arỳm kum amijo amirĩt ne. Pykabê Arãkam ar ba kêttri Mexomikam ar bari ne Metĩndjwỳnh arỳm Abraãomã amijo amirĩt ne.

³ Ne kam kum,

“Anhõ pyka kurũm akato. Kam anhõbikwa ar baja Ar kubê akato.

Dja ga tẽ: ba kam ã amã pyka 'õdjwỳ jakre ga kam 'ỳr tẽn 'ỳr bõx”, ane.

⁴ Nhyam kam kabẽn kõt pykabê Kaudjêkam me ja nhõ pyka kurũm katon tẽ. Tẽ:n kam arỳm pykabê Arã'ỳr bõx ne kam ar ba. Nhyam kam bãm kute irja arỳm kam kubê ty. Nhyam kam Metĩndjwỳnh arỳm

pykaja tãmmã ano nhym 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Kam ne ga me ar aba.

⁵ Djã ne Metĩndjwỳnh pyka jakam kum pyka 'õ ta nhym arỳm o aminhõ? Kati. Kute kam kum pyka'õ 'yr kêtumrẽx. Kum 'yr kêt ne arỳm kukãm kum arẽnbit ne kum, “Dja ba ã anhõ kadjy amã pyka ja kanga. Dja akrakam kra aben djõ'ã apõx ne arỳm atãmdjwỳ krãptĩ. Me jamẽ me amã dja ba kanga ga me arỳm o aminhõ.” Nãm ã kraxje kra'õ kêt rã'ãkam ã kum ane.

⁶ Ne kam Metĩndjwỳnh ajte Abraãomã kum,

“Atãmdjwỳ krãptĩ dja me me bajtem nhõ pykakam ar ba. Ne kam arỳm memã àpênh kajgo ar ba. Ar ba nhym me arỳm àpênh pytĩo me kamjêro ba. Meo ba: nhym pyka wãkam arỳm me'ã amex krãptĩ: kubê 400 apêx.

⁷ Dja ba kam me tokry pãnh meo ajkẽ. Me bajtem kute me àpênh'ã memã àpnênh djwỳnho ajkẽ. Kam dja atãmdjwỳ ar katon arỳm pyka jakam bõx ne imã àpênh ar ba.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh Abraãomã ane. Nhym Exewão kõt memã arẽ.

⁸ Ne kam itepã memã kum,

—Ne kam Metĩndjwỳnhmẽ Abraão ar abenmã kabẽn jarẽnh mãmdji nhym kamã Metĩndjwỳnh kum, “Dja ga me aben djõ'ã me my nhinhu kà rê”, ane. Nhym kam arỳm Idjak dji nhym ruw. Nhym 'ã akatibê 8 nhym arỳm kra my nhinhu kà krãta. Nhym kam abatàn ne arỳm Djako dji nhym ruw. Ne kam abatàn ne kam me bakukãmãre kubê 12 jadjuw. Nãm ar aben jatãri apõx tẽn ne arỳm abatàn ne.

⁹ Ne kam te kute Jõdje pyræk prãmje arỳm kam ngryk ne. Kam ngryk ne pi'õk kaprĩ kadjy arỳm me bajtemmã kanga. Nhyam kam me pykabê Edjitukam kum ire nhyam kam memã ãpênh kajgo ar ba. Nhyam be, Metĩndjwỳnh ne mã Jõdje mẽ amijo kajkep

¹⁰ ne kaprĩ djà kunĩbê utà. Nãm kum krã mex jadjà nhyam bẽnjadwỳr arỳm kum kĩnh. Edjitukam me õ bẽnjadwỳr rax nhidjibê Parao kum kĩnh ne arỳm 'ã bẽnjadwỳr mẽ. Nhyam kam pykabê Edjitukam Parao nhõ me kunĩmã nhỹn kum õ mỳjja kunĩ pumũnho ba.

¹¹ Nhyam kam Edjitukam me jamẽ pykabê Kanaãkam me ja kunĩbê djwỳ kêt. Nhyam prãm arỳm me pa:ro dja nhyam me arỳm kaprĩ:ren kumex. Nhyam me bakukãmãre ar te amityx djà jabej aprã.

¹² Ne kam abenmã kum, “Edjitukam ne me djwỳo atom nhyam kumex”, ane. Nhyam Djako me kabên man arỳm djwỳ'ỳr me bakukãmãre ar ano.

¹³ Nhyam ar Edjitu'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Ne kam akẽx ne arỳm akubyn aminhõ pyka'ỳr bõx. Ne kam ajte 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhyam kam kamy arkum amijarênho amirĩtkumrẽx ne arkum, “Ba. Axikõt gwaj bajapõx”, ane. Nhyam kam me Paraomã Jõdje nhõbikwa jarẽ nhyam kuma.

¹⁴ Nhyam kam Jõdje arỳm bãm Djakomẽ ar'ỳr kamy ar ano. Õbikwa kunĩ'ỳr ano. Me abenã ar mẽnhkam ne ar krãptĩkumrẽxbê 75.

¹⁵ Nhyam kam Djako ar Edjitu'ỳr tẽn kam 'ỳr bõx ne kam arek kam ar ba. Nhyam kam Djako kubêngêtte kubĩ. Nhyam kam me bakukãmãre

arkubêngêtte ar kupa. Aben nwhitepã ar paro tẽ.

16 Nhyr me amũ krĩraxbê Xikĩkam aro ban arỳm kẽnkrekam ar angij. Amrêbê: ne ar kukãmãre Abraão kute me tyk jangjênh kadjy mebê kẽnkre by. Xikĩkam Imô tãmdjwỳmã ne ngõnhponho pi'õk kaprĩ ngãn pãnh kẽnkre ja by. Kẽnkre jakam ne me ar angij.

17 Nhyr tũmrãm Metĩndjwỳnh arỳm kute memã pyka kanga kadjy amikabẽn tũm ma. Kute amrêbê: Abraõmã pyka jarênhja arỳm kute memã kanga kadjy amikabẽn tũm ma. Nhyr Edjitukam arỳm me àptàr mex mõ.

18 Me àptàr mõ nhyr atemã bẽnjadjwỳr rax me kadjy kato. Bẽnjadjwỳr ja ne kute me kukãmãre Jõdje'ã ujarênh mar kêt.

19 Nãm me kadjy katon arỳm me banhõ me wỳnhmã 'êx ban ar meo bikênhõ ba. Nãm me bakukãmãremã me prĩre'ã karõn memã kum, “Dja me prĩre axidjuw ga me bõm arẽ gê ty”, ane.

20 Nhyr kam Mõdjê ruw. Nhyr Metĩndjwỳnh kum kĩnh. Nhyr kam nã ta ùrkwãkam o kaõro krĩ nhyr arỳm 'ã mytyrwỳ amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

21 Nhyr kam me bõm kudji. Nhyr Parao kra ni arỳm amim kumỳn kra'ã amim o djuw mex.

22 Nhyr kam me kum pykabê Edjitu nhõ me ja kukràdjà kunĩ jarẽ nhyr arỳm kuma. Ne kute me kabẽn jarênh kadjy kabẽn mexkumrêx ne àpênh mex kadjy tỳxkumrêx.

23 Ne arỳm abatãnh mex ne. Rwỳk'ã amexbê 40 apêx nhyr amim, “Ba 'ỳr inhõ me wỳnhbê idjaer pumũ”, ane.

²⁴ Ne me'ỳr tẽ:n kam me'ỳr bõx. NhyM Edjitukam me kra'õ mebê idjaer'õo bikẽnho dja nhyM omũn arỳm o ngryk ne kubĩ.

²⁵ Be, kute bĩn kेत्रi ne amim, “Be, Metĩndjwỳnh kukwakam dja ba me utà. Godja me kõt ima”, ane. NhyM kam me kute mar kêt.

²⁶ Nãm Edjitukam me kra'õnh bĩ nhyM 'ã akati nhyM õ me wỳnh ar aben tako dja. NhyM bit kute aro mexmã aben nêje arkum kabẽn ne arkum, “Ë, ar ikabẽn ma. Ar aje abeno anhõbikwajakam aben tako dja”, ane.

²⁷ NhyM kute ikjêo bikẽnho ãmja arỳm amũ Mõjdjê kujaten kum, “Nhỹnh ne me'õ me ikadjy ajã bẽnjadjwỳr mẽ, ga aben nêje ar imã akabẽn ne?”

²⁸ Ga ne ga amũja'ã Edjitukam me kra'õnh bĩ. Djãm aje ã ijo anhỹrmã”? ane.

²⁹ NhyM arỳm kuman amijã maje atemã pykabê Midjijãmã prõt ne. Prõt ne kam 'ỳr bõx ne arỳm me bajtemwākam ar ba. Ar ba:n kam arỳm kra ja dji nhyM ruw. NhyM ajte ja dji nhyM ruw.

³⁰ NhyM kam ar ba: nhyM 'ã amex krãptĩbê 40 apêx. NhyM akati 'õkam arỳm kapõt kukritkam ar ba. Krãnhbê Xinaj bu'ã kapõtkaM ar ba: nhyM akaõk tu põko dja. NhyM kuwykam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kum amijo amirĩt ne.

³¹ NhyM te kute marmã kam no tyn djan amim, “Je tô, mỳj ne wã”? ane. Ne kute omũnh mexmã 'ỳr bikamẽnh tẽ nhyM Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,

³² “Ba ne ba ibê me akukãmãre nhõ Metĩndjwỳnh. Ibê Abraõomê Idjakmẽ Djako ar õ Metĩndjwỳnh.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum ane. NhyM Mõjdjê umaje tertet ne ibõn djan te kàjmã 'ỳr krãn kute

omũnhmã.

³³ NhyM Bẽnjadjwỳr djwỳnh kum,
 “Ë, aparkà kaba. Inhõ pykakam ne ga adjãm wã.
 Kwãrĩk wãnh o abikẽnh kêt.

³⁴ Ë, pykabê Edjitukam me kra ne inhõ me jao
 bikẽnho ba ba arỳm mrãmri me tokrykõt
 omũn me kangãngã ma.

Ije me utàr kadjy ne ba ruw. Amrẽ tẽ ba Edjitungã
 ajano.”

Nãm ã Mõjdjê mã ane.

³⁵ Be, Mõjdjê ja ne me amrêbê kangan kum,
 —Nhỹnh ne me'õ ajã bẽnjadjwỳr mẽ ne ga aben
 nêje ar imã akabẽn ne? ane. Be, me te kanga
 nhyM Metĩndjwỳnh ta arỳm me kadjy ano. Memã
 bẽnjadjwỳr kadjy ne ano. Kute me utàr kadjy ne
 ano. Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh ne
 akaõk tu põkkam kum amijo amirĩt nhyM arỳm me
 kadjy ano.

³⁶ NhyM kam Mõjdjê Edjitu kurũm meo mõ.
 Kamã ne me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx.
 Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne ku'ên
 Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy mỳjja kwỳ
 nhipêx. Edjitukam ipêx ne ajte ngõ ra:x nhidjibê
 Kamrêkrekam ipêx. Ne kam kapõt kukritkam meo
 ba: nhyM amex krãptĩbê 40 me'ã apêx. Nãm ã
 Exewão memã ane.

³⁷ Ne itepã ajte memã kum,
 —Mõjdjê ja ne mebê idjaermã kum,
 “Ba ne ba Metĩndjwỳnh kukwakam me amã kabẽn
 jarẽnho iba. Dja Metĩndjwỳnh ì me akadjy
 amijo me anhõbikwa 'õ pytà. Amijo utà
 nhyM arỳm ikudjwa ã me amã kabẽn
 jarẽnho ane.”

Nãm ã Mõjdjê memã ane.

³⁸ Be, Mõjdjê ja ne kapõt kukritkam ar meo aben pydjın meo ba. Nhym kam krãnhbê Xınajkam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kum kukràdjà jarê. Me kute katàt amijo ba'ã Metĩndjwỳnh kute memã karõkam kukràdjà ja ne kum arê. Me kute mar ne tĩn ne ar bamã ne kum arê. Nhym arỳm me bakukãmãremã arê. Nhym me aben djõ'ã abenmã arê gu me bakamingrãnyre arỳm baje mar ne o baba.

³⁹ Nhym be, me bakukãmãre ne me kum kabẽn mar prãm kêt. Me aminhirõ bê kabẽn rẽn arỳm te akubyn Edjıtumã mõrmã bikraro nhỹ.

⁴⁰ Mõjdjê krãnh nhimõk'ã kute amikràkam ne me arỳm Arãomã kum,

“Mõjdjêwã, kute Edjıtu kurũm me bajo kator ne kute me bajo mõr djwỳnhwã birãm mỳjwã ne arỳm ajmã on. Nhym got omũ. 'Ỗr aprõt ne me batĩndjwỳnh karõ kwỳ nhıpêx gê me bakukãm ba.”

Nãm me ã Arãomã ane.

⁴¹ Ne kam arỳm mrybàri krare karõ nhıpêx ne o we Metĩndjwỳnh. Ne kam arỳm we mry karõ kĩnh djà'ã mryo bõx. O bõx ne parbê kudjın arỳm kum kubĩ. Ne arỳm kute ikrao mỳjja nhıpêxjakam kĩnh katio dja.

⁴² Nhym Metĩndjwỳnh arỳm mebê amijo akêx ne wãnh memã ire. Me ta wãnh kute kanhêti krãptĩmã rax jarẽnho ba kadjy memã ire. Ije amã arẽn kõt ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh kabẽn'ã pi'õk no'õk. Kamã ne Metĩndjwỳnh memã kum,

“Ga me abê idjaer, djãm imã ne ga me mry paro aba? Me aje mỳjjamã mry paro aba nhym 'ã amex krãptĩbê 40 apêxja djãm imã ne ga me mry pa got? Arkati.

⁴³ Ate ne ga me mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx ne kum rax jarêho aba. Ne mã me karõbê Morkimã kikreo aba. Ne me anhõ metĩndjwỳnhbê Rênpãnh nhõ kanhêti karõo aba. Aje ikupa'ã amijo aba prãmkam dja ba arỳm me anhõ pyka djwỳnh bê me akujate. Dja ba me bajtem nhõ krĩraxbê Babirõnij nhjukri me akujate.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane. Nhym Exewão arỳm kõt me rũnhmã arê.

⁴⁴ Ne itepã ajte memã kum,

—Mrykào kikre ne me bakukãmãre kapõt kukritkam ar o ba. Metĩndjwỳnh kute memã amijo amirĩt nhym me kute mar kadjy ar o ba. Ta ne Mõdjêãmã 'ã karõn kum, “Ije kikre'ã amã karõ kõt dja ga ipêx.” Nãm ã Mõdjêãmã 'ã karõo ane. Nhym arỳm kõt ipêx nhym me ar o ba.

⁴⁵ Nhym kam ô'ã me bakukãmãremẽ Djodjuwemẽ ar kikreo ba:n arỳm apỳnh me bajtem nhõ pyka djari'ỳr o bõx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm apỳnh me bajtem ba djario apan me kujate. Me kujate nhym me arỳm me pãnh pykakam ar ba. Nhym mebêngêt aben kukãm me paro mõi. Me paro mõi nhym me tãmdjwỳ arỳm aben djõ'ã mrykào kikreo krĩ. O krĩ: nhym kam tũ:mrãm Dawi arỳm me kadjy katon kam me kadjy bẽnjadjwỳr.

⁴⁶ Nhym kam Metĩndjwỳnh kam kĩnh. Nhym kum, “Metĩndjwỳnh, abê Djakoo aba djwỳnh. Ba amã anhũrkwã nhipêx”, ane.

47 Nhym be, Dawi ne kute kum kikre nhipêx kêt. Nhym be, krabê Xaromão ne arỳm kum kikre nhipêx.

48 Nhym be, djãm me kute ikrao kum kikretikam Metĩndjwỳnhbê kumkati krĩ prãm got? Arkati. Me bakukãmãre kabẽn kôt ne ba ikabẽn jarẽ. Amrêbê: ne me Metĩndjwỳnh kukwakam memã kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh ne me amã,

49 ‘Be, kute me bẽnjadjwỳr rũnh krĩ djà pyràk ne ã kỳjrũm kàjkwakam ikrĩ djà ã imã nõi ane. Kàjkwabê ne ikrĩ djà.

Kute me par ku'ê djà pyràk ne pyka ã iparbê imã nõi ane.

Be, djãm me kute imã kikreti'õ nhipêx nhym imãnhkutãmã? Arkati.

Djãm me kute imã ikrĩ djà'õ nhipêx ba kam inhỹr ne ityk djà kêtãmã? Arkati.

50 Ba ne ba inhikrao kàjkwamẽ pyka nhipêx. Djã ne ga me ja ma?’

Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh me amã ane.”

Nãm kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ã memã ane. Ga, me kute ikrao kum kikreti nhipêxjakam Metĩndjwỳnhbê kumkati kam krĩ kêtja pumũ. Nãm ã Exewão memã ane.

51 Ne kam itepã ajte memã kum,

—Ba me amã arê ga me ama. Be, me akukãmãre kwỳ kute arĩk amijo ba'ã ne ga me amijakren arĩk ar amijo aban mã aminhirôbê Metĩndjwỳnh kabẽn rẽn anhõkre kadjwỳnhbê ajaxwe ar aba. Ne kam ajamakkre kêtumrêx ne mã aminêje Metĩndjwỳnh Karôbê adjaptar aba.

52 Nhỹnh got Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ nhym me akukãmãre kute o

bikẽnh kêt? Nãm me mã aben kukãm me kupa. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh mã me bakukãmãremã kum, “Kritu ne katàt ne axwe kêt kumrẽx. Mrãmri dja bõxkumrẽx.” Nãm me mã ã memã ane nhym kam me mã me kupa. Tãm ne ajbir jakam bõx ga me arỳm kangam abĩ.

⁵³ Be, kadjy mrãnh djwỳnh ne me kadjy Mõjdjẽmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Me kute katàt amijo ba'ã kabẽn jarẽ ga me aben djõ'ã o aba kajgon mar kêt ne kõt amijo aba kêt kumrẽx. Nãm ã Exewão memã ane.

Me kute Exewão bĩn.

⁵⁴ Nhym me kute amijã kabẽn markam arỳm ngryk tỳx mex ne.

⁵⁵ Nhym be, Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo Exewão kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba. Ar o ba nhym arỳm kàjmã krãn kàjkwa pumũn kam Metĩndjwỳnh pumũ. Prĩne me:xkumrẽx ne uma: nhym omũ. Nhym Jeju Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh dja nhym omũ.

⁵⁶ Nãm Exewão ar omũn arỳm memã kum,
— Ë ota, arỳm ne kàjkwa abenbê ajkij. Kute amijo ã ne bõxja ne arỳm ra:x ne Metĩndjwỳnh djubõk'ãnh dja, ba arỳm omũ, ane.

⁵⁷ Nhym kam me tu kàj bê amran amijamak'ã pron itepato 'ỳr prõt ne. 'Ỳr prõt ne o tỳm ne

⁵⁸ arỳm krĩrax kurũm o kato, atykmã o katon kumẽ. Kumẽn kam kẽnõ titik ar o ba. Anhỹr djwỳnhrãm ne me'õ abatành nybê Xaur dja. Nhym me aminhõ kubẽkào põx ne parbê adjuw.

⁵⁹ Nãm me Exewão titik ar o ba nhym arỳm amijo Metĩndjwỳnhmã a'uw ne kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju, amim ikarõo wabi, ane.

⁶⁰ Ne kam kõnkrão nhỹn kàj bê àmrao kum kabẽn ne kum,

—Bẽnjadjwỳr djwỳnh, dja ga me kute ibĩn pãnh jarẽn h kêt. Nãm ã ane nhym me arỳm kubĩ nhym arỳm ty.

8

Me kute Jeju nhõ me jao bikẽnho mõi nhym me bimành.

¹ Be, me kute Exewão bĩn kêttri ne Xaur memã kum, “Rã'ã me abĩ”, ane.

Nhym me kubĩn kam arỳm me krãptĩo bikẽnhmo krax ne. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajao bikẽnhmo krax ne. Nãm me Djeruxarẽkam meo bikẽnho mõi:n me krãptĩ:o ajkẽ. Nhym me me umaje arỳm ajmà. Pykabê Djudêjakam pyka kunĩkõt ajmà. Ne pykabê Xamarijka meo pyka kunĩkõt ajmà. Jeju kute ar anorjabit ne ar arek Djeruxarẽkam ar ba.

² Nhym me kwỳ kum Metĩndjwỳnh jabêja ne Exewão mỳn o mõi arỳm adjà. Ne kam abej mu:w.

³ Nhym be, Xaur arỳm àkrên ari me kute amim Jeju maro bikẽnho ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio bajao bikẽnho ba:n kikre kunĩkõt mrãn wangij ne me bjêro mrãn meo apõx. Nãm me mymẽ me nireo mõi arỳm mebê ijê.

Piripi Xamarijka me bõx ne Jeju'ã memã ujarẽn.

⁴ Nhym me amũ bimànhja ne me arỳm memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho mõi. Apỹnh me ba djari memã arẽnho mõi.

⁵ Kamã ne Piripi krĩraxbê Xamarijmã tẽn bõx. Ne kam arỳm kàj bê Kritu'ã memã ujarẽnh tẽ.

⁶ Nhyim me itepato arỳm kabẽn ma, me krãptĩ: kabẽn ma. Nãm mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx nhyim me arỳm omũn kam kunĩ kabẽn mar 'ãno dja.

⁷ Be, me karõ punu me krãptĩo ba nhyim arỳm ano nhyim me karõ amran memã iren arỳm mã mõi. Nhyim ajte me akrymẽ me mrãnh kêt krãptĩo mex.

⁸ Nhyim kam me arỳm krĩrax wãkam kĩnhti:re ne.

Ximãobê wajangare'ã ujarẽnh.

⁹ Nhyim krĩrax tãmkam ne me'õ. Me kum Ximão jarẽ. Ta ne kute amijo mỳjja mar pytàr, amijo apỹnh mỳjja mar pytàr ne ari amijo wajangao ba. Nãm me noo biknor ar o ba nhyim me kam no tyn kumex. Nhyim mã amijo rax ne memã kum,

—Ë, ba ne ba iraxkumrẽx, anhỹro ba.

¹⁰ Nhyim me kàtammẽ me rũnh kunĩ ma:r ar o ban abenmã kum,

—Tãmwã ne Metĩndjwỳnh pymao uman tỳ:x ne, ane.

¹¹ Be, amrêbê ne amijo apỹnh mỳjja mar ne me kupênh ne me noo biknor ar o ba nhyim me arỳm maro ba.

¹² Mar ar o ba: nhyim kam Piripi arỳm memã kabẽn jarẽ. Memã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo bakam kabẽn jarẽ. Ne Jeju Kritu'ã memã ajarẽ nhyim me arỳm kuman tu amim Jeju markumrẽx. Nhyim arỳm Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angij. Me mymẽ me nire jangij.

¹³ Nhyim kam Ximãodjwỳ arỳm mekõt amim kuma. Amim kuma nhyim me arỳm

Metĩndjwỳnhmã ngõmã adjà. Nhym kam arỳm mã Piripi kõt ajkamẽ. Nhym Piripi me aêrbê mỳjja pumũnh kêt rũnh nhipêxo ba. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy ne ipêxo ba. Nhym Ximão amim omũnho ban te kute marmã kam no tyn ku'ê.

¹⁴ Nhym kam me amũ Djeruxarẽkam memã kum,

—Be, pykabê Xamarijkam ne me arỳm amim Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx, ane. Nhym Jeju kute ar anorja arỳm kuma. Kuman arỳm me'ỳr Pedrumẽ Djuão ar ano.

¹⁵ Nhym ar me'ỳr tẽn me'ỳr bõx. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum,

—Dja ga memã Akarõ jano gê me 'amỳn meo ba, ane.

¹⁶ Be, kraxje Metĩndjwỳnh Karõ mekam rwỳk kêt rã'ã. Nãm me Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju kukwakam Metĩndjwỳnhmã ngõmãbit me angij.

¹⁷ Nhym Pedru ar Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne me'ã ikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me 'amỳn meo ba.

¹⁸⁻¹⁹ Pedru ar kute me'ã ikra jadjwỳrkõt Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳ nhym Ximão arỳm amim omũn arkum,

—Ota pi'õk kaprĩ. Dja gar amikudjwa imã akre. Ba badjwỳ ar akudjwa maro iba ne me'ã amin-hikra jadjwỳro iba gê Metĩndjwỳnh Karõ me 'amỳn meo ba, ane.

²⁰ Nhym Pedru kum,

—Metĩndjwỳnh kute tu memã kajgo Amikarõ janorjakam ga arĩk amim, “Dja ba pi'õk kaprĩ pãnh Metĩndjwỳnh Karõ man ar o iba”, ane. Kam gê

Metĩndjwỳnh me biknor tokry djãmã ajano ga anhõ pi'òk kaprĩmẽ ro'ã akuno.

²¹ Be, Metĩndjwỳnhmã akadjwỳnhbê ajaxwe rã'ãn kum amex kêt rã'ã. Kam ne ga aje Karõ mar prãm kêt kumrẽx.

²² On amikam akaprĩn wãnh ajaxwejamã anhiren Metĩndjwỳnhmã amijo a'wỳ. Gê kute ajaxweo biknor ne akam ngryk kêt jabej. Aje Metĩndjwỳnh Karõ'ã amim karõ punujao biknor ne akam ngryk kêt jabej kum amijo a'wỳ.

²³ Be, arỳm ne ba apumũ. Ajaxwe kute ajamỳnh tỳx ne kute ajo ba rã'ã. Nãm ã Pedru Ximãomã ane.

²⁴ Nhym Ximão kum,

—Inêje Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã akabẽn gê aje imã akabẽn jarẽnha kõt ijo anhỳr kêt, ane.

²⁵ Nhym kam Pedrumẽ Djuão ar Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã amijarẽnho djan kabẽn'ã kãj bê memã ujarẽnho djan kam arỳm o ino re. Ne kam arỳm Djeruxarẽmã akẽx ne. 'Ỳr mõ:n mõr kõt memã Kritu'ã ujarẽn ny jarẽnho mõ. Pykabê Xamarijkam me ja apỳnh me ba djari krãptĩ memã arẽnho mõ.

Exopijkam me'õjamã Piripi Jeju'ã ujarẽn.

²⁶ Nhym kam Piripi arek Xamarijkam ar ba. Kam ar ba nhym Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ arỳm 'ỳr bõx ne kum,

—Kajmã djan amũ aparmã tẽ. Ga, Djeruxarẽmẽ, krĩraxbê Gadjamẽ abenmã pry mẽnha pumũ. Pry 'ãnh ne kapõt kukrit. Dja ga 'ỳr tẽn 'ỳr bõx, ane.

²⁷ Nhym arỳm kajmã djan 'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx. Nhym me'õ pry'ã tẽ nhym omũ. Õ pyka djwỳnhbê ne Exopij. Kubê eunuku'õ. Exopijkam bẽnjadjwỳr

rax nibê Kãdjidji. Nhyr kukwakam ra:xi. Kubê õ nêkrêx kunĩ pumũnh djwỳnh. Djeruxarẽ kurũm ne tẽ. Arỳm ne Metĩndjwỳnhmã rax jarẽn kam tẽ.

²⁸ Ne kam kurũm akubyn õ pyka'ỳr tẽ. Õ kãmranhtỳx, mry kute bjêrjakam tẽ. Ne kam pi'òk jarẽho nhỹ. Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhbê Idjaij nhõ pi'òk ne arẽho nhỹ.

²⁹ Piripi me'õ ja pumũ nhyr Metĩndjwỳnh Karõ kum,

—'Ỳr aprõt ne kãmranhtỳxmẽ ro'ã tẽ, ane.

³⁰ Nhyr arỳm 'ỳr prõt ne ro'ã tẽ. Nhyr Idjaij nhõ pi'òk jarẽho nhỹ nhyr arỳm kuma. Ne kam kum,

—Ê, djã ne ga arỳm me kabẽnwã ma? Mỳj'ã ne kabẽn amijakre? ane.

³¹ Nhyr kum,

—Djãm ije mỳjja mar godja ba mỳjja'ã kute amijakreja ma. Kon, me'õ dja imã kraxkõt arẽ ba arỳm kõt kuma. Iwỳr wabin inhikõ'ã nhỹ, ane.

³² Me bakukãmãre Idjaij kabẽn ne eunuku arẽho nhỹ. Nãm amim,

“Me kute bĩnmã o tẽ nhyr uwbõre kute mrãmri ne mrykĩ'ãtomti djuwbõre pyræk. Ne kute mrãmri ne me arỳm kĩ jakàro ãmkam mrykĩ'ãtomti jabatành nyre bẽn kêt pyræk. Nãm ã aminêje kabẽn kêtõ ane.

³³ Nãm me 'êx ne o kàtàm ne 'ã, ‘Tãmwã ne axwekumrêx. Tãmwã ne axwekumrêx’, ane. Axwe kêtumrêx nhyr me arỳm tu kum mỳj axwe pãnh jarẽ. Nhyr arỳm tyn wabi nhyr kute ô'ã me'õ kêt pyræk”, ane.

Tãm ne eunuku pi'òkkam arẽho nhỹ.

³⁴ Nhyr Piripi 'ỳr wabin ikõ'ã nhỹ nhyr kum,

—Imã arẽ. Mỳj me'õ'ã ne Metĩndjwỳnh kuk-wakam kabẽn jarẽn djwỳnh ja jarẽ? Djãm amijã nàr me'õ'ã? ane.

³⁵ Nhyam kam Piripi eunuku kute pi'òk jarẽn kõt arỳm kum Jeju'ã ujarẽnmo krax ne arek 'ã ujarẽnho tẽ.

³⁶ O tẽ:n kam arỳm ngò'ỳr bõx nhyam eunukuja kum,

—Ota ngò. Mỳj dja ba nẽ ga Metĩndjwỳnhmã ngòmã ijadjà? ane.

³⁷ Nhyam Piripi kum,

—Mrãmri aje tu amim Jeju markumrẽx jabej ba kam arỳm ngòmã ajadjà, ane. Nhyam kum,

—Nà. Ba mrãmri tu amim Jeju Kritu markumrẽx. Mrãmri kubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, ane.

³⁸ Nhyam eunuku mry kute kà bjêrmã kabẽn nhyam arỳm dja. Nhyam kam ar ngò'ỳr ruw ne arỳm nox ne. Nhyam kam Piripi arỳm Metĩndjwỳnhmã ngòmã adjà.

³⁹ Ne kam ar wabin dja. Nhyam kam Bẽnjadwỳr djwỳnh Karõ tu Piripi byn mã o tẽ. Nhyam eunuku arỳm ijukri omũnh kêtumrẽx. Ne kam õ pykamã tẽ. Arỳm kĩntiren tẽ.

⁴⁰ Nhyam kam krĩraxbê Oxotokam ajte Piripi amirĩt ne. Ne kam bu'ã krĩ kunĩkõt memã 'ã ujarẽn tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx.

9

Xaur Jeju'ỳr amijo akẽx.

Kar 22.3, 26.9

¹ Nhyam kam Xaurja kute ari meo bikẽnho baja kute me kangrõnh rã'ã. Kute Bẽnjadwỳr djwỳnhkõt

me ba djwỳnh kangrõnh rã'ã. Nãm mã me'ã memã kum,

—Gê me tu me kupa. Gê me tu me kupa, ane. Nãm memã anhỳr rã'ãn arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax'ỳr tẽn arỳm 'ỳr bõx ne kum,

²—Ba krĩraxbê Tamagukam me rũnh'ỳr tẽ. Dja ga me kute amim Jeju mar'ã pi'òk no'òk ne imã angã ba memã o tẽ. Ba apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam me rũnh kunĩkõt memã akreo tẽ. Dja me akabẽnkõt me kute amim Jeju mar jabej ne memã katon arỳm imã me kanga. Ba me uwpren amrẽ Djeruxarẽ'ỳr meo tẽn awỳr meo bõx, ane. Nhym kam arỳm me'ã memã pi'òk no'òk nhym arỳm kubyn me'ỳr o tẽ.

³Me 'ỳr o tẽn kam arỳm krĩraxbê Tamagu têpo tẽ. Têpo tẽ nhym tu aêrbê kàjkwa kurũm mỳjja adjênhja prĩne kurwỳ.

⁴Nhym arỳm tu pykabê tỳm ne arỳm me'õ kabẽn ma. Nhym kum,

—Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikẽnho aba? Aje ba mãn ijo abikẽnh pyràk ane.

⁵Nhym Xaur kum,

—Bẽnjadjwỳr, mỳj me ajõ ga ne ga imã akabẽn? ane.

Nhym kum,

—Ba, ibê Jeju. Nã gãm me kute amim imaro abikẽnho aba ne aje ba mãn ijo abikẽnho aba pyràk. Ne kam te adjumar mex prãmje. Ga, mry kute jênh bjêrja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhym arỳm umaje prõt tỳxja pumũ. Nhym kwỳ amakkre kêtgam tu amikamjỳr djà kanã ne

arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikēnho aban arỳm atokry: Nãm Jeju ã kum ane.

⁶ Nhy m kam kum,

—Bēnjadjwỳr djwỳnh, mỳj ne ga amã kĩnh? Dja ba ã amã o ane, ane.

Nhy m kam,

—On kàjmã djan amũ krĩraxmã wadjà. Kam dja me amã 'ã karō. Dja ga mrãmri katàt me kabēn man kôt amijo abakumrēx, ane.

⁷ Nhy m Xaurkôt ar mōrja me'ō kabēn man kam ar kute ĩ pumũnh kêt kumrēx. Ne kam te: umaje te kabēnmã.

⁸ Nhy m kam Xaur kàjmã djan no pôt kajgon arỳm rĩt kêt ne. Nhy m kam ar pa 'amỳn o tēn arỳm krĩraxbē Tamagumã wadjà.

⁹ Nhy m rĩt kêt kumrēx ne. Ne kam kute mỳjja krēn kêt ne kōm kêt'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹⁰ Nhy m kam krĩraxbē Tamagukam ne me'ōbē Ananij. Bēnjadjwỳr djwỳnh ne Ananij nokrekam amirĩt nhy m arỳm omũ. Nhy m kam, “Ananij”, ane.

Nhy m kam, “Bēnjadjwỳr djwỳnh, mỳj nã”? ane.

¹¹ Nhy m kam,

—Kàjmã djan tēn pry nhidjibē Katàt'ãnh tēn Djuda nhũrkwã'ỳr bōx. Kam Xaur jabej me kukja. Krĩraxbē Taxukam ne abatành djà. Dja ga abej me kukja. Wākam ne Xaur Metĩndjwỳnhmã amijo à'wỳro nhỹ.

¹² Be, ga ne ga arỳm amikukãm nokrekam amirĩt nhy m akarō pumũ. Ga ne ga arỳm 'ỳr wadjàn 'ã anhikra dji nhy m arỳm akubyn rĩt mex ne. Nãm ã apumũnho ane. Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh Ananijmã ane.

13 Nhym kum,

—Je, Běnjadjwỳr djwỳnh, mỳkam? Xaur wã ne umakumrêx. Nãm arỳm Djeruxarêkam anhõ me ja krãptĩ ajkê nhym me krãptĩ arỳm imã arê.

14 Ne jakam arỳm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ běnjadjwỳr ar me ijã pi'òk no'òk nhym amrê o tẽ. Me ije amã amijarěnhja kunĩ kadjy arỳm amrê pi'òko tẽ. Kute me idjuwpre kadjy ne o tẽ, ane.

15 Nhym Běnjadjwỳr djwỳnh kum,

—'Ỗr tẽ. Ba ne ba inhõ àpênh kadjy amijo utà. Dja me bajtemmã ijã ajarěn me běnjadjwỳr rũnhmã ijã ajarěn mebê idjaermã ijã ajarê. Ja kadjy ne ba amijo utà.

16 Dja ba ĩ kum, “Dja ga ĩ ijã adjujarěnh djõ'ã atokry kumex.” Nãm ã Xaur'ã Ananijmã ane.

17 Nhym kam arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỗr tẽ:n kam arỳm Djuda nhũrkwãmã wadjàn Xaur'ỳr bõx. Ne kam arỳm 'ã kute ikra djirkam kum,

—Xaur, akmere, gu banhõ Běnjadjwỳr djwỳnh Jeju ne ijano ba arỳm awỳr bõx. Pry'ã atẽm nhym kute amã amijo amirĩtja tãm ne ijano ba awỳr tẽ. Dja ga akubyn arĩt mex nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo akadjwỳnhbê nhỹn ar ajo ba. Ja kadjy ne ijano ba tẽ. Nãm Ananij ã kum ane.

18 Nhym aêrbê no kurũm mỳjja kute tepkà pyræk rôrøk ne. Nhym akubyn rĩt mex ne. Ne kam kãmã dja nhym kam arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã adjà.

19 Nhym kam ajte õ kwỳ krẽn arỳm akubyn tỳx ne.

*Xaur memã Jeju'ã ujarěnh nhym me kum kurê.
A Kõ 11.32*

Ne kam arek Tamagukam Jejukõt me ba djwỳnhmẽ ro'ã ar ba nhym 'ã akati kwỳ apêx.

²⁰ Tamagukam ar bari ne apỳnh mebê idjaer bikprõnh djàkam kàj bê memã ujarẽnh tẽ. Nãm memã kum,

—Mrãmri ne Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrẽx. Kubê Kritukumrẽx. Kubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx, anhỳr tẽ.

²¹ Nhym me kunĩ kute kabẽn markam te kute kraxkõt marn kam no tyn kumex ne aben kukij ne abenmã kum,

—Bãrãm tãmja ne Djeruxarẽkam ari meo bikẽnho ba. Me kute Jeju Kritumã amijarẽnhjao bikẽnho ba. Bãrãm tãmja ne kute ajte me uwpre kadjy amrẽ tẽ. Kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar'ỳr meo bõx kadjy amrẽ tẽ, ane.

²² Nhym kam Xaur kabẽn mexo amũ amikamẽnho tẽn arỳm kute memã Jeju jarẽnh mar me:xkumrẽx. Nãm Tamagukam mebê idjaermẽ aktã kabẽno aben japa nhym me arỳm kabẽn kõt Jejubê Kritu ma. Mrãmri Jejubê Bẽnjadjwỳrbê kumkatikumrẽx man arỳm te kute kum kabẽn'õ jarẽnh prãmje. Te o anen õkre kadjwỳnhbê arĩk amikabẽn kwỳ jarẽnho kumex.

²³ Nãm ã memã anhỳr tẽ nhym 'ã akati krãptĩ apêx. Nhym kam mebê idjaer kwỳ arỳm o aben maro nhỳn abenmã kum,

—Mỳj dja gwaj Xaur on arỳm kubĩ? ane. Nhym kam me arỳm amũ Xaurmã arẽ nhym arỳm kuma.

²⁴ Me õ krĩrax nêje ne bu'ã pyka tỳx nhipêx jabatànhja nhym kam apỳnh ajkwa krekre djari. Nhym me kute Xaur katorkõt bĩnmã ajkwa krekre

kunĩ'ã ku'ên omũnh'ã rĩtkumrẽx ne. Nhyṃ Xaur arým me kuma.

²⁵ Nhyṃ kam akamàt nhyṃ Jejukõt me ba djwǎnh krĩrax nẽje pyka tỳx'ã Xauro wabin djan kadjy djudjêdjêo kaxnokai akà 'ãpren kam Xaur nhỹr. Ne kam djudjêdjê 'amỳn pyka tỳx burũm aparmã kumẽn o rwỳko tẽn arým pykabê kudja. Nhyṃ kam kàjmã djan mã mebê katon tẽ.

²⁶ Tẽ:n kam arým akubyn Djeruxarẽkam bõx. Ne kam bit Jejukõt me ba djwǎnhmẽ ro'ã ÿrmã. Nhyṃ me kum uman 'ã abenmã kum,

—E kum nhỹnh ne tãmwã Jeju ma ne kõt ba? Godja ajte me bakwỳo ajkẽ, ane.

²⁷ Nhyṃ kam Banabe o tẽn Jeju kute ar anorja'ỳr o bõx. Ne 'ã arkum,

—Be, nãm prykõt tẽn arým Bẽnjadjwỳr djwǎnh pumũ nhyṃ kum kabẽn jarẽ. Nhyṃ kam arým krĩraxbê Tamagukam Jeju'ã memã ujarẽnh ba. Nãm kum me uma kêt ne kàj bê 'ã memã ujarẽnh ba, ane.

²⁸ Nãm arkum ane nhyṃ kam me arým kum uma kêt ne. Nhyṃ kam Djeruxarẽkam Jejukõt me ba djwǎnhmẽ ro'ã ar ba.

²⁹ Ar ba:n kum me uma kêt ne Bẽnjadjwỳr djwǎnh kukwakam memã ujarẽnh ar ba. Nhyṃ mebê idjaer kwỳ ne me me bajtembê kregu kabẽnkam kabẽn. Nhyṃ Xaur arým me jamẽ aktã kabẽno aben japanho dja. Aben japanho dja nhyṃ kam me bit kute Xaur bĩnmã.

³⁰ Nhyṃ Jeju kukwakam me kute abeno kamy arým me kuma. Ne kam Xauro tẽn krĩraxbê Xed-jaremã o tẽn o bõx. Ne kam krĩraxbê Taxumã ano nhyṃ arým 'ỳr tẽ.

31 Nhyṁ kam me arỳṁ me kute amim Jeju mar-jao bikēṁho ino re. Apỳṁh me ja kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari meo bikēṁho ino re. Pykabê Djudêjakam o ino re. Ne pykabê Garrêjakam o ino re. Ne pykabê Xamarijkam o ino re. Kunĩkõt ne me meo bikēṁho ino re. Nhyṁ me arỳṁ akubyn umar mex ne. Ne kam Metĩndjwỳnh maro amũ amikamēṁho tēn arỳṁ mar ra:x ne. Ne me kum Metĩndjwỳnh pymakam katàt kabēn kõt ar amijo ba. Nhyṁ Metĩndjwỳnh Karõ memã kĩnh jadjà nhyṁ me arỳṁ kĩnhkumrēx. Nhyṁ me kàtàm krãptĩ arỳṁ tu amim Jeju markumrēx ne arỳṁ mekõt ajkamē. Nhyṁ kam me arỳṁ krãptĩ: tē.

Pedru kute Anêjao mex nhyṁ Dokre tyk nhyṁ akubyn o tĩn.

32 Nhyṁ kam Pedru pyka kunĩkõt kute me omũnh kadjy tē. Me omũṁho tē:n kam krĩbê Rid-jakam me jadjwỳ'ỳr bõx. Jeju nhõ me ja'ỳr bõx.

33 Nhyṁ kamã me'õbê Anêja amrēbê akryn arek ikwã. Akry'ã arỳṁ amexbê 8 apêx. Nhyṁ Pedru arỳṁ omũ.

34 Ne kam kum,

—Ê, Anêja, Jeju Kritu arỳṁ ajo mex ne. On kàjmã djan anhiqwã djawão mex, ane. Nhyṁ me aêrbê arỳṁ kàjmã dja.

35 Nhyṁ krĩbê Ridjamē krĩbê Xaronakam me ja kunĩ arỳṁ omũ. Ne kam arỳṁ Bēnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akēxo kumex.

36 Pedru krĩbê Ridjakam arek ar ba. Nhyṁ kam krĩbê Djopekam Jejukõt ba djwỳnh ni'õ ar ba. Idjibê ne Tabita. Mebê kregu kabēnkam ne me

kum Dokre jarē. Ukaprĩkumrēx ne mã me õ mỳjja kēto djuw mexo ba.

37 Ne kam kanēn arỳm ty. Nhyṃ me amikukràdjàkôt ku'õn kikre tãmkam kỳjrũm kumoka'êkam kudji nhyṃ nõ.

38 Krĩbê Ridja ne krĩbê Djopeo rãm ne ja. Dokre ty nhyṃ kam me kum,

—Pedru ne Ridjakam ar ba, ane. Nhyṃ Jejukôt me ba djwỳnh arỳm kuman Pedru'ỳr ar amãnhkrut jano. Nhyṃ ar 'ỳr tēn kam 'ỳr bõx ne kum,

—Ë, amikrà kêt ne Ridja'ỳr tē, ane.

39 Nhyṃ amibêx ne 'ỳr arkôt tē. Tēn kam arỳm 'ỳr bõx. Nhyṃ ar Pedruo tēn kỳjrũm kumoka'ê'ỳr o wabi. Nhyṃ kam me 'uwtĩ kunĩ 'ỳr bõx ne muw. Ne Dokre tĩnri kute apỳnh me inôkãti, apỳnh kubêkã nhípêx djari mã: kum akreo ku'ê.

40 Nhyṃ Pedru arỳm bõm me kunĩ jano. Ne kam kõnkrão nhỳn arỳm Metĩndjwỳnhmã o a'uw. Ne kam tykja'ỳr akêx ne kum,

—Ë Tabita, kàjmã nhỹ, ane. Nhyṃ arỳm no pôt ne Pedru pumũn arỳm kàjmã nhỹ.

41 Nhyṃ 'ỳr ikran arỳm ikra 'amỳn kàjmã kudja. Ne kam memã kabēn nhyṃ me arỳm 'ỳr bõx. Jeju nhõ me jamē me 'uwtĩmē ne me bõx nhyṃ arỳm memã kum,

—Ota, arỳm akubyn tĩn ne, ane.

42 Nhyṃ me arỳm krĩbê Djopekam kikrepdjitã abenmã arēnho ipôk ne. Nhyṃ me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrēx ne.

43 Nhyṃ kam Pedru arek krĩbê Djopekam ar ba. Me'õbê Ximão nhũrkwãkam ne nhỹ. Ximãobê ne

mry kào mex djwỳnh'õ. Pedru krĩ wākam ar ba nhym arỳm 'ã akati krãptĩ apêx.

10

Me'õ bajtembê Koneru'ã ujarênh.

¹ Pedru Djopekam ar ba nhym krĩraxbê Xedjarekam me'õbê Koneru ar ba. Kubê ne krākamngõnhre krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr. Me kute krākamngõnh ja'ã memã kum,

—Pykabê Itarij kurũm me ja, anhỹro ba.

² Koneru katàt Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Konerumẽ ũrkwākam ar krĩja kunĩ ne arkum Metĩndjwỳnh rax pyma. Nãm me õ mỳjja kêtka òdjànkhumrêx ne mã Metĩndjwỳnhmã kabẽn ar ba.

³ Nhym kam arỳm myt akêxkam, 3 orakam, Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ nokrekam amirĩt nhym arỳm omũnho nhỹ. Nhym kum, “Ë, Koneru”, ane.

⁴ Nhym kute omũnhkam madjà kretin kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh mỳj nã”? ane. Nhym kum,

—Ga Metĩndjwỳnhmã akabẽn nhym arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêtka anhõdjàn nhym arỳm apumũ.

⁵ Jakam dja ga krĩbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn kum arẽn awỳr o bõx.

⁶ Imõtĩ mỳrri ne nhỹ. Mrykào mex djwỳnhbê Ximãomẽ ro'ã ne ar nhỹ. Dja ar tẽn kum arẽn amrê awỳr o tẽn o bõx nhym arỳm amã arê ga kabẽn kõt ã amijo ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh Konerumã ane.

⁷ Ne kam mã tẽ. Nhyr arỳm amiwỳr ar amãnhkrut ne ikjêkêt 'uw. Me kute ar amãnhkrut pa 'amỳnhja ne kum àpênh kajgo ar ba. Nhyr pydji ja ne kubê õ krākamngõnh. Adjwỳnhdjwỳ ne katāt Metĩndjwỳnh kabẽn man kõt ar amijo ba. Ne kam Koneru tãri kum àpênh ar ba. Nãm amiwỳr ar ja 'uw nhyr ar arỳm bõx.

⁸ Nhyr kam prĩne arkum kadjy mrãnh djwỳnh'ã ajarẽn arỳm krĩbê Djopemã ar ano.

Mỳjja kute Pedru nokrekam amirĩt nhyr kute omũnh.

Kar 11.5

⁹ Nhyr ar'ã akati nhyr ar arỳm 'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm krĩ tẽpo tẽ. Nhyr arkum ajmã Pedru krĩraxkam kikre'ã wabin imõk'ã nhỹ, imõk ngrengrer'ã nhỹ. Mebê idjaer ne me tu õ kikre nhimõk po. 'Ỳr ne wabin nhỹ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ. Kãjkwa nhipõkri myt nhỹrkam.

¹⁰ Ne kam kum prãm ne bit kute õ kwỳ krẽn mã. Nhyr ar arỳm kum õmrõo dja. O dja nhyr Pedru jaêrbê mỳjja amirĩt nhyr omũ.

¹¹ Kãjkwa ne abenbê ajkij nhyr omũ. Nhyr mỳjja kute kubêkati pyrāk rwỳk mõ. Idja amãnhkrut ne amãnhkrut. Nhyr mỳjja idja kunĩ 'amỳn o rwỳko mõ.

¹² Kadjwỳnhbê ne apỳnh pykakam mry kunĩ. Apỳnh rop, apỳnh mry ngãngão mrãnh, apỳnh àk, mry kunĩ kubêkati kadjwỳnhbê ikwã nhyr omũ.

¹³ Nhyr kam arỳm me'õ kum kabẽn nhyr kuma. Nhyr kum,

—Ë, Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ, ane.

¹⁴ Nhyr Pedru kum,

—Kati, Běnjadjwỳr djwỳnh. Mōjdjê kute me ibê mỳjja kakrit pyma ja ne ije kur kêt-kumrěx, ane.

¹⁵ Nhy m ajte kum,

—Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwārĩk wānh kum kakrit jarěnh kêt, ane.

¹⁶ Be, me'ō kum kaběn ne ajte kum kaběn ne ajte kum kaběn nhy m aêrbê mỳjja akubyn kàjkwamã wabi.

¹⁷ Nhy m Pedru amim,

—Je, mỳj'ã ne ije mỳjja pumũnhja amijakre? ane. Nãm amim anhỹro dja nhy m Koneru kute ar anorja kikre jabej me kukij nhy m me arỳm arkum arê. Nhy m ar 'ỳr tẽn arỳm ajkwa krekre tãri bōx ne dja. Ne arỳm abej me kukij

¹⁸ ne kàj bê memã kum,

—Ximão Pedru, djori kikre wākam nhỹ? ane.

¹⁹ Nhy m wānh Pedru kute mỳjja pumũnh'ã arek amikaběn maro nhỹ nhy m Metĩndjwỳnh Karō arỳm kum,

—Ĕ, ar amãnhkrut ne ikjêkêt ne ar ajabej akukij.

²⁰ Kàjmã djan ar'ỳr rwỳn arkôt tẽ. Kwārĩk wānh ar kubajtemkam axwe amikam adjumar kêt. Ba ne ba ar ano nhy m ar tẽ, ane.

²¹ Nhy m Pedru arỳm ar'ỳr ruw ne ar'ỳr bōx ne arkum,

—Ĕ, ba, ba ne gar ijabej. Mỳj ne gar amã kĩnh ne iwỳr tẽ? ane.

²² Nhy m ar kum,

—Krākamngōnh krãptĩ: kubê 100 nhō běnjadjwỳr'ō ne ar ijano bar awỳr tẽ. Idjibê ne Koneru. Nãm katat amijo ban kum Metĩndjwỳnh rax pyma. Nhy m mebê idjaer kunĩ kum mex jarẽ.

Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhja ne kum karõn kum, “Pedru'ỳr ar 'õ jano gê amrê awỳr tẽn amã kabẽn jarẽ. Dja ga prĩne kabẽn ma”, ane.

²³ Nãm ar Pedrumã ane nhym arỳm arkum, “Amrê ar ikõt wadjà”, ane. Ne kam arkum am-inhũrkwã jarẽ nhym ar arỳm kam nhỹ.

Pedru Koneru nhũrkwãkam bõx.

Nhym ar'ã akati nhym Pedru arkõt arỳm 'ỳr tẽ. Djopekam Jeju kukwakam me kamy kwỳ ne arkõt tẽ.

²⁴ Amũ Xedjare'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Nhym Koneru arỳm arkam amako nhỹ. Nãm arỳm amijã õbikwamẽ kute meo õbikwao akuprõ.

²⁵ Nhym ar me'ỳr bõx nhym Pedru kikremã àr tẽn nhym Koneru arỳm kajpa. Ne umaje amijo ngriren parbê tỳm ne ibõ.

²⁶ Nhym Pedru pa 'amỳn kàjmã kudjan kum,

—E kum, kàjmã dja badjwỳ ibê pykabê me'õ, ane.

²⁷ Ne kam kum kabẽn tẽn wadjà. Nhym me krãptĩ akuprõ nhym arỳm me omũ.

²⁸ Ne kam memã kum,

—Be, me ba ne ba me me bajtemmẽ ibikprõnh kêtumrẽx. Me ibê idjaerkam ikukràdjà kõt ba me me bajtem nhũrkwãmã idjãr kêtumrẽx. Arỳm ga me ama. Nhym kam Metĩndjwỳnh imã ikukràdjà ny jarẽ. Imã me kunĩ kĩnhmã ne imã arẽ. Ne ije me'õmã kakrit jarẽnh kêtumã ne imã arẽ. Ije me'õo me bajtem kêtumã ne imã arẽ.

²⁹ Kam aje imã ar anorja iwỳr bõx ne ar kute imã akabẽn jarẽnhkam ba aminêje ikabẽn kêt ne tu arkõt awỳr tẽn bõx. Bõx ne arỳm me anhũrkwãmã wadjàn me anhikõ'ã nhỹ. Kam ba me amã arẽ. Mỳj

kadjy ne ga me ijo bõx? Mỳj ne ga me amã kĩnh? Nãm ã Pedru memã ane.

³⁰ Nhy m Koneru kum,

—Amũja'ã, arỳm 'ã arngrobê 4 apêx ba amija-jburo nhỹ. Nhy m ã myt ibõ ane, 3 orakam ba inhũrkwãkam Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Nhy m ijaêrbê me'õ ikuka kõnh dja nhy m õ kubêkã jadjênh ne.

³¹ Nhy m imã, “Ë Koneru, ga Metĩndjwỳnhmã akabẽn nhy m arỳm ama. Ga me õ mỳjja kêt kam anhõdjành nhy m arỳm apumũ.

³² Jakam dja ga krĩraxbê Djopemã anhõ me ja kwỳ jano. Kam ne me'õbê Ximão Pedru. Gê ar tẽn kum arẽn awỳr o bõx. Imõti mỳrri ne me'õ mrykào mex djwỳnhbê Ximão nhũrkwã. Kam ne ro'ã nhỹ. Pedru dja awỳr bõx ne amã arẽ.” Nãm ã me'õ imã ane.

³³ Ba kam amikrà kêt ne awỳr ar ano. Be, arỳm ga bõx ba me ikĩnhkumrêx ne. Ne jakam ba me ikunĩ Metĩndjwỳnh parbê nhỹ. Metĩndjwỳnh kute kabẽn'ã amã karõ kunĩ me ije mar kadjy ne ba me nhỹ. Nãm ã Koneru Pedrumã ane.

³⁴ Nhy m kam Pedru kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kum me kunĩ kĩnho aben pyræk. Ja arỳm imã amirĩtkumrêx ne.

³⁵ Be, mebê idjaer nàr me bajtem. Apỳnh me ba djà kunĩkõt me kunĩ. Me apỳnh kum Metĩndjwỳnh rax pyman katàt kute amijo baja, Metĩndjwỳnh kum me ja kunĩ kĩnh.

³⁶ Ba me amã kabẽn jarẽ ga me ama. Be, Metĩndjwỳnh ne mebê idjaermã me umar mex jarẽ. Dja me tu amim Jeju Kritu markumrêx ne arỳm umar mex. Kubê ne me kunĩ nhõ Bẽnjadjwỳr

djwỳnh. Metĩndjwỳnh ne me bê idjaermã ujarẽnh ny ja jano.

³⁷ Me ga ne ga me arỳm 'ã ujarẽnh ma. Djuão kute 'ã memã ujarẽnhkam ngômã me angjênhkam ne me Garrêjakam Jeju'ã ujarẽnhmo krax. Ne kam Djudêja kunĩkõt me 'ã ujarẽnh ar ba ga me arỳm ama.

³⁸ Be, Metĩndjwỳnh ne Nadjarekam Jejumã ta Karõ jano nhym arỳm raxo kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym arỳm kukwakam tỳx ne. Ne kam àpênh mex ar ba. Nhym Xatanaj meo ba nhym me umar punu:re nhym Jeju arỳm me kunĩo mex. Metĩndjwỳnh kute kumẽ amijo kajkepkam ne mã meo mex ar o ba.

³⁹ Kute mỳjja kunĩ nhipêxkõt ne bar omũ. Me bê idjaer nhõ pykakam bar omũn krĩraxbê Djeruxarêkam omũn arỳm 'ã memã idjujarẽnh ar iba. Nãm me pĩte'y'ã kunhôn kubĩ.

⁴⁰ Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn. Ne irãri o amirĩt bar omũ.

⁴¹ Me kunĩmã ne o amirĩt kêt. Metĩndjwỳnh ta kute amrêbê amijo me utàr jamã ne o amirĩt ne. Me kute omũnhkõt memã 'ã ujarẽnh kadjy ne memã o amirĩt. Ar imã ne arỳm o amirĩt ne. Ar ba ne bar akubyn tĩnkam ro'ã inhõ kwỳ krên kõt ikõ.

⁴² Nhym ta ar imã karõn ar imã, “Mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm amijo ipytà. Dja ba memã axwe pãnh jarê. Me tĩn ne ar bajamã axwe pãnh jarê. Me tykjamã axwe pãnh jarê. Ja kadjy ne amijo ipytà. Tãm dja gar kàj bê memã arênhõ aba. Arỳm ar aje ipumũnhkõt memã 'ã adjujarẽnh ar aba.” Nãm ã ar imã ane.

⁴³ Be, Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh kunĩ ne me amrẽbê: me bakukãmãremã kum, “Jeju arỳm tyk ne akubyn tĩnkam dja me kwỳ ì pỳnhkõt tu amim markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kêt.” Nãm me ã me bakukãmãremã ane, ane.

⁴⁴ Pedru memã ja jarẽnho dja nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm me kunĩkam ruw ne ar meo ba. Me kute kabẽn maro ýrja kunĩkam ruw ne ar meo ba

⁴⁵⁻⁴⁶ nhym me arỳm apỳnh me ba djakam me kabẽnkam kabẽno kumex. Me kute me kabẽn mar kêtjakam ne me kabẽno kumex. Ne apỳnh me kabẽnkam Metĩndjwỳnh rax jarẽnho kumex. Nhym Pedrukõt ar bõxja arỳm kuma. Kõt ar bõx jamã ne me kum me my kà rẻnhne jarẻ. Ar ja ne ar amrẽbê tu amim Jeju markumrẽx. Nãm ar me kabẽn man arỳm mekam no tyn djan abenmã kum,

—Je, amrẽbê me babê idjaermãbit ne Metĩndjwỳnh kute Karõ janor. Ne kam arỳm jakam tu me bajtemmã Karõ jano, ane.

Nhym Pedru arkum,

⁴⁷ —Be, amrẽbê Metĩndjwỳnh kute me bamã Karõ janorkõt ne arỳm jakam ã me bajtemmã anoro ane. Me babê idjaer ren amrẽbê abenmã, “Kwãrĩk wãnh ngõmã me bajtemja jangjẻnh kêt”, ane. Nhym be, jakam Metĩndjwỳnh kute memã Karõ janorkam me baje ngõmã me angjẻnh kadjy amimar, ane.

⁴⁸ Ne kam arkum,

—Arỳm ne me tu amim Bẻnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Ar Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjẻ, ane. Nhym ar arỳm ã meo ane. Nhym kam me amijã Pedru nẻn kum,

—Dja ga arek me ikam ar aba gẽ ajã akati kwỳ apêx ga kam ajte tẽ, ane.

11

Pedru kute Djeruxarẽkam me jamã amikõt amijarẽnh.

Kar 10.9

¹ Nhyim kam me bajtemdjwỳ arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx nhyim me kwỳ arỳm amũ memã arẽnhõ ipõk ne. Nhyim pykabẽ Djudêjakam Jeju kute ar anorja arỳm me arẽnh ma. Nhyim Jeju kukwakam me kute abeno kamydjwỳ me arẽnh ma.

² Nhyim kam Pedru arỳm akubyn krĩraxbẽ Djeruxarẽmã tẽn bõx. Nhyim me kute amim Jeju mar kwỳ mebẽ idjaer kukràdjã tũm'ã no tỳxi. 'Ã ne me memã me my kã rẽnhne jarẽ. Pedru bõx nhyim me my kã rẽnhne arỳm Pedrumẽ aktã kabẽno aben japanho dja.

³ Ne kum,

—Ga ne ga me bajtem nhũrkwãmã wangij ne me ro'ã adjàkuro akrĩ, ane.

⁴ Nhyim Pedru akubyn amijo tẽn krax kurũm prĩne 'ã memã ajarẽn memã kum,

⁵ —Be, krĩraxbẽ Djopekam ne ba Metĩndjwỳnhmã ikabẽno nhỹ. Nhyim mỳjja ijaêrbẽ inokrekam amirĩt ba omũnhõ nhỹ. Mỳjja kute kubẽkati pyrak. Nhyim mỳjja idja kunĩ 'ãnh 'amỳn iwỳr o rwỳko mõ. Ne arỳm iwỳr o bõx.

⁶ Ba kam arỳm omũnhõ dja nhyim apỳnh pykakam mry kunĩ, ropmẽ mry ngãngãõ mrãnhmẽ àkmẽ kadjwỳnhbẽ nõ ba omũ.

7 Nhym kam kàjkwa kurũm me'õ kabẽn ba kuma. Nhym imã, “Ë Pedru kàjmã djan 'õnh bĩn krẽ”, ane.

8 Ba kuman arỳm kum, “Bẽnjadjwỳr djwỳnh, kati. Mõjdjẽ kute mỳjja kakrit, mỳjja punu wã nẽje me imã kabẽn kõt ije kur kêt-kumrẽx”, ane.

9 Nhym kàjkwa kurũm me'õ ajte imã, “Be, Metĩndjwỳnh kute mỳjjao mex kwãrĩk wãnh ga kum kakrit jarẽn kêt”, ane.

10 Be, me'õ imã kabẽn ne ajte imã kabẽn ne ajte imã kabẽn nhym arỳm mỳjja kunĩ akubyn kàjkwamã wabi.

11 Nhym ijaêrbê ar amãnhkrut ne ikjêkêt kikrekam inhỳrja'ỳr bõx. Krĩraxbê Xedjare kurũm me'õ imã ar ano nhym ar tẽn bõx.

12 Nhym Metĩndjwỳnh Karõ imã, “Dja ga arkõt tẽ. Kwãrĩk wãnh ga Ar kubê me bajtemkam axwe adjumar kêt”, ane. Ba kam arkõt tẽ. Nhym Jeju kukwakam gwaj bakamy Ar kubê 6ja arỳm ikõt tẽ. Bar 'ỳr tẽn kam Koneru nhũrkwãkam bõx ne arỳm 'ỳr wadjã.

13-14 Nhym kam ar imã 'ã ajarẽ. Nãm ar imã, “Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ inhũrkwãkam dja ba omũ. Nhym imã, ‘Dja ga anhõ me ja kwỳ krĩraxbê Djopemã ano. Me'õbê Ximão Pedru ne kam ar ba. Gẽ ar kum arẽn amrẽ awỳr o bõx. Ta dja amã kabẽn jarẽ. Gamẽ anhõbikwa kunĩmẽ dja gar kabẽn ma nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar ajaxwebê ar apytã.’ Nãm ã kadjy mrãnh djwỳnh imã ane.” Nãm Koneru ã ar imã ane. Nãm ã Pedru me kukràdjã tũm'ã me no tỳxjamã ane.

Ne kam ajte memã kum,

15 –Ba kam memã ikabẽn kraxbit jarẽnho dja. NhyM Metĩndjwỳnh Karõ arỳm mekam ruw ne meo ba. Amrẽbẽ kute me bajo ba kõt ne ã wãkamdjwỳ arỳm meo bao ane.

16 Ba kam akubyn amijo tẽn arỳm amijã Bẽnjadwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm me bamã, “Be, Djuão Metĩndjwỳnhmã ngõmãbit me angij. NhyM be, dja ba ar amã Metĩndjwỳnh Karõ jano nhyM arỳm ar ajo ba”, ane. Nã bãm Bẽnjadwỳr djwỳnh kabẽn ja man kõt ar amã arẽ.

17 Be, gu me baje tu amim Bẽnjadwỳr djwỳnhbẽ Jeju Kritu markumrẽxkam ne amrẽbẽ me bamã Karõ jano. Jakam ne me bajtemdjwỳ me bakõt tu amim markumrẽx nhyM arỳm ã memãdjwỳ Karõ janoro ane. Kam ba ar amã arẽ gar ama. Djã ne ba iraxo Metĩndjwỳnh jakre got ba kubẽ aptã? Kati. Nãm ã Pedru memã ane.

18 NhyM me arỳm amijã kabẽn man Pedrumã kabẽn krãta. Ne arỳm abenmã Metĩndjwỳnh rax jarẽn abenmã kum,

–Be, me bajtemdjwỳ ne Metĩndjwỳnh arỳm kum me kĩnh ne arỳm memã amak bõ. Memã amak bõ nhyM me arỳm amikam kaprĩre wãnh axwemã iren Jeju'ỳr amijo akẽx. Jakam dja me kõt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne, ane.

Ãxikikam me kute Jeju mar'ã ujarẽn.

19 Be, amrẽbẽ me kute Exewão bĩnkam ne me me kute amim Jeju marjao bikẽnho mõ. NhyM kam me arỳm ajmã. Ajmã:n kam me kwỳ amũ pykabẽ Penixijmã bõx. NhyM me kwỳ amũ apẽxtibẽ Xipremã bõx. NhyM me kwỳ krĩraxbẽ Ãxikimã bõx. Me ja ne me kàj bẽ mebẽ idjaermãbit 'ã ujarẽn tẽ.

20 Nhỹm be, me kw̃y ja ne me ap̃extib̃e Xiprekam abat̃anh dj̃a nhỹm me kw̃y pykab̃e Xirenikam abat̃anh dj̃a. Me kw̃y ja ne me ̂axiki'yr b̃ox ne ar̃ym me bajtemb̃e kregum̃a ar̃e. Mem̃a B̃enjadjw̃yr djw̃ynh Jeju'ã ujar̃enh ny jar̃e.

21 Ñam me me bajtemm̃a ar̃e nhỹm B̃enjadjw̃yr djw̃ynh mekm̃e amijo kajkep. Me kute mem̃a Jeju jar̃enh jam̃e amijo kajkep nhỹm me ar̃ym kab̃en mexkumr̃ex ne. Nhỹm me bajtem kr̃apt̃i: tu amim B̃enjadjw̃yr djw̃ynh markumr̃ex ne ar̃ym 'yr amijo ak̃ex.

22 Nhỹm me ar̃ym am̃ũ me ar̃e. Nhỹm oñi kr̃iraxb̃e Djeruxar̃ekam me kute amim Jeju mar ne k̃ot ar aben pydjio baja ar̃ym me ar̃enh ma. Ne kam ̂axikim̃a Banabe jano. Nhỹm 'yr t̃e:n kam

23 'yr b̃ox ne ar̃ym me om̃ũn amim,

–Be, mr̃amri ne Metĩndjw̃ynh tu kum me kapr̃i:kumr̃ex* ane. Ne kam ar̃ym mekam k̃inhkumr̃ex ne mem̃a 'ã kar̃on mem̃a kum,

–Dja gar am̃a B̃enjadjw̃yr djw̃ynh jab̃e:n kab̃en man arek k̃ot amijo abakumr̃ex. Kw̃ar̃ik w̃anh 'ã adjukanga k̃et. Ñam ã mem̃a anh̃ro bao ane.

24 Be, Banabe ne mexkumr̃ex nhỹm Metĩndjw̃ynh Karõ ar̃ym raxo kadjw̃ynhb̃e nh̃yn ar o ba nhỹm mr̃amri tu amim Metĩndjw̃ynh mar t̃y:xkumr̃ex. Nhỹm ô'ã ar̃ym me kr̃apt̃i B̃enjadjw̃yr djw̃ynh'yr amijo ak̃ex ne tu amim markumr̃ex.

25 Nhỹm kam Banabe am̃ũ kr̃iraxb̃e Taxum̃a t̃e. Kute kam Xaur jabej kadjy ne t̃e. Ñam 'yr t̃e:n ar̃ym 'yr b̃ox.

* **11:23** Dj̃am me ta ne me axwe k̃et nhỹm p̃anh kum me kapr̃i Kati. Me ta te axwe k̃etm̃a nhỹm ta ar̃ym tu kum me kapr̃i.

26 'Yr bõx ne kam abej ne arỳm kum kato. Ne kam akubyn ãxiki'yır o bõx. Nhyam kam ar arỳm me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajamẽ ro'ã akuprõ. Aben tã me ro'ã akuprõ. Me krãptĩ:mã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho ku'ê: nhyam ar'ã amexmẽ na apêx. Be, krĩraxbê ãxikikam ne me Jejukõt me ba djwỳnhja kumrẽxmã me kute amim Kritu mar jarẽ.

27 Nhyam kam Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh kwỳ bõx. Krĩraxbê Djeruxarẽ kurũm ãxiki'yır bõx.

28 Nhyam kam ar 'õ kàjmã me ipõkri dja. Idjibê ne Agabu. Agabu kàjmã djan Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam memã kum,

—Dja apỹnh me ba djari pyka kunĩkõt mebê djwỳ kêt. Nhyam me kunĩ kum prã:m, ane. Nhyam tũmràm arỳm kato. Bẽnjadjwỳr raxbê Kraõdjõ memã yırri ne arỳm kato nhyam me arỳm kum prã:m.

29 Nhyam memã prãm kêttri ãxikikam Jejukõt me ba djwỳnh kunĩ arỳm abenmã kabẽn djin abenmã kum,

—Gwaj amikutã memã banhõ mỳjja kwỳ jano. Jeju kukwakam me bakamy pykabê Djudêjakam ar bajamã anõ, ane.

Nhyam me abenmã kum,

—Dja gwaj ã memã o ane. Dja gwaj ã memã o ane, ane.

30 Nhyam kam Banabemẽ Xaur ar kute memã o tẽmmã nhyam me arỳm arkum aminhõ mỳjja ngã. Ne arkum,

—Dja gar me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmã angã nhyam me arỳm memã kungrà, ane.

12

Pedru mebê ijê djà kurũm kator:

¹ ãxikikam me kute memã mỳjja nhõrmã o dja: nhym onĩ pykabê Djudêjakam bẽnjadjwỳr raxbê Erodji arỳm àkrê:. Àkrên arỳm õ me ja jano nhym me me kute amim Jeju mar kwỳo rờròk ne. Me kute Jejukôt ar aben pydjio baja kwỳo rờròk ne. Kute meo bikēnh kadjy meo rờròk ne.

² Ne kam arỳm kàxdjwa kajgoo Xijagu bĩ. Xi-jagumẽ Djuão ar axikôt apôx.

³ Nãm me Xijagu bĩ nhym mebê idjaer arỳm kam kĩnhkumrẽx. Nhym Erodji arỳm mekam kĩnhkôt omũn kam kute Pedruo tỳm kadjy memã arê. Me kute djwỳponhbit kur djà nhõ akatikam ne memã arê.

⁴ Nhym kam me arỳm o tỳm ne kubê ijê. Nhym kam Erodji 'ỳr õ krākamngõnhbê 16 jano. Nhym me kute Pedru pumũnh kadjy me arỳm meo aben nhikjê'ã kabēn. Me kunĩbê 4'ã kabēn. Nhym kam me 'ã aben japanho dja. Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh djà nhõ akati apêx totokbê Erodji bit kute memã o katormã. Kute memã kukjêr nhym me kute bĩnmã bit kute memã o katormã.

⁵ Kam ne me arek mebê ijê djàkam Pedruo dja. Nhym me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio baja ne me Pedruo Metĩndjwỳnhmã à'wỳr'ã rĩtkumrẽx.

⁶ Nhym nêje akamàtkam Erodji amim,

—Gê kryràm, ba memã Pedruo ikato, ane. Nhym Pedru arek õto nõ. Nhym krākamngõnh amãnhkrut

ne aktã ijên o nhỹ. Kàxiràxo ne krãkamngônĥ Pe-
drumẽ aktã amijãpre. Nhym kre'ã ku'ê djwýnh ar
'ã ijê djã kuri dja. Arek kre nêje dja.

⁷ Nhym Pedru õto nõ: nhym Bẽnjadjwýr djwýnh
kadjy mrãnh djwýnh'õ arým 'ýr wadjã. Nhym arým
mebê ijê djã kadjwýnhbé irã. Nhym arým Pedru
nhikre'i nhikjêbê kurwan kãjmã kangõn kum,

–Amikrà kêt ne kãjmã dja, ane. Nhym kãjmã dja
nhym kàxiràxo inýx 'ãpre djã arým tu rôrõk ne.

⁸ Nhym kadjy mrãnh djwýnh kum,

–On amipren aparkà ponĥ jadjã, ane nhym
arým ã amijo ane. Nhym ajte kum,

–Anhõ kubêkã krãkão amikupun ikõt tẽ, ane
nhym arým amikupu.

⁹ Nhym mã kator tẽ nhym arým kõt tẽ. Ne kute
amimar kêtĥam amim we,

–Be, nãm mýjja kute ijo anhýr kajgo. Nã bãm
amiptir kajgoo nõ, ane.

¹⁰ Nhym ar arým amipãnh 'ã ijê djã ja mẽ. Kam
ne kre'ã ku'ê djwýnh ar ja dja. Nhym ar ajte
amipãnh 'ã ijê djã ja mẽ. Kam ne kre'ã ku'ê
djwýnh ar jadjwý dja. Nhym kam ar arým krĩrax 'ýr
kàxiràxtio 'ã ijê djã ja têpo tẽ nhym ta arkum amijã
kuta. Nhym arým ar kato. Ne pry ja kumrẽx'ã tẽn
amipãnh kumẽ nhym kadjy mrãnh djwýnh arým
mã kubê tẽ.

¹¹ Nhym Pedru arým kute amiptir kêtĥa man
amim,

–Je, mrãmri ne Bẽnjadjwýr djwýnh Jeju imã kadjy
mrãnh djwýnh jano nhym Erodjibê arým ipytã.
Mebê idjaer kute ibĩnmã kam amak kajgo nhym
arým mebê ipytã, ane.

12 Ne arek amimaro tẽ:n kam arỳm Marij nhũrkwã'ỳr bõx. Djuão Makõ ne Marij kurũm kato. Kikre jakam ne me krãptĩ Metĩndjwỳnhmã kabẽno nhỹ.

13 Nhym Pedru bõx ne arỳm kikre'ã ijê djà mô. Nhym me õ àpênh nija àmõr man arỳm kute me'õ pumũnhmã 'ỳr tẽ. Idjibê ne Rodji.

14 'Ỳr tẽn arỳm 'ã ijê djà'ỳr bõx. Nhym Pedru kabẽn nhym arỳm mrãmri Pedrukumrẽx kabẽn ma. Ne arỳm kĩnhkam tu kikre'ã ijê djà'ã 'yr kêt ne akubyn me'ỳr wadjàn memã kum,

—Ô kum, Pedru kikre'ã ijê djà tãri dja, ane.

15 Nhym me tu kum, “Ajbã”, ane. Nhym, “Kati, mrãmri”, ane. Nhym me arĩk kum,

—Be, kadjy mrãnh djwỳnh kute mã Pedruo baja ne dja, ane.

16 Nhym wãnh Pedru arek 'ã ijê djà môro dja nhym kam me kum 'ã kutan arỳm omũ. Omũn kam arỳm te kute mỳjja marmã kam no tyn kumex.

17 Nhym memã aminhikra bẽno dja nhym me arỳm anhikrê. Nhym kam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju kute mebê ijê djà kurũm o kator'ã memã ajarẽ. Ne kam memã kum,

—Aje, dja gar tẽn Xijagumẽ Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum ijã ajarẽ. Ba on, ane. Ne kam arỳm amũ kikre 'õ'ỳr tẽ.

18 Nhym kam akati. Nhym arỳm krãkamngõnh abenkam kangao kumex. Bẽnjadjwỳr mekam ngryk karõ abenkam kangao kumex. Ne abenmã kum, “Nãr Pedru? Nãr Pedru”? ane.

19 Nhym kam Erodji Pedru'ỳr me ano. Nhym me abe:j ne te abej aprã. Nhym arỳm prĩne kre'ã ku'ê

djwỳnh ar kukij. Nhyṁ me te: aminêje kum kabẽn ne. Nhyṁ arỳṁ memã arẽn memã kum,

—Pedru kator pãnh me kupa, ane. Nhyṁ me arỳṁ me kupa.

Nhyṁ kam Erodji arỳṁ pykabê Djudêja kurũṁ amũ tẽn arỳṁ krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam arek kam ar ba.

²⁰ Arỳṁ krĩraxbê Xirukam me jamẽ krĩraxbê Xidõkam me jakam ngryk mex ne. Nhyṁ me arỳṁ axikõt 'ỳr bõx. Me bõx djwỳnh rãm ne me Erodji nhõ àpẽn rax'õmã amijarẽ. Idjibê ne Bradju. Kubê ne Erodji nhõ kumoka'ê, kam õt djà, nêje omũnh djwỳnh. Kute me nêje Erodjimã kabẽn kadjy ne me Bradjumã amijarẽ. Amrêbê ne me kute Erodji nhõ pykakam õ djwỳ jamỳnh ku'ê. Ne kam mebê djwỳ kêt karõ Bradjumã amijarẽ nhyṁ arỳṁ me nêje bẽnjadjwỳr Erodjimã kabẽn jarẽ.

²¹ Nhyṁ kam Erodji kute memã kabẽn kadjy akati'õ jarẽ. Nhyṁ arỳṁ 'ã akati bõx. Nhyṁ Erodji arỳṁ õ kubêkà rũnh prĩne amijo mex ne õ krĩ djà rax'ỳr bõx ne kam nhỹ. Nhỹn arỳṁ memã kabẽn nhỹ.

²² Nhyṁ kam me arỳṁ abenmã o akij ne abenmã kum,

—Djãm pykakam me'õ kabẽn got? Be, kubê ne kàjkwakam metĩndjwỳnh'õ, ane.

²³ Nhyṁ totokbê arỳṁ Bẽnjadjwỳr djwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanêjao kubĩ. Nhyṁ kòp arỳṁ kakuw nhyṁ arỳṁ ty. Be, mỳkam? Bir, me kute kum metĩndjwỳnh jarẽn nhyṁ kute aminêje memã kum, “Kati”, anhỹr kêt kam. Kute memã kum, “Kati, atemã kàjkwakam Metĩndjwỳnh pydji”,

anhỹr kêtgam ne kadjy mrãnh djwỳnh mỳj kanê punure jao kubĩ nhym arỳm ty.

²⁴ Nhym kam me amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex nhym me krãptĩ arỳm kum kĩnh. Nhym me kute tu amim Jeju markumrẽxja arỳm krãptĩ: mõ.

²⁵ Be, amrêbê ne ãxikikam me kute memã me õ mỳjja kwỳ janormã. Djeruxarêkam me õ mỳjja kêtjamã me kute anormã. Nhym Banabemẽ Xaur ar arỳm amũ me kadjy o mõn memã o bõx ne arỳm memã kungã. Memã kungãn arỳm akubyn kurũm akẽx ne tẽ. Ar Djuão Makõ japrõn o tẽ. Tẽ:n arỳm akubyn ãxikikam bõx.

13

Me kute Jeju mar kute amũ Banabemẽ Xaur ar anor.

¹ Be, ãxikikam me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio bajakam ne me kwỳbê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh. Nhym me kwỳbê memã kukràdjà'ã ujarẽnh djwỳnh. Ar idjibê ne Banabemẽ Ximião Nidjêmẽ Ruxumẽ Manaũmmẽ. Krĩraxbê Xirenikam ne Ruxu abatàn. Manaũm ne bẽnjadjwỳr raxbê Erodjimẽ ro'ã abatàn ne kute o kamy.

² Ar Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ ne kum amijajburo nhỹ. Nhym Metĩndjwỳnh Karõ arkum,

—Dja gar imã Banabemẽ Xaur aro aben nhikjê. Ba arỳm ar àpẽn djà ny kadjy aro amiptà, ane.

³ Nhym kam ar amijajburo nhỹn Metĩndjwỳnhmã aro à'wỳro nhỹ. Ne kam ar krã'ã aminhikra djin amũ ar ano.

4 Metĩndjwỳnh Karõ ã kute ar anoro anhỹrkam ne ar arỳm krĩraxbê Xerxij'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bõx. Ne kam kàraxkam ngõ raxbê pyka kêt-kõt tẽ. Apêxtibê Xipre'ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx.

5 Krĩraxbê Xarami'ỳr ne ar bõx. Ne kam wabin tẽ. Apỹnh mebê idjaer bikprõnh djàkam kàj bẽ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho tẽ. Djuão Makõdjwỳ ne ar aprõn o tẽ. Arkum àpẽnhmã ne ar o tẽ.

6 Ne kam pykakõt krĩraxbê Papu'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Ne kam arỳm me'õbê Bajaju kajpa. Kubê ne mebê idjaer'õ. Ta ne amijo apỹnh mỳjja mar mexo ban me kupẽnho ban amijo wajangao ba. Ne kam ta amijo Metĩndjwỳnh mar mex ne amijo 'èx ne we kukwakam memã kabẽn jarẽnho ba.

7 Nãm pyka tãmkam bẽnjadjwỳrmã àpẽn ar ba. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Xedju Paur. Bẽnjadjwỳr krã mexkumrẽx. Banabemẽ Xaur ar Papu'ỳr bõx nhym bẽnjadjwỳr amiwỳr ar ku'uw ne arkum,

—Imã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Ije mar prãm, ane.

8 Nhym kam Erimanh, kubê ne Bajajuja. Me bakabẽnkam ne gu me ren kum wajanga jarẽ. Nhym be, me bajtem kabẽnkam ne me kum Erimanh jarẽ. Nãm bit kute Paur Ar kubê àptàrmã. Erimanh bit kute õ bẽnjadjwỳr nẽje Metĩndjwỳnh kabẽn pytàrmã ne arỳm kabẽno Xaur ar apanho dja.

9 Nhym Xaur, idji nhikjêbê ne Paur. Metĩndjwỳnh Karõ raxo Paur kadjwỳnhbê nhỹn ar o ba nhym arỳm wajanga'ỳr akẽx ne kam no tyn omũnho djan

10 kum,

—'Êxnhĩti, axweti, Xatanaj tàm djwỳ. Nãm me axwe kêt prãm, ga mã amã me kurê. Bẽnjadjwỳr

djwỳnh memã 'ã karõ katàtkumrẽx ga kam ga kupa'ã ar memã arẽho aba nhym me arỳm aman Metĩndjwỳnh kupa'ã amijo ba. Je tô mykã ne ga akabẽn punu jao krã'yr kêtikumrẽx?

¹¹ Jakam arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute ajaxwe pãnh ajo bikẽnhmã. Dja ga arỳm ano rãn arngro pumũnh kêt nhym ajã akati krãptĩ apêx, ane.

Nhym totokbê arỳm no rãn kam nokrekam akamàt kô tyk pytĩ. Nhym arỳm me'õ jabej àpênh mỗ. Me'õ kute pa 'amỳnh ne o tẽmmã ne mekôt me'õ jabej àpênh mỗ.

¹² Nhym bẽnjadjwỳr Xedju Paur kute wajanga no rã pumũnhkam arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Nãm anhỳr djwỳnh rãm amim,

—E kum, Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã ar kabẽn kukràdjã mekumrẽx, anen kam tu amim markumrẽx.

Paur Æxiki 'õdjwỳkam memã Jeju'ã ujarẽnh ne ja.

¹³ Nhym kam Paurmẽ ro'ã ar tẽmja ar kàraxmã wadjàn nox ne arỳm amipãnh krĩraxbê Papu mẽ. Ne tẽ:n kam arỳm pykabê Papirijkam krĩraxbê Pedji'ỳr bõx. Nhym kam Djuão Makõ arỳm ar kangan Djeruxarẽ'ỳr akẽx ne.

¹⁴ Nhym kam ar amipãnh krĩraxbê Pedji mẽ. Ne tẽ:n kam pykabê Pidjijkam krĩraxbê Æxiki 'õdjwỳ'ỳr bõx. Nhym kam arỳm ar'ã pi'òk ràràr nhym ar arỳm mebê idjaer bikprõnh djãmã wadjàn nhỹ.

¹⁵ Nhym me'õ pi'òk jarẽho dja. Mõjdjê kukràdjãmẽ Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh 'õdjwỳmẽ kabẽn jarẽho dja. Ne kam arỳm arẽnh pa. Nhym me bikprõnh djãmã bẽnjadjwỳr ar Paurmã kabẽn kadjy memã arẽ. Nhym me amũ abenmã arẽnh arỳm kum arẽnh kum,

–Běnjadjwỳr ar ar amã kaběn ne ar amã, “Be, akmere ar, ar ajō aje memã akaběn jarēnh prãm jabej arē”, ane.

¹⁶ Nhyam kam Paur arỳm kàjmã dja. Ne memã aminhikra bẽ nhyam me arỳm anhikrê. Nhyam memã kum,

–Gar abê idjaer ar, ar akunĩ amã Metĩndjwỳnh pyma ar, dja gar ikaběn ma.

¹⁷ Me babê idjaero ba djwỳnhbê ne Metĩndjwỳnh. Nãm arỳm amijo me bakukãmãre pytà. Nhyam kam me pykabê Edjitukam ar ba nhyam Edjitukam me ja ar meo kubajtemo ba. Nhyam kam Metĩndjwỳnh me bakukãmãreo krãptĩ:n o ra:x. Ne kam tỳx me:xkôt arỳm meo kato.

¹⁸ Meo kato nhyam me kapôt kukritkam ar ba. Nhyam me mã kam amikrào ba nhyam mã kum me kaprĩn meo ba. Nhyam kam me'ã amexbê 40 apêx.

¹⁹ Nhyam kam Metĩndjwỳnh pykabê Kanaãkam me ar ba tũmjao apêx. Apỳnh me bajtem ba djàribê 7 nhyam arỳm memã meo apêx. Ne kam memã me õ pyka nhirê ne memã kungã.

²⁰ Ne kam aben totokmã memã me kute memã axwe pãnh jarēnh djwỳnh jarē nhyam me aben kukãm ar meo ba. Nhyam kam me'ã amex krãptĩ:o kute 450 pyræk apêx nhyam Metĩndjwỳnh kukwakam kaběn jarēnh djwỳnhbê Xamuwe me kadjy kato.

²¹ Nhyam kam me amikadjy Metĩndjwỳnhmã bẽnjadjwỳr raxo a'uw. Nhyam arỳm memã Xau, Ki kute irja jarē. Nhyam memã bẽnjadjwỳr'ã amexbê 40 apêx. Xaubê ne Běnjamĩn djô'ã me'õ.

²² Nhyam kam Metĩndjwỳnh bõm Xau mẽn pãnh arỳm me kadjy Dawi jarē nhyam arỳm ar meo ba.

Nhym Metĩndjwỳnh arỳm 'ã memã kum,

“Dawi ne ba arỳm kum ikato. Dja ba 'ã kum karõ nhym arỳm katàt ikabẽn kunĩ man kõt ar amijo ba. Djexe ne Dawi dji.” Nãm ã Metĩndjwỳnh memã ane.

²³ Ne kam amrẽbê kute me bakukãmãremã arẽnh kõt arỳm tũmràm me babê idjaer kamingrãny kadjy Jeju jano. Dawija tãm djô'ã ne kato. Jejubê ne õ kãjkwa kadjy me utàr djwỳnh.

²⁴ Jeju kute àpênhmo krax kêtri ne Djuão me babê idjaer kunĩ jakren me bamã, “Me amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx. Ba kam kum ngômã me ajangij”, ane.

²⁵ Ne kam kute àpênh'ã aminhinomã amimẽnh 'ỳr ne me bamã, “Ga me Kritu bõxmã kam amako aba. Djãm ibê tãmwã got? Kati, ibê atemã. Nhym be, itotokbê me'õ bõxja ne raxo kute ijakrenh, kute ijakrenh mexi. Nã bãm te irax ne 'ã inhihõn ije kum parkà 'ãpre bõnh prãmje. Be, ãm irax ba ren arỳm kum apê. Nhym be, kati, ãm ingrire. Nãm raxo ijakrenh mex ne.” Nãm ã Djuão memã ane. Nãm ã Paur memã ane.

²⁶ Ne itepã ajte memã kum,

—Be, akmere ar, gar abê Abraão tãmdjwỳ ar, ar akunĩ ar amã Metĩndjwỳnh rax pyma ar. Be, Metĩndjwỳnh arỳm me bamã kabẽn jano. Jeju kute me utàr'ã kabẽn jano. Ba arỳm ar amã kabẽn jarẽnho dja.

²⁷ Djeruxarẽkam me jamẽ kam me bẽnjadjwỳrmẽ ne me kute Jeju raxkõt mar kêt. Amrẽbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh me bakukãmãremã arẽ. Me kute Kritu'ã axwe nhõr ne bĩnmã arẽ. Nhym me aben djô'ã kabẽn jarẽn

djwỳnh kabēn jarē. Pi'òk ràr àr kunĩkòt kabēn jarēnho mōr tām̄tā. Nām me te arēn mỳjja'ã kabēn kute amijakreja mar kêt. Jeju'ã kabēn kute amijakreja mar kêt. Ne kabēn jarēnho mōr tām̄tā arỳm 'ỳr o bōx. Tũmràm me kamingrānyre kute mar kêt rā'ãn arỳm Jeju'ã axwe nhôn bĩnmã arē. Amrēbê: Jeju rwỳk kêttri kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kute arēnh kòt arỳm tu bĩnmã arē.

²⁸ Ne te: kute axwe'õ jabej ne kum kator ne pānh kute bĩnmã te me kukij nhym axwe kêtikumrēx. Te Jeju axwe kêt nhym me tu mrāmri kute bĩnkumrēxmã Piratumã o a'uw.

²⁹ Ne kam amrēbê: me bakukāmāre kute pi'òkkam Kritu'ã kabēn jarēnh kòt ã Jejuo ane. Kabēn kunĩkòt me kute o anhyrmã kòt ne me kamingrānyre arỳm ã Jejuo ane. ã Jejuo ane nhym arỳm ty. Ty nhym kam me arỳm pĩte'y kurũm kaban o ruw ne me tyk nhõ kēnkrekam adjà nhym nõ.

³⁰ Nhym be, Metĩndjwỳnh akubyn o tĩn.

³¹ Nhym kam kòt ba djwỳnhmã amijo amirĩt ar o ba nhym arỳm 'ã akati krāptĩ apêx. Jeju tyk kêttri ne ar pykabê Garrêja kurũm ro'ã tē, Djeruxarē'ỳr tē. Nām arkum amijo amirĩto ba nhym kam jakam ar Jeju'ã ujarēnh ar ba. Ar kute Jeju akubyn tĩn pumũnhkòt memã 'ã ujarēnh ar ba. Nām ã Paur memã ane.

³²⁻³³ Ne kam itepā memã kum,

—Metĩndjwỳnh ne amrēbê: me bakukāmāremã kum, “Dja ba akubyn Krituo tĩn”, ane nhym me aben djó'ã arēnho mō:. Arēnho mōr tām̄tā arỳm 'ỳr o bōx. Me bakamingrānyrekam Jeju ty nhym Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Tām ne bar ar amã

arēnhō dja. 'Ă ne me bakukāmāre amrēbê: mebê idjaer nhō me ngrer tũmbê 2'ă pi'ôk no'ôk. Kamā Metĩndjwỳnh arỳm kramā kum,

“Mrāmri abê ikrakumrēx. Jakam ga arỳm ijo Abām̄kumrēx”, ane.

Kute Kramā anhỳrkôt ne arỳm akubyn o tĩn ne.

³⁴ Nhȳm amrēbê: me pi'ôk 'ôdjwỳ no'ôk. Kamā Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩn nhȳm ĩ rerek prām kêt'ă ajte kum,

“Ije angêt Dawimā ajarēnh kôt dja ba ă ajo djuw mexo ane”, ane.

³⁵ Nhȳm me mebê idjaer nhō me ngrer tũm 'ôdjwỳ'ă pi'ôk no'ôk. Kamā ne Dawi Metĩndjwỳnhmā kum,

“Djām inhĩ rerekmā? Kati. Ba ne ba amexo imex. Kam dja ga ikanga kêt̄kumrēx”, ane.

Amrēbê: me kute pi'ôk no'ôk kôt ne Jeju tyn ĩ rerek kêt̄ ne akubyn tĩn ne. Nām ă Paur memā ane.

³⁶ Ne kam itepā ajte memā kum,

—Nhȳm be, djām Dawi nhĩ rerek kêt̄? Kati. Dawi tyn arỳm ĩ rerek ne. Metĩndjwỳnh kabēnkôt ne Dawi kum apê: nhȳm kam kubēngêt arỳm kubĩ nhȳm ty nhȳm me arỳm adjà. Dawi akubyn tĩn kêt̄ nhȳm arỳm ĩ rerek ne.

³⁷ Nhȳm be, djām Jeju nhĩ rerek? Kati. ĩ rerek kêt̄. Metĩndjwỳnh kute akubyn o tĩnkam ne ĩ rerek kêt̄. Nām ă Paur memā ane.

³⁸ Ne kam ajte memā kum,

—Be, akmere ar, ba ar amā arē gar ama. Jeju tyk ne akubyn tĩnkam Metĩndjwỳnh arỳm me axweo aknon mekam ngryk kêt̄. Ja'ă ne bar kàj bē ar amā idjujarēnhō dja.

39 Mōjdjê kute me kute katàt amijo ba'ã memã karōkam kukràdjà gu me te baje mar ne katàt kôt amijo baba prãmje ne kam bajaxwe rã'ã. Nhyim be, dja me tu amim Jeju markumrêx nhyim Metĩndjwỳnh arỳm me axwe kunĩ maro akno. O aknon tu memã axwe kêt jarê nhyim me arỳm kum mexkumrêx ne.

⁴⁰⁻⁴¹ Amrêbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh me bakukãmãremã kum,
 “Ë, me atĩn ne ar abari dja ba mỳjja pumũnh kêt nhipêx.

Nhyim me te me amã 'ã ajarê ga me mar prãm kêtumrêx.

Ë, me aje ijaprỳ prãm wã dja ga me te aje mỳjja marmã kam ano tyn aku'ên arỳm me biknor tokry djàkam akuno”, ane.

Ga, me kute mar prãm kêtumrêx me biknor tokry djàkam biknorja pumũ. Kwãrĩk wãnh mekôt ã amijo anhỳr kêt. Ar ga dja gar tu amim Jeju markumrêx. Nãm ã Paur memã ane.

⁴² Nhyim kam me bikprõnh djà kurũm me kator mōrkam ne me Paur arkum,

—Dja gar amrê pi'ôk rãrãr mōrkam ajte ar imã me kabên ja jarê, ane.

⁴³ Nhyim arỳm me bimãnhkam me krãptĩ Paurmê Banabe arkôt tẽ. Mebê idjaermê me bajtem kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kôt kute amijo bjamê ne me arkôt tẽ. Nhyim ar memã kabên ne memã kum,

—Metĩndjwỳnh ta kum ar akaprĩkumrêx* Dja gar

* **13:43** Djãm me ta ne me axwe kêt nhyim pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta te axwe kêtãm nhyim ta arỳm tu kum me kaprĩ.

tu amim markumrēx ne 'ã adjukanga kêt, ane.

⁴⁴ Nhyim kam ajte pi'ók ràràr nhyim me ajte ar'ã akuprō. Me kute Metĩndjwỳnh kabēn marmã ne krĩrax wākam me kunĩ ar'ã akuprō.

⁴⁵ Nhyim mebê idjaer kwỳ arỳm ar'ã me krãptĩja pumũn arỳm me'ã ngry:k ne. Ta te kute uràk prãmje arỳm Paur japryō kumex.

⁴⁶ Nhyim kam Paurmē Banabe arkum me uma kêt ne memã kabēn ne memã kum,

—Me abê idjaerkam bar ije me akumrēxmã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnh prãmikumrēx. Be, jakam ne ga me aminhirôbê kabēn mēn kam amim, “Djãm Metĩndjwỳnhkôt itĩn rã'ãmã? Kati. Ja ne imã kĩnh kêt”, ane. Kam dja bar arỳm memã idjujarēnh kadjy me bajtem'yr amijo akēx ne.

⁴⁷ Metĩndjwỳnh kute pi'ók kôt ar imã me bajtem'ã karō kôt dja bar ã amijo ane. Kamã ne Kritumã kum,

“Ga, akamàt kô tykkam me kute mỳjja pumũnh kêt ne mrãnh punuja pumũ. Nhyim me kute memã pry kurwỳ nhyim me arỳm irākam katàt mrã. Me bajtemdjwỳ ne me mrãnh punun axwe. Ga dja ga memã ikabēn jarē.

Ja kadjy ne ba arỳm ajano. Dja me amim ikabēn man arỳm gadjwỳ ama. Aje me axwebê me utàr djwỳnh dja me ama. Aje pyka kunĩkôt me axwebê me utàr kadjy ne ba ajano.”

Nãm ã Kritumã ane. Ar badjwỳ ne bar arỳm kabēnkôt me bajtemmã akēx ne. Nãm ã Paur memã ane.

⁴⁸ Nhyim me bajtem kute ar markam arỳm kĩnhikumrēx ne abenmã kum,

—Metĩndjwỳnh kabẽn mexkumrẽx. Metĩndjwỳnh kabẽn mexkumrẽx, ane. Ne kam Metĩndjwỳnh kute me kêtři amijo me utàrja, kute kõt tĩn ne ar ba rã'ã kadjy amijo me utàrja arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne.

⁴⁹ Nhyim kam me pykaja kunĩkõt arỳm memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn jarẽnho ba.

⁵⁰ Nhyim mebê idjaer arỳm Paurmẽ Banabe ar'ã memã apnê. Me nire kwỳ rũnh kute mebê idjaer kukràdjà mar ne kõt amijo bajamã ne me ar'ã apnê. Ne me my bẽnjadjwỳrdjwỳmã ar'ã apnê. Krĩraxbê ãxikikam me jamã apnê. Nhyim kam me ari memã ar kurêtuw. Ne arỳm amibê ar kujate.

⁵¹ Nhyim ar kute me kangao amirĩt kadjy mebê amiparkà'ã me õ pyka ka'u. Ne kam amũ krĩraxbê Ikõni'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bõx.

⁵² Nhyim Jejukõt me ba djwỳnh arỳm kĩnhkumrẽx ne. Nhyim Metĩndjwỳnh Karõ arỳm raxo me kad-jwỳnhbê nhỹn ar meo ba.

14

Ikõnikam Paur ar memã Jeju'ã ujarẽn.

¹ Nhyim kam Ikõnikam Paurmẽ Banabe ar arỳm mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽn wadjàn kam memã ujarẽnho dja. Ne memã kabẽn mexkumrẽxo dja. Nhyim kam me krãptĩ: kum kĩnh ne arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregu krãptĩ: tu amim markumrẽx.

² Nhyim kam mebê idjaer kwỳ amakkre kêt ne kute Jeju mar prãm kêtja arỳm me bajtemmã me kurêtuw. Memã Jeju kukwakam me kute abeno kamy kurêtuw nhyim me kum me kurêo ba.

³ Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arek mekam ar ba. Arkum me uma kêt ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã 'ã ujarẽnh ar ba nhym ar'ã arỳm arngro krãptĩ: apêx. Metĩndjwỳnh ta kute tu kum me kaprĩ'ã memã ujarẽnh ar ban* Bẽnjadjwỳr djwỳnh kukwakam me aêrbê mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Me te kute mỳjja marmã kam no tyk ne kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Nãm ar me punu kwỳo mex. Me kute abenmã kum,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kôt ar kabẽnkumrêx, anhỳr kadjy ar ipêx.

⁴ Nhym kam krĩraxkam me apỳnh kabẽn. Me kwỳ mebê idjaer kôt kabẽn. Nhym me kwỳ Jeju kute ar anorja kôt kabẽn.

⁵ Nhym kam me bajtemmẽ mebê idjaermẽ mekam me bẽnjadjwỳrmẽ arỳm abenmã ar'ã karõn abenmã kum,

—Gwaj arkum akjan kêno ar titik gê ar ty, ane.

⁶⁻⁷ Nhym kam ar arỳm me kuman arỳm mã mebê tẽ. Mebê tẽ:n kam arỳm pykabê Rikaôkam bôx. Ne kam krĩraxbê Rixakam bôx ne memã arẽ. Ne kam krĩraxbê Tebikam bôx ne memã arẽ. Ne bu'ã pyka kunĩkôt memã arẽnh ba. Kritu'ã ujarẽnh nyja ne memã arẽnh ba.

Rixakam Paur ar memã 'ã ujarẽnh.

⁸ Nhym krĩraxbê Rixakam me'õ mrãnh kêt. Adjàkam ne par punuren mrãnh kêt rã'ã ne arỳm abatành ne.

* **14:3** Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ne me te: axwe kêtmã nhym Metĩndjwỳnh ta arỳm tu kum me kaprĩ.

⁹ Nhym kam Paur memã ujarẽnhõ dja nhym par punuja kabẽn maro nhỹ. Ne mex kadjy arỳm tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx. Nhym Paur kam no djar tỳx ne arỳm kute amim kamnhĩxkõt omũ.

¹⁰ Nãm omũn kàj bê kum, “Kàjmã dja”, ane. Nhym arỳm ekruş ne kàjmã djan arỳm mrãnh mex.

¹¹ Nhym me krãptĩ arỳm Paur kute o mexkõt omũn kàj bê abenmã o akij. Nhym be, Paur ar kute me kabẽn mar kêt. Me õ pykabê Rikaõkam me kabẽn kõt ne me kabẽn. Nãm me abenmã o akij ne abenmã kum,

—Apỹnh me batĩndjwỳnh ar amijo me bapyràk ne arỳm pykamã ruw ne ar ba, ane nhym ar kute me kabẽn mar kêt.

¹² Nhym me Banabemã Djupite jarẽ. Ne Paur kute kabẽnõ Banabe jakrenhkam kum Mekuju jarẽ. Me õ metĩndjwỳnh kajgo kõt ne me arkum idji jarẽ.

¹³ Krĩrax jajkwa krekre 'ỳr ne me kute me õ metĩndjwỳnh kajgomã amijarẽnh djà. Me õ metĩndjwỳnh jamã ne we kum Djupite jarẽ. 'Ỳr ne kute mar djwỳnh arỳm mrybàri kwỳo bõx. Nãm me pidjõrã nhipêxo ipõk nhym mry arỳm upij. Be, me krãptĩmẽ Djupite mar djwỳnhmẽ ne me Paur aro õ metĩndjwỳnh kajgon bit kute arkum mry bĩnmã. Bit kute arkum amijarẽnh kadjy arkum mry bĩnmã.

¹⁴ Nhym Jeju kute ar anorjabê Banabemẽ Paur ar arỳm me omũn arỳm kuma. Ne kute amikaprĩõ amirĩt kadjy amikà kadjõn me'ỳr prõt ne. Ne me krãptĩ katikõt aminêje kàj bê: memã kabẽn tẽ. Me kute arkum mry bĩn nêje kàj bê: memã kabẽn tẽn memã kum,

15 –Ē, mỳkam ne ga me aje ar imã amijarēnhmã? Djãm ar ibê Metĩndjwỳnh? Kati. Ar ije me apyrak. Me aje wãnh mỳjja kajgo jamã anhirermã ne bar kàj bê me ajakreo iba. Metĩndjwỳnh ne tĩn ne ar ba. Ta ne arỳm kàjkwa nhipêx ne ajte pyka nhipêx ne ajte ngô raxbê pyka kêt nhipêx ne ajte kam mỳjja kunĩ nhipêx. Tãm dja ga me amim maro aba.

16 Amrêbê: apỳnh me ba djakam ne me ta kute amidjwỳnhbit marn amikôt amijo ba kajgo nhym Metĩndjwỳnh ate krã.

17 Djãm ate krãkam kute me bamã amijo amirĩt kêt? Kati. Kute me bamã amijo amirĩt rã'ã. Ga, kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm mã djwỳ nhõ mytyrwỳ kôt apỳnh djwỳ djari pykakam o apôx rã'ã. Ne kam djwỳo mã me bajo djuw mexkumrêx ne o me bajo kĩnhkumrêx. Ne kute me bajo anhỳr rã'ã ne. Ga, Metĩndjwỳnhkumrêx ne kute me bakunĩo djuw mex rã'ãja pumũ. Nãm Paur ar ã aminêje memã ane.

18 Nãm ar te memã ane nhym me krãptĩja ar'ã ajkê. Ne me kute arkum amijarēnh kadjy kute mry bĩn prãm rã'ãn kam arỳm kanga.

19 Nhym kam mebê idjaer kwỳ bôx. Āxiki kurũm me kwỳ bôx. Ajte Ikõni kurũm me kwỳ bôx. Ne kam memã ar kurêtuw nhym me arỳm kēno Paur titiko djan arỳm 'ã abenmã, “Arỳm ne ty”, ane. Ne kam arỳm krĩrax nêje bjêro mõn o katon atykmã kumê.

20 Nhym kam Jejukôt me ba djwỳnh bôx ne kum ipok ne. Nhym kam kàjmã djan arỳm akubyn krĩraxmã wadjà. Nhym kam me'ã akati nhym Banabemê Paur ar arỳm krĩraxbê Tebi'ỳr tẽ.

Ar arỳm amipry krax'ỳr akẽx.

²¹ Ỗr tẽ:n kam 'ỳr bōx. Ne kam krĩrax tãm kam kàj bê memã ujarẽnh ny jarẽho ba nhym me krãptĩ arỳm tu amim Jeju markumrẽx. Nhym kam ar akubyn krĩraxbê Rixa'ỳr tẽn 'ỳr bōx ne kam Ikōni'ỳr tẽn 'ỳr bōx ne kam Æxiki'ỳr tẽn 'ỳr bōx.

²² Ne krĩ kunĩkôt Jeju kôt me ba djwỳnhmã 'ã karõo tẽn memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju markumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêt. Dja me kâtãm gwaj bajo bikẽnh ar o ba gwaj batokry kumex ma. Nhym kam Metĩndjwỳnh ỳtã amikôt gwaj bapymjỳrkumrẽx. Arỳm õ me ja kunĩmã bẽnjadjwỳrkam dja ã gwaj bajo ane. Nãm Paur ar ã memã anhỳro tẽmo ane.

²³ Ne kam apỳnh me kute amim Jeju mar djari kunĩkôt tẽ. Me kute Jejukôt ar aben pydjio ba djari kunĩkôt tẽn me kwỳ'ã meo ba djwỳnh rẽ. Ne kam Metĩndjwỳnhmã meo a'uw ne kum amijajbun arỳm memã kum,

—Gar arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Bar kum ar ajo a'uw gẽ mã ar ajo djuw mex ne ar ajo ba, ane.

²⁴ Ne kam arỳm tẽ. Pykabê Pidjijkôt tẽ:n kam arỳm pykabê Papirij'ỳr bōx.

²⁵ Ne tẽ:n kam krĩraxbê Pedji'ỳr bōx. Ne kam kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ. Memã arẽn kam ajte tẽ. Tẽ:n kam krĩraxbê Atarij'ỳr bōx.

²⁶ Ne kam ajte ngō raxbê pyka kêt kôt akubyn krĩraxbê Æxiki 'õdjwỳ'ỳr tẽmmã. Krĩrax jakam ne me amrêbê Metĩndjwỳnhmã aro a'uw ne kum,

—Amã ar àpẽn kadjy dja ga tu amã ar kaprĩkumrẽx ne aro djuw mexo aba, ane. Nãm

me kum aro a'uw ne kam amũ ar ano. Nhym ar arỳm amũ krĩrax krãptĩkõt ujarẽnh ba. Ne kam arỳm inomã amidjàpênh djà mên ajte akubyn Æxiki ja'ỳr tẽmmã.

²⁷ 'Ỗr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. Bõx ne me kute amim Jeju marjao aben pydjın arỳm memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar àpênh kunĩkõt memã 'ã ajarẽnh memã kum,

–Be, Metĩndjwỳnh ne arỳm apỳnh me bajtem ba djakam memã amak bõ nhym me krãptĩ: arỳm tu amim Jeju markumrẽx, ane.

²⁸ Ne kam arek Jejukõt me ba djwỳnhja kõt ar ba 'ã tũm.

15

Djeruxarẽkam me kute kukràdjào aben mar:

¹ Nãm ar arek Æxikikam ar ba: nhym kam me kwỳ arỳm pykabê Djudêja kurũm bõx. Ne kam 'êx ne Jeju kukwakam me kamymã kabẽn. Me bajtemmã kabẽn ne memã kum,

–Gê me Mõdjê kukràdjà kõt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhym Metĩndjwỳnh kute õ kàjkwa kadjy me apytàr prãm kêt. Nãm me 'êx ne ã memã ane.

² Nhym kam Paurmẽ Banabe ar arỳm Djudêja kurũm me bõxjamẽ aktã kabẽnno aben japa:nho dja. Nhym kam me abenmã kum,

–Gê Paurmẽ Banabemẽ me bakwỳdjwỳ Djeruxarẽmã tẽ. Gê ar Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh'ỳr bõx ne me my kà rênh jabej me kukja, ane.

³ Ne kam me kute amim Jeju mar ne kōt ar aben pydjio baja arỳm amũ ar ano nhym ar tẽ. Tẽ:n pykabê Penixijkōt tẽ. Ne tẽ:n pykabê Xamarijkōt tẽ. Ne tẽmkōt Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ujarẽnh tẽn memã kum,

—Apỹnh me bajtem ba djakam ne me arỳm Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ỳr amijo akẽx ne tu amim markumrẽx. Nãm ar ã memã anhỹr tẽ. Nhym kam me kunĩ arỳm kĩnhhtirekumrẽx.

⁴ Nhym ar tẽ:n kam arỳm Djeruxarẽ'ỳr bōx. Nhym kam me kute amim Jeju mar ne kōt ar aben pydjio baja ar pa krij ne arkum kabẽn mextire jarẽ. Mekam Jeju kute ar anor jadjwỳ, meo ba djwỳnhdjwỳ ne ar ã aro ane. Nhym kam ar memã amijã ajarẽ. Metĩndjwỳnh kukwakam ar ãpẽn kunĩkōt ar memã 'ã ajarẽ.

⁵ Nhym kam mebê pardjêu kwỳ kàjmã dja. Adjwỳnhdjwỳ ne ar tu amim Jeju markumrẽx. Ar kàjmã djan memã kum,

—Gê me me my kà rê. Me bajtem kute amim Jeju marja my kà rê. Dja me me bakukràdjà'ã memã karõn memã kum, “Djã gãm me katàt Mōjdjê kukràdjà man kōt ar amijo aba”, ane. Dja me ã me bajtemmã ane. Nãm ã mebê pardjêu memã ane.

⁶ Nhym kam me kute 'ã aben marmã Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhō me jao ba djwỳnhmẽ akuprõ.

⁷ Ne kam aktã kabẽno aben japanho kumex. Nhym kam Pedru kàjmã djan memã kum,

—Be, akmere ar, ba ar amã arẽ. Metĩndjwỳnh ne amrẽbê ar akuràm amijo ipytà. Ije me bajtemmã idjujarẽnh kadjy amijo ipytà. Ije memã

Kritu'ã ujarēnh ny jarēnh nhym me kute tu amim markumrēx kadjy. Ja kadjy ne amijo ipytà. Ja ne gar arỳm aje mar.

⁸ Metĩndjwỳnh ne kute me òkre kadjwỳnhbê me kabēn kunĩ mar. Nãm kum me bajtem kĩnh ne arỳm memã ta Karō jano. O ne arỳm gwaj bamã kum me kĩnho amirĩt ne. Amrēbê ne gwaj bamã anon kam arỳm jakam ã memã anoro ane.

⁹ Djãm kum me babê idjaerbit kĩnh ne kum me bajtem kĩnh kêt? Kati. Me tu amim markumrēx nhym arỳm me òkre kadjwỳnhbê memã axweo ajngrà. Kam arỳm kum me bajtemdjwỳ kĩnh. Nãm kum me kunĩ kĩnho aben pyræk.

¹⁰ Ar akwỳ ne gar aje, “Dja me bajtem Mòjdjê kukràdjà kòt amijo ba mex”, anhỹro aba. Je tô, mỳkam ne gar akabēn jao Metĩndjwỳnhmã amikurê'uko aba? Djãm Mòjdjê kukràdjà kòt ne me bakukãmãre kute amijo ba mex got? Gwaj badjwỳ djãm kòt ne gwaj amijo baba mex got? Kati. Gwaj bajaxwekam ne gwaj te: baje Mòjdjê kukràdjàkòt amijo baba mexmã. Kam kwārĩk wãnh me bajtemmã ja jarēnh kêt. Me kute Mòjdjê kukràdjà kòt amijo ba mexmã kwārĩk wãnh memã arēnh kêt.

¹¹ Be, mrãmri Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrēx.* Kam ta ne ò kàjkwa kadjy gwaj bapytà. Gwaj amrēbê tu amim ja markumrēx. Ta ne tu kum me bajtemdjwỳ kaprĩn ã me utàro ane. Nãm ã Pedru memã ane.

* **15:11** Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakaprĩ Kati. Gwaj ba ne gwaj te: bajaxwe kêtãm. Nhym be, Jeju Kritu ta ne tu kum gwaj bakaprĩkumrēx.

12 Nhyṃ me krãptĩ:ja arỳṃ kabẽn krãta. Nhyṃ kam Banabemẽ Paur ar arỳṃ memã kum,

—Be, me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator kadjy bar kukwakam mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Nã bãṃ ar me punu kwỳo mex nhyṃ me te kute marmã kam nõ tyn kumex, ane. Nãm ar memã anen 'ã memã ujarẽnho dja.

13 Nhyṃ me arek ar maro nhỹ: nhyṃ kam ar arỳṃ anihkrê. Nhyṃ kam Xijagudjwỳ memã kabẽn. Memã kabẽnkam ne Pedrumã Ximão jarẽ. Nãm memã kum,

—Akmere ar, dja gar ikabẽn ja ma.

14 Be, Ximão arỳṃ ar amã arẽ. Metĩndjwỳnh arỳṃ kum me bajtem kaprĩn kute amim me kwỳ pytãr kraxkõt ne ar amã arẽ.

15 Me bakukãmãredjwỳ tãm jarẽ. Metĩndjwỳnh kute amim me bajtem kwỳ pytãr jarẽ. Amrêbê: Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽn djwỳnh tãm jarẽn arỳṃ 'ã pi'òk no'òk ne. Dawimẽ kramẽ tãmdjwỳ ar kute aben djô'ã mebê idjaermã krĩn meo ba. Metĩndjwỳnh me'ã Dawi nhõ kikre jakren memã kum,

16 “Kam dja ba bõx ne akubyn Dawi tãmdjwỳ'ã bẽnjadjwỳr mẽ. Mrãmri ne me kute akubyn kum õ kikre nhipêx pyrãk. Kikre kukràdjã tũnja ne amrêbê amingrà. Dja ba kãjmã kudjan ipêx ne.

17 Dja ba ã tãmdjwỳo ane gê me anhy ijabej. Gê mebê idjaer bu'ã me bajtemdjwỳ ijabej. Me bajtem kute tu amim imarkumrêxja kunĩ ijabej. Ba Ibẽnjadjwỳr djwỳnh dja ba ã meo ane.”

22 Nhyrn kam me abenmã kum,

—Gwaj Paurmẽ Banabe arkõt krĩraxbê Æxikimã gwaj banhõ me ja kwý jano, ane. Nhyrn Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwýnhmẽ me kute kõt ar aben pydjio baja kunĩmẽ ne me abenmã kum,

—Be, mextire. Dja gwaj arkõt ar'õ jano, ane. Ne kute arkõt ar anor kadjy amijo Djuda Baxabamẽ Xira ar utà. Ar amẽ ne ar Jeju kukwakam me kamy kuràm rax. Ar ja arkõt mõrmã.

23 Nhyrn kam me arým pi'òk no'òk ne. Ar kute o mõr kadjy ne me pi'òk no'òk ne. Ne kamã me bajtemmã kum,

“Me ba Jeju kute me ijanor tũm ja ne ba me me amã ikabẽn jarẽ. Me ije Jeju nhõ me jao iba djwýnhdjwý ne ba me me amã ikabẽn jarẽ. Me ibê Jeju kukwakam me kamydjwý ne ba me me amã ikabẽn jarẽ. Ga me apýnh me bajtem ba djakam ar aba, krĩraxbê Æxikimẽ pykabê Xirijmẽ pykabê Xirxijkam ar aba. Ba me Jeju kukwakam me ajo ikamy. Wãm ne ba me ikabẽn mex'ã me amã pi'òk no'òk ne. Dja ga me me ikabẽn jarẽn ama.

24 Be, wãm me kwý kumrẽx mõrwã ne me arým me amã 'êx. Me ikurũm mõn me awýr bõx ne me amã 'êx. Ne me ikukràdjà tũmo me akunoro ban arĩk me amã, ‘Gê me Môjdjê kukràdjà kõt me amy nhinhu kà rê. Dja me me amy nhinhu kà rênh kêt nhyrn Metĩndjwýnh arým kute õ kàjkwa kadjy me apytâr prãm kêt’, ane. Be, me kute me amã anhýr djõ'ã ne ga me te: aje katàt Metĩndjwýnh kabẽn marmã. Arým ne Paur ar amrẽ tẽn me imã ja jarẽ ba me kuman arým wãm me amã

ikabẽn jarẽ. Djãm me ba ne ba me wãm me 'êxnhĩwã jano got? Kati.

²⁵ Be, ba me ije me ajarẽnh markam arỳm axikõt ikabẽn ne me akadjy amijo me ijõ ar utà. Amijo ar utàn Banabemẽ Paur arkõt me awỳr ar ano. Gu me bamã bakamy Banabemẽ Paur ar kĩnhja kõt ar ano.

²⁶ Be, me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ja ne me te ar kangrõnho ba nhym ar mã memã Jeju'ã ujarẽnh ar ba. Kum me uma kêt ne tu memã banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã memã ujarẽnh ar ba.

²⁷ Me ije arkõt me amã ar anorjabê ne Djudamẽ Xira ar. Dja ga me pi'òk jakam me ikabẽn jarẽn ama. Nhym ar wã dja ar ajkwakumrẽxkõt ajte me amã tãm jarẽ ga me mrãmri ajte kõt aman mar pydji.

²⁸⁻²⁹ Mõjdjê kukràdjà ngrêrebit dja ba me me amã arẽ ga me aman katàt kõt ar amijo aba. Ba me me amã, 'Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxjamã mry parja kwãrĩk wãnh krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh mry kamrõ krẽn kêt. Mry me kute mut djêo parja kwãrĩk wãnh àr ne krẽn kêt. Kwãrĩk wãnh aprõ djwỳnh kupa'ã nàr amjên djwỳnh kupa'ã akurẽ aba kêt', ane. Jabit ne ba me me amã arẽ. Dja ga me katàt Mõjdjê kukràdjà ngrêre jabit man kõt ar amijo aban arỳm amrãnh mex. Ba me ren me amã itepã kukràdjà 'õdjwỳ jarẽ ga me ren te: aje mar ne katàt kõt amijo aba prãmje. Be, Metĩndjwỳnh Karõ ne me ikõt amikabẽn dji ba me me amã ikabẽn jarẽ. Tãm ne ja."

Nãm me ã me bajtemmã pi'òk no'òkkam kabẽn jarẽnho ane.

³⁰ Nãm me memã pi'òk no'òk ne kam arỳm Paur arkum kungãn arkum, “Aj mã”, ane. Nhym ar arỳm Æxiki'ỳr o tẽn kam 'ỳr o bõx. Ne kam me krãptĩ:o akuprõn arỳm memã pi'òk no'òk ngã.

³¹ Nhym me memã pi'òk jarẽ nhym me arỳm kuma. Kabẽn mextire man arỳm kĩnhkumrẽx ne.

³² Nhym Djudamẽ Xira Ar kubê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh ne arỳm memã 'ã karō kumex ne memã kum,

—Dja ga me tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêtikumrẽx. Nãm ar ã memã 'ã karõo ane.

³³ Ne arek kam ar ba nhym ar'ã arỳm akati kwỳ apêx. Nhym kam ar memã kum,

—Bar akubyn Jeju kute ar anorja'ỳr tẽn, ane. Nhym Jeju kukwakam ar kute abeno kamy arkum,

—Aj mã. Ar adjumar mex ne tẽn, ane.

³⁴ Nhym kam Xira memã kum,

—Ba arek me akam ar iba, ane.

³⁵ Paurmẽ Banabe ar adjwỳnhdjwỳ arek Æxikikam ar ba. Arek me krãptĩ ro'ã kàj bê memã Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn jarẽn 'ã memã ajarẽ.

Paurmẽ Banabe kute abeno bikjêr.

³⁶ Nhym kam ar'ã akati kwỳ apêx nhym Paur Banabemã kum,

—Gu baje õbê apỳnh krĩraxkõt Bẽnjadjwỳr djwỳnh'ã memã badjujarẽnhja gu akubyn kunĩkõt tẽn. Gu baje Jeju kukwakam meo bakamy pumũnhõ tẽn. Me katàt kute amijo ba jabej me omũnhõ tẽn, ane.

³⁷ Nhyr arkõt tẽm kadjy Banabe kum Djuão Makô Kĩnh.

³⁸ Nhyr be, Paur ne kum o tẽm kĩnh kêt. Õbê kute pykabê Papirijkam kute ar kangan arkõt àpênh'ỳr tẽm kêtka m ne kum o tẽm kĩnh kêt.

³⁹ Nhyr kam ar kabẽno aben japan arỳm abenkam kaprĩre ne. Ne kam arỳm abenbê ajkij. Nhyr kam Banabe arỳm Makõo tẽn ngõkõt apêxtibê Xipre'ỳr o tẽ.

⁴⁰ Nhyr Paur amijo Xira pytà. Nhyr kam Jeju kukwakam ar kute abeno kamy ar'ã Metĩndjwỳnhmã kum,

—Ga ne ga adjukaprĩ:kumrẽx. Kam tu amã ar kaprĩkumrẽx ne ar o aba, ane. Nhyr kam ar mã tẽ.

⁴¹ Ne pykabê Xirijmẽ pykabê Xirxijkam tẽ. Apỳnh me kute amim Jeju mar djari kõt ba. Me kute Jejukõt ar aben pydjio ba djari kõt ba. Ne memã tỳx jangjênhõ tẽ. Nãm ar memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx rã'ãn 'ã adjukanga kêtka m rẽx, anhỳro tẽ.

16

Paur kute mã amikõt Ximoxio ba.

¹ Ne kam tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Tebi'ỳr bõx ne ajte tẽ:n kam krĩraxbê Rixa'ỳr bõx. Nhyr Jejukõt me ba djwỳnh'õ nhidjibê Ximoxi kam ar ba. Nã kurũm katorja ne kubê mebê idjaer'õ. Nãm nãja kumrẽx tu amim Jeju markumrẽx. Nhyr bãm kute irjabê me bajtembê kregu'õ.

² Krĩraxbê Rixakammẽ krĩraxbê Ikõnikamdjwỳ Jeju kukwakam me kamy mã: memã Ximoxi mexkumrẽx jarênhõ ba.

³ Nhyṃ Paur Ximoxi'ỳr bõx ne omũn kam kum ar ro'ã ba prãm ne. Kum ar ro'ã ba prãm nhyṃ be ar kukãm pyka kunĩkõt mebê idjaer krãptĩ ar ba. Me kute Ximoxi mar tũm. Ximoxi bãmbê me bajtembê kreguja me kute mar tũm. Ximoxi my kà krã'yr kêt me kute ajte mar. Nhyṃ kam mebê idjaer kum Ximoxi kurê kêt mã Paur arỳm kum my nhinhu kà krãta.

⁴ Nhyṃ kam ar tẽ. Apỳnh krĩraxkõt tẽn kunĩkõt me kute amim Jeju marmã kabẽn jarẽnho tẽ. Djeruxarẽkam Jeju kute ar anorjamẽ me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnhmẽ ar kabẽn ne memã arẽnho tẽ. Me kute mar ne katàt kõt kute amijo bamã ar memã arẽnho tẽ.

⁵ Nhyṃ kam ar ô'ã apỳnh me kute amim Jeju mar kute ar Jejukõt aben pydjio ba djari tu amim Jeju mar tỳ:xkumrẽx. Nhyṃ akati kunĩkõt me kwỳ kute Jeju mar kêtja me kõt arỳm tu amim markumrẽx. Nhyṃ kam arỳm me krãptĩ.

⁶ Nhyṃ ar pykabê Bridjakõt tẽn pykabê Garaxakõt tẽ. Nhyṃ Metĩndjwỳnh Karõ arkum,

—Kwãrĩk wãnh pykabê Adjijkam memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽn kêt, ane.

⁷ Nhyṃ kam ar tẽ:n arỳm pykabê Midjij tẽpo tẽ. Ne bit kute pykabê Bixinij katikõt tẽmmã. Nhyṃ Metĩndjwỳnh Karõ akubyn ar nẽ.

⁸ Nhyṃ kam ar arek tẽ:n kam amipãnh pykabê Midjij mẽ. Ne tẽ:n kam krĩraxbê Krõwadji'ỳr bõx.

⁹ Nhyṃ ar'ã akamàt ne. Nhyṃ Metĩndjwỳnh Paurmã me'õ karõ bẽ nhyṃ omũ. Pykabê Matenikam me'õ amiwỳr Paur 'uw nhyṃ omũ. Nhyṃ kum,

—Amrẽ pykabê Matenikam tẽn me ikõt apê, ane.

10 Be, Paur kute me'õ pumũnhkam bar* on pykabê Mateni'ỳr itẽm kadjy amiman abenmã,
 –Be, mrãmri ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh gwaj bajuw. Gwaj baje kàj bê memã Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽnh kadjy gwaj bajuw, ane.

Ridjij kute tu amim Jeju markumrẽx.

11 Ne kam Krōwadji kurũm ikaton arỳm inox ne. Ne ngōkôt Xamokra'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bōx. Ne ajte tẽ: nhyam kam ar ijã akati. Bar kam ajte tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Nêjapōr'ỳr bōx ne 'ã kà nhō.

12 Ne wabin kam ajte Nêjapōr kurũm pykakôt tẽ. Tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Pirpu'ỳr bōx, pykabê Matenikam ne krĩraxbê Piripuja. Krĩrax ja ne kute raxo krĩrax kwỳ jakrenh. Myt apōx djà kutã pykabê Mateni nhikjẽ'ã kute krĩrax kunĩ jakrenh. Krĩraxbê Rōma nhō me ja ne me krĩrax jao djuw mex. Bar arek kam ar iba: nhyam kam ar ijã akati kwỳ apẽx.

13 Nhyam kam ar ijã pi'ōk rārār. Bar kam krĩraxbê tẽn ngō rax'ỳr bōx. Kam ne mebê idjaer kute Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà. Me nire kwỳ arỳm kam akuprō. Bar me'ỳr tẽn arỳm me ikō'ã nhỹn kam memã idjujarẽnh dja.

14 Nhyam mekôt me'õ nire, idjibê ne Ridjij. Krĩraxbê Xijxira kra 'õ. Kubê ne kubẽkà nhōr djwỳnh. Ta ne kubẽkà 'ōk nhyam kamrêk. Nhyam kam pi'ōk kaprĩ kadjy memã ōro ku'ẽ. Nãm Mōjdjẽ kukràdjà kôt mã Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnh ba. Bar memã idjujarẽnh dja nhyam Ridjij ar ikabẽn

* **16:10** Pi'ōk ja no'ōk djwỳnh nhidjibê ne Ruka. Jakam ne Ruka arkôt tẽmmo krax. 'Ã ne kute, "Bar" jarẽnhja. Paurmẽ amijã arẽ.

maro nhỹ. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kum amak bō nhym arỳm tu amim Jeju markumrẽx.

¹⁵ Bar kam Ridjijmẽ õ kikrekam õbikwa kunĩdjwỳ Metĩndjwỳnhmã ngômã ar angij. Nhym kam ar imã krà ne ar imã,

—Ar aje ijã amim, “Mrãmri kute tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx”, anhỹr jabej dja gar on ikõt tẽn inhũrkwãkam anhikwã, ane. Ne kam ar imã krào dja. Bar kam kõt tẽn ũrkwãkam inhikwã.

Me kute Paurmẽ Xira Ar kubê ijê.

¹⁶ Arek ũrkwãkam inhikwã:n kam Metĩndjwỳnhmã kabẽn djà'ỳr tẽ. Nhym me prĩti'õ ar ikajpa. Me karō punu ne ar o ba. Nhym me mã amikukãm mỳjja kute apõx'ã prĩtija kukij nhym me karō punu mã kum arẽ. Kum arẽ nhym ô'ã prĩtija mã memã mỳjja'ã ajarẽ. Nhym kam me arỳm pãnh kum pi'õk kaprĩ ngã. Nhym kam prĩtija nhõ bẽnjadjwỳr ar arỳm kubê pi'õk kaprĩ kumex jamỳ. Ta ne arkum kungã nhym ar arỳm kubê amỳ.

¹⁷ Nãm Paurmẽ ar ikajpan ar ikõt arỳm ar ijo memã àkjêr tẽ. Nãm àkjêrkam memã kum,

—Ota, ar ja ne ar Metĩndjwỳnhbê kumkatimã àpênh ar ba. Ne me amã Jeju kute me apytãr'ã ujarênh ba, ane.

¹⁸ Nãm akati kunĩkõt memã anhỹro tẽ nhym kam arỳm ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhym kam Paur me karō punumã àkrên arỳm 'ỳr akẽx ne kum,

—Ë, Jeju Kritu kukwakam ba amã ikabẽn ne. On prĩtijamã anhiren kurũm akato, ane. Nhym kum kabẽn majmã nhym arỳm kum iren mã tẽ.

19 Nhyṃ o ba djwỳnh ar arỳṃ omũn abenmã kum,

—Je, jakam prĩtija arỳṃ kute gwaj bamã pi'òk kaprĩ jamỳnh prãm kêt, anen kam ar arỳṃ Paurmẽ Xira aro tỳṃ ne ar pa 'amỳ. Ne kam me rũnh'ỳr ar bjêro mõn aro bõx. Me krãptĩ kute djwỳ jamỳnh djakam ne me bikprõnh djà.

20 'Ỳr ne ar aro bõx ne arỳṃ me rũnh kabem ar kudjan memã 'êx ne memã kum,

—Ar kubê idjaer ja ne ar me banhõ krĩraxkam me kunĩmã umar punu jangjêho ba nhyṃ me arỳṃ kangao kumex.

21 Nãm ar me bamã atemã kukràdjà jarêho ba. Krĩraxbê Rômakam me ja kute me bajo aminhõ. Ne gu me ren ar kukràdjà wã man kõt ar amijo baba nhyṃ ren me bakam me bẽnjadjwỳr rũnh ren me bakam ngryk ne. Nãm ar ã memã ane.

22 Ne kam me bu'ã me krãptĩ: amim ar kurêtuw. Nhyṃ me rũnh arỳṃ ar'ã memã apnê. Me kute Ar kubê kubêkà o põx ne kôo ar titik kadjy ne ar'ã memã apnê.

23 Nhyṃ me arĩk ar titik ne. Ne kam arỳṃ mebê ijê djãmã aro tẽn kam aro bõx. Ne kam mebê ijê djwỳnhmã kum,

—Dja ga omũnh 'ãno dja gê ar kator kêt, ane.

24 Nãm me kum ane nhyṃ arỳṃ mebê ijê djà nhipòkri kumoka'êkam ar ỳr. Ne kam pĩponh amãnhkrut aktã me temã nàtjao ar te janê nhyṃ ar wãnh nhỹ.

25 Wãnh nhỹ: nhyṃ arỳṃ ar'ã akamàt kô ipòkri. Nhyṃ ar Metĩndjwỳnhmã kabẽn ne kum ngrero nhỹ. Nhyṃ bu'ã mebê ijê krãptĩ ar maro ikwã.

²⁶ Nhym me aêrbê arým pyka amingrêk tỳ:x nhym ô'ã arým mebê ijê djà par krax amingrêk ne. Amingrêk nhym on 'ã ijê djà kunĩ jãm amijã kurê. Nhym me kunĩ'ã apýnh me unênh djàja arým amijã kurê.

²⁷ Nhym mebê ijê djwýnh arým no tỳx ne. Ne kam mebê ijê djà'ã ijê djà jãm kute amijã rênhkõt omũ. Ne kam amim,

—Je, arým ne mebê ijê kunĩ kato, ane. Ne kam õ kàxdjwa kajgo kaban bit kute o amibĩnmã amijo dja.

²⁸ Nhym Paur kàj bê kum,

—Kwãrĩk wãnh amibĩn kêt. Ota, ba me ikunĩ inhỹr rã'ã, ane.

²⁹ Nhym kam ngõnhpõk'ã me ku'uw ne mebê ijê djãmã prõt ne wadjã. Wadjãn umaje tertet ne arým Paurmẽ Xira ar parbê tỳm.

³⁰ Ne kam aro katon arkum,

—Ë, bẽnjadjwỳr ar, mỳj dja ba amijon arým ijaxwebê amipytà? ane.

³¹ Nhym ar kum,

—Dja ga tu amim Bẽnjadjwỳr djwýnhbê Jeju Kritu markumrêx nhym arým ajaxwebê apytà. Anhõ kikrekam anhõbikwadjwỳ gê ar tu amim markumrêx, ane.

³² Ne kam arým arkum Metĩndjwýnh kabên jarê, õ kikrekam ar ýr kunĩdjwỳmã arê.

³³ Nhym kam akamàt tãmkam Paurmẽ Xira arkum igot ku'õ. Nhym kam urokam ar arým Metĩndjwýnhmã ngõmã ar angij. Mebê ijê djwýnhmẽ õbikwa ar angij.

³⁴ Nhym kam aminhũrkwãmã aro tẽ. Ne kam arkum õmrõ jarê nhym ar õ kwỳ krẽno nhỹ. Nhym

ar kunĩ arỳm kĩnhkumrẽx ne. Ar kute amim Metĩndjwỳnh markam ne ar kĩnhkumrẽx ne.

³⁵ Nhyim kam ar'ã akati. Nhyim me rũnh arỳm Paur ar'ỳr krākamngôn̄h ar ano. Nhyim ar ar'ỳr mōn me bē ijē djwỳnh kumrẽx'ỳr bōx ne kum,

—Me rũnh ne me arỳm amã, “Arkum anhire gē ar tē.” Nãm me ã amã ane, ane.

³⁶ Nhyim kam me bē ijē djwỳnh Paur'ỳr tēn kum arēn kum,

—Me rũnh ne me arỳm ar ajã imã, “Arkum anhire gē ar tē”, ane. Kam dja gar akaton tēn adjumar mex, ane.

³⁷ Nhyim kam Paur krākamngôn̄h arkum,

—Krĩraxbē Rōmakam me ja ne me ar ijo aminhō. Nhyim me kute ar ijaxwe jabej ar ikukjēr kētkam tu me ipōkri ar ititik ne. Ne kam tu ar ibē ijē. Ne kam bit kute me kàxã bōm ar imēnhmã. Djãm me kute ã krĩraxbē Rōma nhō me jao anhỹr got? Be, kati. Me kute ã Rōma nhō me jao anhỹr kēt. Gē me ta amrē tēn ar ijo kato, ane.

³⁸ Nhyim kam krākamngôn̄h ar akubyn tēn me rũnhmã ar kabēn jarē. Nhyim me kute Rōmakam me ja kute aro aminhō markam arỳm ar umaje tĩn prãm.

³⁹ Ne kam arỳm ar'ỳr tēn aminēje arkum kabēn ne arkum,

—Gop ar ijarēnh kēt, ane. Ne kam arỳm aro katon ajte arkum,

—Gop krĩrax jabē mã tē, ane.

⁴⁰ Nhyim kam ar me bē ijē djã kurũm katon Ridjij nhũrkwãmã tēn bōx. Ne kam Jeju kukwakam me kamy pumũn arỳm memã 'ã karōn meo kĩnh. Ne kam mã ajte tē.

17

Texarõnikakam memã Jeju'ã ujarẽnh.

¹ Tẽ:n kam krĩraxbê Āporij'ýr bõx ne amipãnh kumẽ. Ne tẽ:n kam krĩraxbê Apõnij'ýr bõx ne amipãnh kumẽ. Ne tẽ:n kam krĩraxbê Texarõnika'ýr bõx. Kam ne mebê idjaer bikprõnh djà'õ.

² Nhyam kam Paur ajte tãm ne pi'òk ràràrkam me bikprõnh djakam tẽn arým pi'òkkõt memã 'ã ajarẽn me kukij ne 'ã memã karõ. Nhyam ajte pi'òk ràràr nhyam ajte kam tẽn pi'òkkõt memã 'ã ajarẽ. Nhyam ajte pi'òk ràràr nhyam ajte kam tẽn pi'òkkõt memã 'ã ajarẽ.

³ Nãm memã kum,

—Be, amrẽbê me bakukãmãre kute pi'òk no'òk ne. Pi'òkkam ne mrãmri Kritu tokryn tyk ne akubyn tĩnmã. Be, pi'òkkam Kritu kute amijo anhỹrmã kõt arým Jeju ã amijo ane. Mrãmri ne Metĩndjwýnh Jeju'ã me banhõ Bẽnjadjwýrbê kumkati mẽnkhumrẽx. Ja dja ga me pi'òk kõt ama. Ga, mrãmri kubê Kritukumrẽxja pumũ. Jejuja tãm ne ba kãj bê memã arẽnho iba. Nãm ã memã anhỹro ku'ê.

⁴ Nhyam kam me kwý 'ã amim,

—Be mrãmri. Kõt ne arẽ, anen arým mã Pau-rmẽ Xira arkõt ajkamẽ. Me bajtembê kregu kute Metĩndjwýnhmã amijarẽnho baja krãptĩ: arkõt ajkamẽ. Me nire rũnhdjwý krãptĩ arkõt ajkamẽ.

⁵ Nhyam mebê idjaer kwý kute amim Jeju mar kêtja arým 'ã ngryk ne. Me te kute ar uràk prãmje arkam ngryk ne. Ar'ã me krãptĩkam arkam ngryk ne. Nhyam me kwý axwekam ate ar ba. Nhyam mebê idjaer me jamã kum,

—Paur ar axwekumrēx. Gwaj me kunībê ar kurê, ane. Nhyim kam me kwýja krīraxkam me krāptīmā ar kurêtuw nhyim me arým arkam kangao kumex. Ne kam Djaxō nhūrkwā'ýr prōt ne. Me kute kam Paur ar abej ne arkum kator ne me krāptīmā aro katormā ne me ūrkwā'ýr prōt ne.

⁶ Ne te: ar abej. Ne kam ar pānh Djaxōmē Jeju kukwakam ar kute abeno kamy kwý pa 'amýn aro katon krīraxkam me rūnh'ýr aro mōn me'ýr aro bōx. Ne ar'ā 'êx ne kàj bê memā kum,

—Paurmē Xira ar pyka kunīkōt abenmā me kurê'uko ba nhyim me kangao kumex. Nhyim kam ar arým jakamdjwý bōx.

⁷ Nhyim kam Djaxō arkum aminhūrkwā jarēn aro djuw mex. Ar ja kunī ne arkum bēnjadjwýr raxbê Xedja kabēn kurê. Xedjabê ne me bēnjadjwýr rūnh kunī nhō bēnjadjwýr. Arkum kabēn kurê. Ne mā memā kum, “Bēnjadjwýr rax 'ōdjwý kute kabēno Xedja jakrenh ne kubê Jeju.” Nām ar ā memā anhýr ba, ane. Be, nām me ā ar'ā me rūnhmā ane.

⁸ Nhyim kam me krāptīmē krīraxkam me rūnh kute ja markam arým arkam ngryk ne àkréo kumex.

⁹ Ne kam Djaxō Ar kubê pi'ôk kaprī kumex byn arkum,

—Paur ar ano gê ar mā tē. Ar mā tēm nhijukribit dja bar akubyn ar amā anhō pi'ôk kaprī ngā, ane. Ne kam arkum ire nhyim ar akubyn ūrkwāmā tē.

Berêjakam memā Jeju'ā ujarēnh.

¹⁰ Nhyim kam Jeju kukwakam me kamy akamāt tām kam amū Paurmē Xira ar ano. Krīraxbê

Berêjamã ar ano. Nhyṃ ar'ỳr tẽ:n kam 'ỳr bōx. Ne kam mebê idjaer bikprōnh djà'ỳr tẽ.

¹¹ Berêjakam me ja ne me kute amak mexo krĩraxbê Texarōnikakam me ja jakrenh. Paur ar ajkwao memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē nhyṃ me arỳm kum kabēn kĩnh. Kum kabēn kĩnh ne kam akati kunĩkōt amim pi'ōk jarē. Metĩndjwỳnh kabēn'ã pi'ōk no'ōk jarēn amim,

—Djãm Paur ar katàt amikabēn jarēnhkumrēx? Djãm ar Metĩndjwỳnh kabēn'ã pi'ōk no'ōk kōt amikabēn jarēnhkumrēx? ane. Me kute Paur ar mrãmri Metĩndjwỳnh kabēn kōt kabēn jabej ã amim pi'ōk jarēnh ne maro ane.

¹² Me kum kabēn kĩnhkam ne me krãptĩ tu amim Jeju markumrēx. Me ni bajtem rũnhbê kregujamē me my bajtemdjwỳ krãptĩ tu amim markumrēx.

¹³ Krĩraxbê Berêjakam Paur kàj bê memã Metĩndjwỳnh kabēn jarēho ba: nhyṃ amybỳm krĩraxbê Texarōnikakam mebê idjaer arỳm arēnh ma. Ne kam 'ỳr tẽ:n arỳm kōt bōx. Ne wãkamdjwỳ me krãptĩmã ar kurētuw nhyṃ me arỳm kangao kumex.

¹⁴ Nhyṃ kam Jeju kukwakam me kute abeno kamy ngō raxbê pyka kêt'ỳr Paur jano. Nhyṃ Xiramē Ximoxi ar arek Berêjakam ar ba.

¹⁵ Nhyṃ me kamy kwỳ Pauro tẽ. O tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Atēna'ỳr o bōx. Nhyṃ kam Paur arkum,

—Dja gar Xiramē Ximoxi ar'ỳr tēn ar'ỳr bōx ne arkum ikabēn jarē gē ar amrē tẽ, ane. Nhyṃ ar arỳm akubyn Berêja'ỳr akēx ne.

Atēnakam memã Jeju'ã ujarēnh.

16 Nhyŷ kam Paur arek krĩraxbê Atēnakam arkam amako nhŷ. Arkam amako nhŷn kam arŷm mekam kaprĩ:re ne. Be, me kute kum ami-jarēnh kadjy ne me apŷnh metĩndjwŷnh karō krāptĩ nhipêx ne krĩrax tām kam kikre kunĩkōt umjuw. Nhyŷ arŷm omũn mekam kaprĩre ne.

17 Ne kam mebê idjaer bikprōnh djākam memā kabēno ku'ê. Me kukjêro ku'ê. Memā 'ã karōo ku'ê. Me bajtem kute Mōjdjê kabēnkōt amim Metĩndjwŷnh mar jadjwŷmā 'ã ujarēnho ku'ê. Ne akati kunĩkōt me krāptĩ kute djwŷ jamŷnh djākam memā 'ã ujarēnho ku'ê.

18 Nhyŷ kam apŷnh me kukrādjà tũm'ã ujarēnh djwŷnh arŷm Paur'ŷr bōx ne kabēn ma. Me ja ne me mebê epikurêju kukrādjà'ã ujarēnh ar ba. Nhyŷ ate me jadjwŷ ne mebê exoko kukrādjà'ã ujarēnh ar ba. Amē me ja ne me Paur'ŷr bōx ne kabēn man kam arŷm abenmā kum,

—Je tō, mŷj ne kabēn krāptĩja bit kute me bamā arēnhmā? ane. Nhyŷ me kwŷ 'ã abenmā kum,

—Bārām metĩndjwŷnh bajtem'ã memā ujarēnh ar ba, ane. Mŷkam ne me ã abenmā ane? Bir, Paur kute kāj bê memā Jeju'ã ujarēnh nyjarēnho bakam. Ne kute kāj bê me tyk akubyn tĩn'ã ujarēnh ar bakam. Kam ne me ã abenmā ane.

19 Me ja ne me Paur kabēn man kam kum krān arŷm o tēn krānhbê Apaku nhimōk'ŷr o bōx. Kam ne me kute aben pydji djā.

20-21 Nām me me aben pydji djākam Pauro bōx ne arŷm kum,

—Dja ga prĩne me imā arē. Aje memā me kukrādjà nyjarēnhja mŷj ne kraxkam kute? Be, ga bōx ne atemā me kukrādjà jarē. Mŷj'ã ne ga

arē? ane. Be, krĩraxbê Atēnakam me krĩ tũm kunĩmē me bōx ny kunĩmē ne me mã akati kunĩkōt abenmã ujarēnhbit. Me abenmã apỳnh me ujarēnh ny jarēnh babit nār me me maro krĩbit. Ne atemã mỳjja kupēnh kêt.

²² Nãm me Paur kukij nhym arỳm me aben pydji djabê Apaku nhipōkri kàjmã djan memã kum,

—Krĩraxbê Atēnakam me akrĩ ga me aje apỳnh me anhō we metĩndjwỳnh krãptĩ mar prãmkmurēx. Arỳm ne ba omũ.

²³ Be, nã bãm me anhō kikre kabe'ã tēn apỳnh me õ mỳjjamã kute amijarēnh djà kumexja pumũnh tēn kam kēn ja'yr ikato. Me anhō we metĩndjwỳnh mar djà'ã kēn jamã ikato. Ga me akabēn'ã kēn no'ok ne. Kamã ne ga me, “Gu me baje metĩndjwỳnh mar kêtjamã rax jarēnh djà kadjy ne gu me kēn ja dji”, ane. Be, me ga ne ga me kum kēn djir kajgo. Aje Metĩndjwỳnhkmurēx mar kêtgam ne ga me aje kēnja djir kajgon kum amijarēnh kajgo. Be, ba ne ba arỳm ije tãmja mar. Ije Metĩndjwỳnhkmurēx mar. Dja ba Metĩndjwỳnhkmurēx'ã me amã ajarē ga me ama.

²⁴ Be, ta ne pykamē kam mỳjja kunĩ nhipêx. Pykakam mỳjjamē kàjkwakam mỳjjamē kunĩmã Bēnjadjwỳr djwỳnh ne kute o yr. Kunĩmã Bēnjadjwỳr djwỳnhkam djãm me kute kum kikre nhym Metĩndjwỳnh kam ÿrmã got?

²⁵ Nār djãm mỳjja 'õ Metĩndjwỳnh nhō kêt ga me kam aje kum õrmã? Kati. Be, ta ne kute memã tĩn jangjēnh ne memã àkōr jangjēnh nhym me ar ba. Ta ne memã mỳjja kunĩ nhōro nhỹ.

²⁶ Apỳnh me ba djà kunĩkôt me bakunĩ me banhingêt djwỳnh pydji nhym Metĩndjwỳnh adjàkamã ipêx. Nhym kam ô'ã pyka kunĩkôt me ajmãn kam ar ba. Metĩndjwỳnh amim me kukãm apỳnh me bixadjwỳr djà'ã karō. Amim apỳnh akati'ã karō nhym kôt me aben kukãm apôx. Nhym me kukãm amim apỳnh me ba djà'ã karō nhym me kam aben kukãm apôx ne arỳm kam ar ba.

²⁷ Mỳj kadjy ne me ipêx? Bir, me kute Bẽnjadjwỳr djwỳnh jabejmã ne me ipêx. Me gop kute amim mar ne kum katormã ne me ipêx. Djãm kute me bajõmã kre rax got? Kati.

²⁸ Metĩndjwỳnh me bamẽ amijo kajkep. Kute me bamẽ amijo kajkepkam ne gu me batĩn ne amin-grêk ne amirĩto baba. Ikabẽnja kôt me akukràdjà jarẽn djwỳnh kwỳ amrêbê: ã memã ane. Ne memã kum, “Gu me babê Metĩndjwỳnh kra”, ane.

²⁹ Be, ta ne kute me banhipêx gu me babê ta krakam kwãrĩk wãnh ga me amim, “Be, me ê mex ne umarkôt ne me kute Metĩndjwỳnh karō nhipêx. Kẽn karỳro nàr kryt jakao nàr kẽno me kute ipêx mex”, kwãrĩk wãnh ga me ã amim anhỳr kêt. Metĩndjwỳnh ta kute me banhipêxkam kwãrĩk wãnh ga me amim anhỳr kêt.

³⁰ Be, amrêbê me kute mar kêt kam ne me ã amim anhỳro ba nhym Metĩndjwỳnh ate krã. Ne kam ajbir jakam pyka kunĩkôt me kunĩmã kum, “Me on amikam akapřiren wãnh ajaxwemã anhiren iwỳr amijo akêx”, ane.

³¹ Be, dja ĩ pyka kunĩkôt me kunĩmã axwe pãnh jarẽn katàt memã o pãnhkumrêx. Kute kukwakam memã axwe pãnh jarẽn kadjy ne arỳm amijo Jeju pytà. Arỳm kadjy kukãm 'ã akati jarẽn

mãmdji. Me kunĩ kute kum kator ne mar kadjy ne Metĩndjwỳnh arỳm akubyn o tĩn. Me kute tãmwã kute memã axwe pãnh jarẽnh djwỳnhkõt mar kadjy ne arỳm akubyn o tĩn.

³² Nãm ã Paur memã ane nhym me arỳm aprỳ. Me kute me tyk akubyn tĩn jarẽnh markam ne me kwỳ arỳm aprỳo dja. Nhym me kwỳ kum,

—Dja ba me ĩ ajte 'ã ama, ane.

³³ Nhym kam Paur mã mebê tẽ.

³⁴ Be, tẽm kêtri nhym me kwỳ mã kõt ajkamẽn tu amim Jeju markumrẽx. Me'õja nhidjibê ne Dijoni. Nãm Apakukam me rũnh bikprõnh djakam me ro'ã rax. Me'õ nire jadjwỳ idjibê Tamari. Nhym me kwỳdjwỳ ar jakõt tu amim Jeju markumrẽx.

18

Kôritukam memã Jeju'ã ujarẽnh kadjy ne ja.

¹ Nhym kam Paur amipãnh krĩraxbê Atẽna mẽn arỳm krĩraxbê Kôritu'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n 'ỳr bõx.

² Ne kam me'õbê idjaer, idjibê Akwire'ỳr bõx. Pykabê Põtukam ne rwỳk djà. Amrẽbê ne krĩraxbê Rômakam prõmẽ ro'ã ar ba. Pykabê Itarijkam ne krĩraxbê Rõma. Prõbê Prixira. Ar kam ar ba: nhym kam bẽnjadjwỳr raxbê Kraôdjõ mebê idjaer kunĩ jano. Krĩraxbê Rõma kurũm me ano nhym Akwiremẽ prõ ar arỳm mekõt katon tẽ. Tẽ:n arỳm Kôritukam bõx. Ne kam ar ba. Ar ba: nhym kam Paur arỳm Akwire ar'ỳr bõx. Ne kam ar ũrkwãkam tẽ.

³ Paurmẽ Akwire ar àpẽn djà kute aben pyræk. Ar kubê kubêkàtio kikre nhipêx djwỳnh. Kam Paur

arỳm ar ùrkwākam tẽn arek kam krĩn ar ro'ã kikre nhipêxo ba.

⁴ Ipêxo ban kam pi'òk ràràr kunĩkõt mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr ban memã 'ã ujarêno ku'ê. Nãm mebê idjaermẽ me bajtembê kregudjwỳmã 'ã ujarêno ku'ê. Me kukjêro ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Me kute tu amim Jeju markumrẽxmã memã 'ã karõo ku'ê.

⁵ Nhyam kam Xiramẽ Ximoxi ar pykabê Mateni kurũm kõt bõx. Nhyam Paur no kato:n memã arênh prã:mkumrẽx ne mã mebê idjaermã kum,

—Mrãmri Jejubê me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkatibê Kritukumrẽx anhỹro ba.

⁶ Nãm memã arênh prã:m nhyam mebê idjaer arỳm kabêno apanh ne aprỳo ku'ê. Nhyam kam Paur kute me kangao amirĩt kadjy amijã kubêkà karngrõn memã kum,

—Ba te me abê idjaermã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽ ga me mã akabêno ijapanho aku'ê. Jakam dja ga me te aje Metĩndjwỳnhmã kum, “Be, Paur kute me imã arênh kêtgam ne ba me biknor tokry djàkam itokry”, anhỹrmã. Jakam dja ba me bajtemmã tẽn memã arẽ.

⁷ Nãm ã memã anen kam arỳm mebê tẽn me'õbê Juxu nhũrkwãmã wadjàn kam nhỹ. Juxu ne amrêbê Metĩndjwỳnhmã rax jarêno ba. Mebê idjaer bikprõnh djà kuri ne ùrkwã.

⁸ Me bikprõnh djà jakam me õ bẽnjadjwỳrbê Kripu. Paur Juxu nhũrkwākam ikwã: nhyam kam Kripu arỳm tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh markumrẽx. Õ kikrekam õbikwa kunĩdjwỳ tu amim markumrẽx. Nhyam bu'ã krĩraxbê Kõritukam me krãptĩ Paur kabẽn man kam tu amim Jeju

markumrēx. Nhym me arỳm Metĩndjwỳnhmã ngômã me angij.

⁹ Nhym kam akamàtkam Bēnjadjwỳr djwỳnh Paur nokam amirīt nhym omũ. Nhym kum,

—Kwārĩk wānh me umaje abinhikrēnh kêt. Dja ga memã akabēn jarēnh rã'ã.

¹⁰ Ba ne ba amē amijo ikajkep. Me'õ kute awỳr prõt ne ajo bikēnh prām kêtikumrēx. Be, krĩrax jakam inhõ me ja krãptĩkam ne me'õ kute ajo bikēnh prām kêtikumrēx. Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh kum ane.

¹¹ Nhym kam arek Kōritukam memã Metĩndjwỳnh kabēn jarēnho ba nhym arỳm 'ã amex ne 'ã nan ajte 'ã amex apêx.

¹² Nhym akati 'õkam mebê idjaer arỳm akuprõ. Gariju pykabê Akajakam memã bēnjadjwỳrkam ne me akuprõn kam abenmã Paur kurêtuw. Abenmã kurêtuw ne arỳm 'ỳr prõt. 'Ỳr prõt ne o tỳm ne pa 'amỳn arỳm me kute memã axwe pānh jarēnh djàkam o bõx.

¹³ Ne kam me rũnhmã kum,

—Me'õ ja ne me ibê ikukràdjà kurêo ban me imã, “Be, ikukràdjà jakõt dja ga Metĩndjwỳnhmã rax jarēnho aba”, ane.

¹⁴⁻¹⁶ Nhym Paur kum amijarēnh 'ỳr nhym Gariju kumrēx ne memã kum,

—Je, me'õja ren axwekumrēx. Ren me'õnh bĩ, nàr ren mỳjjao akĩ ba ren arỳm 'ã me akabēn ma. Nhym be, ate ga me abê idjaer me akabēnbito angryk ne me anhidjibito angryk ne me akukràdjà tũmbito angryk ne arỳm o ikunoro aba. Djãm ba ije mỳjja kajgo jakõt memã axwe pānh jarēnh got? Rũm me

mõn wãnh me akukràdjào aba. Nãm ã Gariju me bê idjaermã anen arỳm me anon bõm me kurẽ.

¹⁷ Nhyam kam me bajtembê kregu kunĩ Xoxinio tỳm. Xoxinibê ne me bê idjaer bikprõnh djàkam memã bẽnjadwỳr rax. Nãm me o tỳm ne arỳm me kute memã axwe pãnh jarẽnh djàja kabem titik ne. Nhyam Gariju ate krã nhỹ.

Prixiramẽ Akwiremẽ Apôr ar'ã ujarẽnh.

¹⁸ Nhyam kam Paur krĩraxbê Kōritu tãm kam arek ar ba 'ãtũm ne. Ne kam arỳm Jeju kukwakam me kute abeno kamy arkum, “Ba on”, ane. Ne kam arỳm Prixiramẽ Akwire ar aprõn aro tẽ. Ar pykabê Xirij'ỳr tẽmmã. Ne krĩraxbê Xekrere kumrẽx'ỳr tẽn 'ỳr bõx. Bõx kêtri ne Paur Metĩndjwỳnhmã amikabẽn pydjin arẽ. Ne kam amikabẽn kôt amijo tẽn arỳm aminhinomã amimẽ nhyam me arỳm kum krãnh kê, me bê idjaer kukràdjà kôt. Nhyam kam ar nox ne.

¹⁹ Ne tẽn kam arỳm krĩraxbê Epexu'ỳr bõx. Nhyam kam Prixiramẽ Akwire ar arek Epexukam ar ba kadjy Paur arkum ire. Arkum iren kam tu arỳm me bê idjaer bikprõnh djàkam tẽn memã Jeju'ã ujarẽnh dja. Me kukjêro dja, memã 'ã karõo dja.

²⁰⁻²¹ Nhyam me kum,

—Dja ga arek jakam ar aba. Gê kàjbê ajãtũm ga kam amũ tẽ, ane.

Nhyam memã kum,

—Kati. Djeruxarẽkam me bê idjaer krãptĩ kute aben kajmã'ã amikukràdjà tũm mar kadjy arỳm aben pydji 'ỳr. Ije me aben pydji djà nhõ akati majmã ibõxmã. Ba on me'ỳr. Nhyam kam Metĩndjwỳnh kum akubyn itẽm kĩnh jabej ba kam ajte akubyn

me awỳr tẽ. Aj, ba on, ane. Ne kam arỳm krĩraxbê Epexu kurũm tẽ. Ngõkõt tẽ.

²² Tẽ nhym kam me arỳm krĩraxbê Xedjarekam kà nhõ nhym kam wabi, krĩraxbê Djeruxarẽ'ỳr wabin kam 'ỳr bõx. Ne kam me kute amim Jeju mar pa krij. Me kute amim Jeju mar ne kõt ar aben pydjio baja pa krij ne memã kabẽn mex jarẽ. Ne kam krĩraxbê ãxiki'ỳr tẽ. 'Ỳr tẽ:n arỳm 'ỳr bõx.

²³ Ne kam kam ar ba kàjbê 'õtũm ne ajte tẽ. Tẽ:n kam pykabê Garaxakõt tẽ. Ne kam pykabê Bridjakõt tẽn apỳnh Jejukõt me ba djwỳnh djari kunĩkõt memã tỳx jangjênhõ tẽn mã memã kum,

—Gora tu amim Jeju mar tỳxkumrẽx. Kwãrĩk wãnh 'ã adjukanga kêt, anhỹro tẽ.

²⁴ Nhym kam mebê idjaer'õ nhidjibê Apõr arỳm krĩraxbê Epexukam bõx. Krĩraxbê Arexãkam ne rwỳk djà. Nãm kabẽn mexkumrẽx ne kute Metĩndjwỳnh kabẽn'ã pi'õk no'õk mar mexkumrẽx. Kute memã arênh mexkumrẽx nhym me kàtãm te kute kabẽnõ itymãn kam kutã amikabẽnõ biknoro nhỹ.

²⁵ Apõr Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã prĩne me bakukãmãre kabẽn kukràdjà mar mexkumrẽx. Ne kam no kator mex ne prĩne katàt memã kabẽn jarênh mexkumrẽx. Ne kam Djuãõ kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjênhkam me kabẽnbit ne kute mar. Kute ja nhijukri Jeju'ã ujarênh kunĩ mar kêt.

²⁶ Apõr ja ne Epexukam bõx ne kam mebê idjaer bikprõnh djà'ỳr tẽn 'ỳr wadjàn arỳm memã 'ã ujarênhõ dja. Nãm kum me uma kêt ne memã 'ã ujarênhõ dja. Nhym kam Akwiremẽ Prixira ar

arỳm 'ã ujarēnh man arỳm o tēn kum arēnh mex. Apôr kute Jeju'ã ujarēnh mar kêtja kum arēnh mex.

²⁷ Nhyim kam kute pykabê Akajamã tēmmã nhyim Jeju kukwakam me kute abeno kamy arỳm memã pi'ôk no'ôk ne. Kute Akajakam Jejukôt me ba djwỳnhmã ôr kadjy ne memã pi'ôk no'ôk ne arỳm Apôrmã kungã. Pi'ôkkam ne me memã 'ã karōn memã kum,

—Dja ga me tu Apôro anhōbikwakumrēx, ane. Nhyim kam Apôr me'ỳr tēn me'ỳr bōx. Ne kam arỳm me kute amim Jeju marjamã Metĩndjwỳnh kabēn jarē. Nhyim kam me arỳm tu Apôro ôbikwakumrēx. Amrēbê ne Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩkumrēx ne memã amak bō nhyim kam me arỳm tu amim Jeju markumrēx. Nãm me Apôro ôbikwakumrēx nhyim kam memã Metĩndjwỳnh kabēn jarē: nhyim kam me arỳm amũ amim mar kamēn kabēn mar rax ne.

²⁸ Nãm mã mebê idjaermã me kukãmãre kute Kritu'ã pi'ôk no'ôk jarēn mã memã kum,

—Be, pi'ôkkam Bēnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu kute amijo anhỹrmã kôt ne Jeju arỳm ã amijo ane. Be ga, mrãmri pi'ôk kôt Jejubê me banhō Bēnjadjwỳrbê kumkatikumrēxja pumũ. Mrãmri kubê Kritukumrēxja pumũ, ane. Nãm me krãptĩ nhipôkri ã memã kabēn mex jarēnho ane nhyim mebê idjaer te: kute kabēno itymã te o anen amik-abēno biknoro nhỹ.

19

Paur Epexukam Jeju'ã ujarēnh.

¹ Nhyim Apôr arek krĩraxbê Kōritukam ar ba nhyim Paur arỳm atỳx kôt tē. Tē:n kam krĩraxbê Epexu'ỳr

bõx. Ne kam Kritu nhõ me ja kwỳ'ỳr bõx. Ar ja ne ar kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã me angjênh djwỳnhbê Djuão kabênbit mar.

² Nãm ar'ỳr bõx ne arkum,

—Ar aje tu amim Kritu markumrêxkam djã ne Metĩndjwỳnh Karõ ar ajamỳn ar ajo ba? ane.

Nhym ar kum,

—Kraxje me'õ kute ar imã Metĩndjwỳnh Karõ'ã ujarênh kêt kam ne bar ije mar kêt kumrêx, ane.

Nhym Paur arkum,

³ —Be, me kute Metĩndjwỳnhmã ngõmã ar ajangjênhkam mỳj ne me kute o amirĩt kadjy ngõmã ar ajangij? ane.

Nhym ar kum,

—Be, nã bãm ar arỳm amikam ikaprĩren wãnh ijaxwemã inhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Kute jao amirĩt kadjy me ngõmã ar ijangij. Nãm ã Djuão ngõmã me angjênhõ ane, ane.

⁴ Nhym kam Paur arkum,

—Mrãmri ne me amikam kaprĩren wãnh axwemã iren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêx. Jao amirĩt kadjy Djuão ngõmã me angij. Kamã ne memã kum, “Be, itotokbê ne me'õ bõxmã. Tãm wã dja ga me tu amim markumrêx”, ane. Kritubê Jeju'ã ne ã memã ane. Nãm ã Paur arkum ane

⁵ nhym ar arỳm kuma. Ne kam ar tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju markumrêx nhym arỳm kum ngõmã ar angij.

⁶ Ne kam ar krã'ã aminhikra jadjuw nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm ar 'amỳ. Nhym ar arỳm apỳnh ar kute me kabên mar kêt kam kabên jarênhõ dja, Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênhõ dja.

⁷ Kute ngõmã ar angjênh ja ne Ar kubê 12 pyrãk.

⁸ Nhyam kam Paur aben tã mebê idjaer bikprõnh djàkam tẽn kum me uma kêt ne memã 'ã ujarẽnho ku'ê. Nãm aben tã Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memã ujarẽnho ku'ê, memã 'ã karõo ku'ê. Nhyam me kwỳ amim, “Mrãmri kabẽnkumrẽx”, anhỹro krĩ. Nhyam arỳm 'ã my-tyrwybê 3 apêx.

⁹ Nhyam ate, me kwỳ ta arỳm amakkre kêt ne arỳm kabẽn mar kêt ne me krãptĩ nhipõkri kabẽn punuo dja. Ne memã kum,

–Djãm Jejukõt me kute amijo bakam mex got? Arkati, anhỹro ku'ê. Nhyam kam Paur mebê Jeju nhõ me jao tẽn arỳm me kaxã meo krĩ. Me'õbê Xiranu kute memã me kukràdjã jarẽn djàkam meo krĩ. Akati kunĩkõt memã ujarẽnho krĩ.

¹⁰ Nãm aben tã meo krĩ nhyam me'ã amex ne ajte 'ã na ne ajte 'ã amex ne ajte 'ã na apêx. Apêx nhyam kam pykabê Adjikkam me õ krĩ kunĩkõt ne me arỳm Paur kabẽn ma. Mebê idjaermẽ me ba-jtembê kregudjwỳ ne me Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju'ã ujarẽn ma.

¹¹ Nhyam Paur Metĩndjwỳnh kukwakam arỳm apỹnh mỳjja pumũnh kêt djàri ipêxo ba. Nãm me punuo mexo ba.

¹² Nãm ipêxo ba nhyam me me ãjarop kukõnh djã, nàr me õ kubêkà Paurmã o mõn o kupê. Ne kam apỹnh me punu djàri memã o mõ nhyam me punu kunĩ arỳm mex ne. Nhyam me karõ punu kunĩ arỳm memã ire.

¹³⁻¹⁴ Nhyam mebê idjaer kwỳja ne ar Epexukam ate ar babit ne arek krĩ kêt. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr'õ nhidjibê Xewa ne ar kunĩ jadjuw. Ar kubê 7. Xewabê ne mebê idjaer'õ.

Kra ar ta ne amijo me karõ mar mexo ba. Ar me karõ punu kute meo ba'ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju nhidji jarẽn kum,

—Bar Jeju kukwakam amã ikabẽn. Paur kute kàj bê Jeju'ã memã ujarẽnhja ba kukwakam amã ikabẽn. On kum anhire. Nãm ar ã memã anhỹro ba.

¹⁵ Ne kam ar bit kute me'õ jakam me karõ punu janormã kum Jeju nhidji jarẽnh kajgo. Nhyr me karõ punu arỳm ar aêrbê arkum,

—Jeju ije kabẽn mar ne Paur ije kabẽn mar. Nhyr be, ar ga djãm ije ar akabẽn mar got? ane.

¹⁶ Nhyr me'õja me karõ punu kute o baja arỳm tu aro arĩ ne ar titiko tẽ. Nãm aro tẽn prĩne ar òm ne. Ne arỳm Ar kubê ar õ kubêkà kadjõn o pòx. Ne ar par punu nhyr ar kajgo mã kikre kurũm prõt ne.

¹⁷ Nhyr kam me ar arẽnho ipòk ne. Nhyr me kunĩ arỳm kuma. Mebê idjaermẽ me bajtembê kregumẽ krĩraxbê Epexukam me ja kunĩ arỳm kuma. Me kunĩ arỳm umaje madjà kretin Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju ra:xkumrẽxmã kato.

¹⁸ Nhyr kam me krãptĩ kute tu amim Jeju markumrẽxja bõx ne tu amijaxwe djari arẽnho amirĩtkumrẽx.

¹⁹ Nhyr kam mebê wajanga krãptĩ aben tokmã amidjudjy'ã pi'òk no'òk jao bõx. Ne kam me kute amidjudjy kangao amirĩt kadjy me ipòkri kum kuton kam kurẽ nhyr kumex ne. Mỳj ne pi'òk pãnh kute nhyr me kum kuto? Bir, pãnh ra:x. Kryt jakao ngõnhponho pi'òk kaprĩ krãptĩ:, aben 'ã akre kubê 50.000. Nhyr me tu kum pi'òk kurẽn arỳm kuwykam kunĩ rẽ nhyr xêr.

20 Nhyṁ kam me arỳṁ tỳx ne amũ memã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho kumex nhyṁ me krãptĩ kum kĩnh nhyṁ me kute tu amim Jeju markumrẽxja arỳṁ krãptĩ: ne.

21 Nãm me ã o ane nhyṁ Paur õkre kadjwỳnhbê arỳṁ amim pry karõ djà djirkumrẽx ne amim,

—Ba pykabê Matenimẽ Akajamẽ 'yr tẽn kam me omũ. Dja ba anen kam arỳṁ Djeruxarẽmã tẽ. Ne kam krĩraxbê Rõmamãdjwỳ itẽm prãmkumrẽx, ane.

22 Ne kam amikukãm Matenimã õ àpẽn amãnhkrut jano. Nãm Ximoximẽ Eraxu ar ano. Ne kam arek pykabê Adjikkam ar ba rã'ã.

Temexu kute me krãptĩ:mã Paur kurê'uk.

23 Paur ar ba: nhyṁ kam krĩraxbê Epexukam me krãptĩ arỳṁ ngyrk ne kangao kumex. Be, Temexu kute me krãptĩbê me kute amim Jeju mar kurêkam me arỳṁ ngyrk ne.

24 Temexubê kryt jakao kikre kryre nhipêx djwỳnh tũm. Kute kikreti pyrãk ne kikre kryre nhipêxo ba. Kikretikam ne me amrêbê Djijanamã amijarẽn djà. Djijanabê ne me õ metĩndjwỳnh kajgo'õ. Nãm kryt jakao kikre kryre nhipêxo ba. Ne kam kute memã õr pãnh pi'õk kaprĩ jamỳn õ àpẽnhmã kungã. Pi'õk kaprĩ rũ:nh ne amỳn memã kungã.

25 Nhyṁ me krãptĩ jadjwỳ kute ar mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêxo ba. Nhyṁ Temexu õ àpẽn jao akuprõn metĩndjwỳnh karõ nhipêx djwỳnh krãptĩ jadjwỳo akuprõn memã kum,

—Ë, ar ikabẽn ma. Gwaj badjãpẽn djà ja djõ'ã ne gwaj mã banhõ pi'õk kaprĩ kumex jamỳ. Tãm ne gar arỳṁ ama.

26 Ë, arỳm ne gar Paur kute ar amijo ba kōt omũn arỳm kabēn kōt ama. Djām krĩrax jabê Epexukam-bit ne ar kabēn ba? Kati, pykabê Adjijja kunĩkōt ne me krāptĩ:bê metĩndjwỳnh karō nhipêxja kurêo ban kubê ar meo akêxo ba. Nãm arĩk memã kum, “Djām metĩndjwỳnh karō nhipêxjabê Metĩndjwỳnhkumrêx? Arkati. Kubê Metĩndjwỳnh kêtikumrêx”, anhỹr o ba.

27 Be, dja Paur memã ja jarēnho ba rã'ã nhym me krāptĩ arỳm me baje metĩndjwỳnh karō nhipêxja kanga. Djijana nhõ kikretidjwỳ dja me kum kĩnh kêt. Be, Djijanabê me banhõ metĩndjwỳnh raxkumrêx. Pykabê Adjij kunĩ, kam me kunĩ kum rax jarēnho ba. Pyka kunĩkōt apỳnh me ba djakam me kunĩ: kum amijarēnho ba. Dja me Paur kabēn man kōt ar amijo ban arỳm Djijanamã amijarēnh krãta. Nãm ã Temexu memã ane.

28 Nhym me kute amijã kabēn ja markam arỳm ngry:k ne kãj bê abenmã kum,

—Epexukam me batĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx. Epexukam me banhõ metĩndjwỳnhbê ne Djijana. Djijana raxkumrêx anhỹro kumex.

29 Nhym me kam me ja djô'ã kikrepdjitã abenkam kanga:o kumex. Ne kam arỳm Gajumẽ Arxaku ar pa 'amỳ. Pykabê Matenikam ne ar abatãnh djã. Paurmẽ ro'ã ar Epexukam bōx. Nhym me ar pa 'amỳn aro tēn me bikprõnh djãtimã aro wadjã.

30 Nhym Paur kute aben nêje me akre kadjy bit me kanga katikōt àrmã. Nhym Jejukōt me ba djwỳnh arỳm akubyn Paur nê.

31 Be, pykabê Adjijkam me bēnjadjwỳr kwỳ Pauro õbikwa tũm. Ar jadjwỳ Paur nēn kum,

–Kwārĩk wānh me bikprōnh djàtimã adjàr kêt, ane. Me kute o bikēnh karō ne ar nê.

³² Nhyim me bikprōnhja ar kanga prōt ne ba. Djām me krāptĩ kute me kanga kraxkôt mar got? Kati. Nām me apỳnh kabēn ne. Me kwỳ 'ã me kabēn ja jarēnh o amra. Nhyim me kwỳ 'ã atemã me kabēn ja jarēnh o amra.

³³ Nhyim mebê idjaer arỳm Arexārimã 'ã karō. Kute me nêje me kunĩ kukrãmã ne me kum 'ã karō. Nhyim me binhikrēnh kadjy te: memã ikra bēno dja. Nām bit kute mebê idjaer nêje me bajtemmã kabēnmã.

³⁴ Nhyim me arỳm Arexāribê mebê idjaer'ō kôt omũ. Omũn arỳm kàj bê kabēno tuknĩn mã abenmã kum,

–Epexukam me banhō metĩndjwỳnhbê Djijana raxkumrêx. Nām me ã anhỹro kumex nhyim arỳm me'ã myt ky:n me'ã ora amānhkrut apêx.

³⁵ Nhyim kam krĩraxkam me'ã pi'òk no'òk djwỳnh raxja arỳm bôx ne memã kabēn nhyim me arỳm anhikrê. Nhyim kam memã kum,

–Krĩraxbê Epexukam me ar abaja, gu me ba ne gu me babê metĩndjwỳnh raxbê Djijana nhō kikretio djuw mex djwỳnh. Djijana karō ne mrāmri kàjkwa kurũm ruw.

³⁶ Gu me babê o djuw mex djwỳnh nhyim pyka kunĩkôt me kute me bamar. Me kute me bamar kam ga me ren tu anhikrēn adjàkrê kêt kumrêx.

³⁷ Be, ga me jakam aro abôxja djã ne ar me banhō metĩndjwỳnh nhō kikretikam mỳjja'õo akĩnh got? Nār djām ar kute me banhō metĩndjwỳnh'ã kabēn punu'õ jarēnh got ga me ar'ã ajatom ne? Kati. Nã gãm me jakam ar jao abôx kajgo.

³⁸ Be, dja Temexumẽ metĩndjwỳnh karō nhipêx djwỳnh ar kute ar arẽnh prãm, wãnh ne memã axwe pãnh jarẽnh djà dja. Myt ja tãm kam ne memã pãnh jarẽnh djwỳnh kam memã nhỹ. Gê Temexu ar 'ỳr aro bôx ne kum ar arẽ. Kam ne me kunĩ kute abenmã axwe jarẽnh djà.

³⁹ Nàr me aje mỳjja 'õdjwỳo aben mar prãm jabej dja ga me tu me bakukràdjà kòtbit akuprõn o aben ma.

⁴⁰ Be, jakam me banhõ bẽnjadjwỳr rax arỳm me bamã uma. Me bakangatikam kute me bamã pãnh jarẽnh arỳm me bamã umakumrêx. Godja bẽnjadjwỳr rax abej me bakukjêr jabej gu me bakangati ja'ã te: baje kum amijarẽnhmã, te: aminêje kum bakabẽnmã.

⁴¹ Nãm ã me'ã pi'ók no'ók djwỳnh rax memã ane. Ne kam memã kum,

—Aje, me on ajmà, ane. Nhym me arỳm ajmà.

20

Paur Matenikam tẽm ne kam Krexakam bôx 'ã ujarẽnh.

¹ Me kangati apêxkam Paur arỳm amiwỳr Jejukôt ba djwỳnh 'uw nhym me arỳm bôx. Nhym kam meo rôrôk ne memã kum,

—Ba on pykabê Mateni 'ỳr. Gora ar amim Jeju mar tỳx ne 'ã adjukanga kêt, ane. Ne kam me kurũm pykabê Mateni'ỳr tẽ.

² Nãm 'ỳr tẽ:n kam apỹnh Jejukôt me ba djari me omũnho tẽn me tỳxmã memã 'ã karõn memã kum,

—Dja gar tu amim Jeju mar tỳxkumrêx, anhỹro tẽ. Nãm ã memã anhỹr kumexo tẽ. Ne tẽ:n kam arỳm pykabê Krexax'ỳr bôx.

³ Ne kam arek kam ar ba nhym 'ã mytyrwý amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Nhym kam bit kute ngôkôt pykabê Xirij'ýr tẽmmã. Nhym mebê idjaer bit kute kam o arĩmã. Nhym kam ate pykabê Matenikôt amipry karô djà dji.

⁴ Nhym kam me kwý Paur kôt tẽmmã. Pykabê Mateni katikôt tẽmmã. Pykabê Xirij'ýr ne kôt tẽmmã. Xopatu Paur kôt tẽmmã. Piju ne Xopatu dji. Krĩraxbê Berêjakam ne abatãnh djà. Nhym Arxakumẽ Xekunu arkôt tẽmmã. Krĩraxbê Texarônikakam ne ar abatãnh djà. Nhym ajte Gajudjwý kôt tẽmmã. Krĩraxbê Tebikam ne abatãnh djà. Nhym ajte Ximoxidjwý kôt tẽmmã. Nhym ajte Xikikumẽ Krôpimu ar adjwýnhdjwý kôt tẽmmã. Pykabê Adjijkam ne ar abatãnh djà. Paurkôt ar mör ne ja.

⁵ Xopatu ar ar ikukãm tẽn krĩraxbê Krôwadjikam ar ikam ama. Badjwý Paur kôt tẽ. Ba ibê Ruka.

⁶ Apýnh akati wãkam ne mebê idjaer amikukràdjà kôt djwýponhbit kuro ba. Nhym ar ijã akati wã apêx bar krĩraxbê Pirpu kurũm, pykabê Matenikam krĩraxbê Pirpu kurũm inox ne tẽ. Tẽ: nhym kam ar ijã akatibê 5 apêx. Bar kam krĩraxbê Krôwadjikam Xopatu ar'ýr bôx. Ne kam ar iba: nhym kam ar ijã akatibê 7 apêx.

Juxiku tým ne tyk nhym kute akubyn o tĩn.

⁷ Nhym arým ar ijã pi'ók kamrêk ne. Nhym Jejukôt me ba djwýnh arým akuprô, djwý kokjêr kadjy. Jeju kute aminhĩ'ã djwý jakren kokjêrja tãm ne ajte kute 'ã akren kokjêr ne krẽn kadjy akuprô. Nhym Paur arým kàj bê memã 'ã ujarêho dja.

Akati nhym tēm kadjy ne 'ã ujarēnh 'iryō dja. 'Ã ujarēnhō dja: nhym kam me'ã akamàt kō ipōkri.

⁸ Atemã kikrekam ne me bikprōnh djà. Kikre amānhkrut ne ikjêkêt ne me aben nhiby ipêx. Kỳjrũm kumoka'êkam ne me nhỹ nhym me ò ngōnhpōk krãptĩ.

⁹ Nhym me'ã akamàt kō 'iry: nhym me'ō nōrny nhidjibê Juxiku kre krã'yr'ã nhỹ. Paur memã ujarēnh 'iry: nhym Juxiku arỳm òtdjwa bĩn mex ne. Nhym arỳm òt mex ne e u:n mōn tu:k ane. Pykabê mōn tỹm nhym me 'ỳr ruw ne kumỳ nhym arỳm ty.

¹⁰ Nhym Paur arỳm 'ỳr ruw. Ne tu tykja nhiby tỹm ne 'amỳnh tỳx ne. Ne memã,

—Kwãrĩk wãnh ga me kam atĩn prãm kêt. Arỳm ajte tĩn ne, ane.

¹¹ Ne kam akubyn wabin arỳm djwỳ kokijn ò kwỳ krēno nhỹ. Ò kwỳ krēn pan ajte memã ujarēnhmō krax. Ne o nhỹ: nhym arỳm me'ã òkrēn'ãnh kàr mex ne. Nhym kam arỳm tē.

¹² Nhym me ùrkwãmã nōrny akubyn tĩnjao tē nhym arỳm mexkumrēx ne. Nhym kam me arỳm kĩ:nhkumrēx ne.

Paur kute Epexukam meo ba djwỳnhmã ami-jarēnh.

¹³ Nhym kam Paur kute bamē Xopatumē ar ijo mōrmã ar imã 'ã karō. Ba ibê Ruka. Nãm ar imã,

—Ba dja ba pykakôt krĩraxbê Axô'ỳr tē. Dja ba 'ỳr bōx ne arỳm ar akôt kàraxkam amũ tē, ane. Ne kam pykakôt tē. Ar ba ne bar kàraxkam tē.

¹⁴ Tē:n kam arỳm krĩraxbê Axô'ỳr bōx nhym arỳm ar ikôt bōx. Ne kam ar ikôt kàraxmã wadjà. Bar kam krĩraxbê Mixini'ỳr tē:n kam 'ỳr bōx.

15 Ne kam ajte ngōkōt tē. Tē: nhyṃ ar ijā akati. Bar ajte tē:n arỳṃ apēxtibē Kuju'ānh tē. Ne ajte tē: nhyṃ ajte ar ijā akati. Bar tē:n arỳṃ apēxtibē Xamu'ānh tē. Tē:n kam arỳṃ krĩraxbē Krodjirkam bōx. Ne kam amikrà:n kam ajte ngōkōt inox ne mō. Nhyṃ ajte ar ijā akati. Bar kam tē:n arỳṃ krĩraxbē Miretukam bōx.

16 Ar ibōx kētri Paur ar imā,

—Gwaj krĩraxbē Epexu jaà'ā tē. Ba ren kam tēn pykabē Adjikkam amikrà:, ane. Adjikkam ne krĩraxbē Epexu. Nām mebē idjaer bikprōnh djā nhō akatibē Pēxiko majmā Djeruxarē'ỳr bōxmā. Kam ne amikrà kēt ne tē.

17 Bar krĩraxbē Miretukam bōx nhyṃ Paur arỳṃ amũ krĩraxbē Epexukam memā amikabēn jano. Nām memā kum,

—Gē amrē me kute Jeju nhō me jao ba djwỳnh mō. Me kute amim Jeju mar ne kōt ar aben pydjio bajao ba djwỳnh amrē mōn ipumũ, ane.

18 Nhyṃ me arỳṃ wām kabēno tēn o bōx ne memā arē nhyṃ me arỳṃ kuma. Ne kam arỳṃ Paur'ỳr tēn 'ỳr bōx. Nhyṃ memā kum,

—Be, akmere ar, jakam dja ba tē. Ne kam arỳṃ ar amā ikabēn jarē. Be, nā bām katāt ar amijo iba rā'ā gar arỳṃ ipumũn ima. Me anhō pykabē Adjikkam ibōx totokbē gar katāt ije amijo ibakōt ipumũnhmo krax ne jakam aje ikatāt kōt ipumũnh rā'ā.

19 Djā nā bām Bēnjadjwỳr djwỳnhmā idjapēnh kēt? Nā bām amijo ingrin akrānmā kum idjapēnh rā'ā ne. Ba kum idjapēnh ar iba nhyṃ me axwekam irerek iwỳr bōx ba mekam imỳr iba. Nhyṃ mebē idjaer mā: amim ijā karōn ar ijo bikēnho ba, ba kam itokry kumex.

20 Djã ne ba ar abê Metĩndjwỳnh kabẽn'õ nên ar amã arẽnh kêt got? Kati. Ar aje mar mexo amũ amikamẽnhmã ne ba ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn kunĩ jarẽ. Nã bãm ar akrãptĩ nhipôkri ar amã arẽ. Ne ajte ar anhũrkwākôt ar amã arẽnho iba.

21 Nã bãm me abê idjaermã arẽn ajte me abajtembê kregumã arẽ. Ne mã: ar amã, “Ar amikam akaprĩren wãnh ajaxwemã anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akẽx ne tu amim Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽx.” Nã bãm ã ar amã ane.

22 Nhym arỳm jakam Metĩndjwỳnh Karō mã: Djeruxarẽ'ỳr itẽm'ã imã karõo dja ba te imàtmã. Mỳj dja wãkam ikam nẽ? Kon. Ije mar kêt.

23 Be, krĩrax kunĩkôt ne me Metĩndjwỳnh Karō kukwakam imã kabẽn jarẽn imã, “Dja me mrãmri abê ijê ga mrãmri amitokry kumex ma”, ane. Jabit ne ba amikadj kuma.

24 Be, me kute imã ja jarẽnhkam ne ba ate ikrã. Djãm ba ne ba imã pykakam itĩn kĩnh got? Amrêbê ne Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jeju imã idjãpênh djà'ã karõ. Nãm imã, “Metĩndjwỳnh tu kum me kaprĩ. Djãm me ta ne me axwe kêt nhym pãnh kum me kaprĩ? Kati. Me te axwe kêt mã nhym ta arỳm tu kum me kaprĩn memã ijano ba me axwebê me utaro iba. Tãm dja ga memã arẽnho aba gê me kuma.” Nãm Jeju ã imã idjãpênh'ã karõo ane ba kam ije idjãpênh djà inomã mẽn prã:m. Jabit imã kĩnh. Dja ba inomã kumẽn arỳm ikĩnhkumrẽx. Djãm imã pykakam itĩn kĩnh got? Kati. Jabit imã kĩnh.

25 Amrêbê ne ba ar amã, “Arỳm ne Metĩndjwỳnh kute amim me utar ne ar meo ba 'ỳr”, anhỹr ne 'ã kàj bê ar amã idjujarẽn ar iba. Be, jakam dja gar

akunĩ ajte ipumũnh kêt. Ja ne ba kuman 'ã ar amã amijarẽ.

²⁶⁻²⁷ Be, djã ne ba ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn kwỳbit jarẽ? Kati. Ba ne ba ar amã kabẽn kunĩ jarẽ. Be, mỳj me ajō ga dja gar ĩ ijã Metĩndjwỳnhmã kum, “Be, Paur kute imã arẽnh kêt kam ne ba me biknor tokry djakam akuno”? ane. Be, kati. Ar aje te Metĩndjwỳnhmã ja jarẽnhmã. Ba ne ba ar akunĩmã kabẽn kunĩ jarẽ. Ja dja gar akati jakam aman o abiknor kêt.

²⁸ Ije ar amã ja jarẽnhkam dja gar ajaxwe kêt kadjy amijãno djan me axwe kêt kadjy me omũnh 'ãno dja. Metĩndjwỳnh Karō ne arỳm ar ajã meo ba djwỳnh rẽ. Ar ajã me kute Jeju maro ba djwỳnh rẽ. Ga, mrykĩ'ãtomti pumũnh djwỳnh mã mryo djuw mexo baja pumũ. Ar abê me kute Jeju maro aba djwỳnhkam dja gar omũnh djwỳnh kudjwa mã memã kabẽn jarẽho aba. Kamrō prõt kam ne Metĩndjwỳnh arỳm me axweo pãnh. Ta kute o pãnhkam dja gar ikabẽn kôt me omũnh 'ãno dja.

²⁹ Be, dja ba tẽ nhym itekrekam dja me axwe ar awỳr bōx gar abenkam akà. Ga, rop djàkrê mrykĩ'ãtomti katikôt ngjêxja pumũ. Nãm kwỳ pa nhym umaje kunĩ ajmã. Me axwedjwỳ dja me wangij ne Jeju bê ar akwỳo akêx gar akwỳ mekôt ajaxwe.

³⁰ Djãm me kàtambit kute ã ar ajo anhỹrmã? Kati. Ar akwỳ dja gar Jeju bê amijo akêx ne arỳm ajaxwen Metĩndjwỳnh kupa'ã memã 'ã ajarẽ. Nhym kam me kwỳ arỳm ar amaro ban arỳm ar akôt axwe.

³¹ Kam, me kute amiwỳr ar ajōo akêx kêt kadjy dja gar me 'ãno dja. Kwãrĩk wãnh ikabẽno ajamak

kêt kati kêt. Nã bãm akatikam ar abê me uma. Ne ajte akamàtkam ar abê me uma. Ne ajte imỳrkam ar abê me uma. Ne ar akunĩbê me umao iku'ê: nhym arỳm amexbê 3 apêx. Kwârĩk wãnh ikabẽno ajamak kêt kati kêt.

³² Be, akmere ar arỳm itẽm 'ỳr. Jakam ba arỳm Metĩndjwỳnhmã ar ajo a'uw. Gédja ar ajo bakumrẽx. Dja gar kabẽn ma nhym arỳm ar amã ajamak mex jangij gar mar mexo amũ amikamẽn arỳm mar rax ne. Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapri.* Ukapri'ã dja gar kabẽn man arỳm ajamak mexo amũ amikamẽn mar rax ne. Be, dja ã Metĩndjwỳnh õ me jamã mỳjja ngã. Dja gar kabẽn ma nhym kute memã mỳjja nhõrmã kôt arỳm ar amã kungã. Ja kadjy ne ba kum ar ajo a'uw.

³³ Be, djãm ba ne ba imã me'õ nhõ mỳjja puro prãm? Kati. Me'õ nhõ kryt jaka nàr kẽn karỳr nàr me'õ nhõ kubẽkà ne imã prãm kêtikumrẽx.

³⁴ Be, ba ne ba inhikrao idjapẽnho iku'ê. Bamẽ iro'ã ar ar bamẽ ne bar imã mỳjja prãm jabej ba ba inhõ pi'òk kapriõ ar amim kuby.

³⁵ Mỳj kadjy ne ba ã idjapẽnho ane? Bir, dja gar iman arỳm ikudjwa ã adjapẽnho anen kam amikutã me õ mỳjja kêt mã mỳjja nhõro aba. Dja gar kam Bẽnjadjwỳr djwỳnh kabẽn ma. Nãm memã kum, “Ga amikutã memã mỳjja ngãn kam arỳm akĩnh ne. Kam akĩnh me kute mebê mỳjja jamỳnhkam kĩnhja jakrenh mex”, ane. Be, ije me amã ikabẽn jarẽn ne ja. Tãm ne ja.

* **20:32** Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakapri Kati. Gwaj ba ne gwaj te bajaxwe kêt mã. Nhym be, ta ne tu kum gwaj bakapri.

³⁶ Nãm ã Paur memã anen kam arým kõnkrão nhýn Metĩndjwýnhmã kabẽn. Nhym me kunĩdjwý Metĩndjwýnhmã kabẽnno nhý.

³⁷ Nhym kam me Paurkam mýro kumex ne aben nhitepã o rôrõk ne ine kaõ.

³⁸ Paur kute memã kum,
—Jakam dja gar akunĩ ajte ipumũnh kêt,
anhýrkam ne me kaprĩ:re. Ne kam kà nhikwã
djà'ýr kõt mõi.

21

Paur akubyn Djeruxarẽ'ýr tẽm.

¹ Bar kam mebê tẽn kàraxmã wadjàn amũ mebê inox ne. Ne kam apêxtibê Kux kônhtẽ. Ne tẽn arým 'ýr bõx. Nhym kam ar ijã akati. Bar ajte tẽn kam apêxtibê Rodji'ýr bõx. Ne ajte tẽn kam krĩraxbê Patara'ýr bõx.

² Ne kam wabin kàrax 'õdjwý jabej ne arým kum ikato. Pykabê Penixij'ýr ne kàrax mõiarmã. Bar kum wadjàn ajte inox ne.

³ Ne tẽn kam amybým apêxtibê Xipre pumũ. Ne kam tẽn ar idjuge'ãnh amipãnh Xipre mẽn tẽn arým pykabê Xirij tẽpo tẽ. Ne tẽn arým krĩraxbê Xiru'ýr bõx. Kam ne kàraxkam me kute kàkam jênh kadjarmã.

⁴ Bar kam wabin Jejukõt me ba djwýnh jabej mõi arým me kwýmã ikato. Ne kam mekam ar iba: nhym kam ar ijã akatibê 7 apêx. Ar ijã akati apêx kêttri ne me Metĩndjwýnh Karõ kukwakam Paurmã kum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarẽmã àbir kêt, ane.

⁵ Nhyr arỳm ar ijã akati apêx bar tẽ. Nhyr me kunĩ ar ikõt kàrax'ỳr tẽ. Me mymẽ me niremẽ me prĩremẽ ne me ar ikõt mõ. Ba me mõn arỳm krĩrax kurũm ikato. Ne kam ngõ mỳrri ikõnkrão nhỹn Metĩndjwỳnhmã ikabẽn.

⁶ Bar kam memã kum, “Bar on”, anen kam arỳm kàraxmã wadjàn nhỹ. Nhyr me akubyn ỳrkwãmã akêx ne.

⁷ Bar kam amipãnh krĩraxbê Xiru mẽ. Ne tẽ:n kam arỳm krĩraxbê Tomedja'ỳr bõx. Ne kam ar ije Jeju kukwakam me kute abeno kamy pumũnh kadjy arỳm wabi. Nhyr ar ijã akati pydji apêx.

⁸ Nhyr akati bar arỳm mebê tẽ. Ne tẽ:n arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ne kam wabin arỳm Piripi nhũrkwãmã wadjà. Amrêbê ne Piripibê me kute amim Jeju mar o djuw mex djwỳnh'õ. Ar kubê 7 kõt kubê meo djuw mex djwỳnh'õ. Piripi ajte me kute mar kêtjamã Jeju'ã ujarẽnh ar ba.

⁹ Kra ni ne amãnhkrut ne amãnhkrut. Kraxje ar mjên kêt rã'ã. Ar kubê Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh.

¹⁰ Bar Piripi nhũrkwãkam nhỹ: nhyr ar ijã akati krãptĩ apêx. Nhyr arỳm pykabê Djudêja kurũm me'õbê Agabu bõx. Kubê ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'õ.

¹¹ Agabu ar iwỳr bõx ne arỳm Paur pre djà bõn kuby. Ne kam o aminhinỳxmẽ amite djuwpre. Ne kam ar imã,

—Be, Metĩndjwỳnh Karõ ar amã, “Djeruxarêkam mebê idjaer dja me ã pre djà djwỳnhja djuwpreo ane. Ne kam arỳm me bajtemmã kanga.” Nãm ã ar amã ane. Nãm ã Agabu ar imã ane.

¹² Bar kuman arỳm tu Paurmã kum,

—Kwãrĩk wãnh Djeruxarẽmã atẽm kêt, ane. NhyM Jejukõt me ba djwỳnh, Xedjarekam ar ba tũmjadjwỳ ar ikõt ã kum ane.

¹³ NhyM Paur ar imã,

—Mỳkam ne gar amỳro imã ikaprĩ jadjaro dja? Kwãrĩk wãnh me idjuwpre. Godja me wãkam ibĩn jabej. Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jejumã idjapênhkam ibĩn jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã, ane.

¹⁴ Nã bãm ar te: nẽn kam kum,

—Aj, Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute amim ajã karõ kõt gẽ ã ajo tẽmo ane, anen arỳm anhikrẽ.

¹⁵ NhyM ar ijã akati ja kwỳ apêx bar arỳm amijo atom ne arỳm Djeruxarẽ'ỳr tẽ.

¹⁶ NhyM Xedjarekam Jejukõt me ba djwỳnh kwỳ ne ar ikõt tẽ. Ar me'õbé Maxõ japrõn ar ikõt o tẽ. Apêxtibê Xiprekam ne abatãnh djã. Jejukõt ba tũm. Djeruxarẽkam ne õ kikre. Õ kikrekam ar inhỳr kadjy ne ar aprõn aro mõ.

Djeruxarẽkam bõx ne kute Metĩndjwỳnhmã amijo mex.

¹⁷ Bar Djeruxarẽ'ỳr tẽ:n kam arỳm 'ỳr bõx. NhyM Jeju kukwakam ar ikamy ar ipumũn kam kĩnhkumrẽx ne ar imã kabẽn mex jarẽ.

¹⁸ NhyM ar ijã akati. Bar kam ije Xijagu pumũnh kadjy Paurkõt 'ỳr tẽn 'ỳr bõx. NhyM me kute Jeju nhõ me jao ba djwỳnh kunĩ kam nhỹ.

¹⁹ NhyM Paur arỳm arkum kabẽn mex tire jarẽ. Ne kam arkum apỳnh me bajtemkam àpênh'ã ajarẽ. Kute apỳnh mỳjja nhipêx'ã prĩne ajarẽ.

²⁰ NhyM ar kute ja markam arỳm Metĩndjwỳnhmã rax jarẽ. Ne kam arỳm Paurmã kum,

–Be, akmere, ga, mebê idjaer kute tu amim Jeju markumrêxja arỳm krãptĩ:ja pumũ. Me me'ã akrekam ne mebê 1.000'ã akre krãptĩkumrêx. Ne kam me kunĩ Mōjdjê kukràdjà'ã notỳ:x.

21 'Ã no tỳx nhym me kwỳ arỳm ajã 'êx ne memã ajarê. Ne memã kum, “Paur arĩk apỳnh me bajtemkôt ban mebê idjaerbê Mōjdjê kukràdjà kurêo ba. Ne mã memã kum, ‘Kwãrĩk wãnh me akra my nhinhu kà rênh kêt ne kwãrĩk wãnh me bakukãmãre kukràdjà mar ne kôt amijo aba kêt’, anhỹro ba.” Nãm me kwỳ ã memã ajã 'êxo ane.

22 Be, me kwỳ kute ajã 'êxo anhỹrkam dja me mrãmri abōx jarênh man arỳm akadju akuprō.

23 Be, djãm aje mebê idjaerbê Mōjdjê kukràdjà kurêo aba? Kati. Gadjwỳ ne aje katàt mar ne kôt ar amijo aba. Me kute katàt aje amijo abakôt amã kator kadju dja ga ar ikabên man kôt amijo tẽ. Be, me babê idjaer ar amãnhkrut ne amãnhkrut arỳm Metĩndjwỳnhmã amijarên kum, “Bar Mōjdjê kabên kôt amã amijo mex.” Nãm ar ã kum anen kam arỳm amijo mex.

24 Dja ga ar kudjwa Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne Mōjdjê kukràdjà kôt ar aro'ã akrãnh kênh ne. Dja ga anen kam memã ar akrãnh kênh kunĩo pãnh. Dja mebê idjaer kute amim Jeju mar arỳm kôt apumũn ajã abenmã kum, “Be kati. Nãm me Paur'ã 'êx. Ga, me bakôt kute katàt Mōjdjê kabên mar ne kôt amijo tēmja pumũ”, ane. Dja me ã ajã anen arỳm akubyn akam kĩnh ne.

25 Be, mrãmri dja gu me babê idjaerbit katàt Mōjdjê kabên man kôt ar amijo baba. Nhym be, me bajtem kute amim Jeju mar dja me me babê

idjaer kōt ar amijo ba kēt. Gwaj amrēbê arỳm me kadjy Mōjdjê kabēn ngrērebit'ã pi'òk no'òk ne memã kum, “Me kute mỳjjao metĩndjwỳnh karō nhipêxjamã mry bĩn kwārĩk wãnh krēn kēt. Kwārĩk wãnh mry kamrō krēn kēt. Mry me kute mut djêo bĩn kwārĩk wãnh àr ne krēn kēt. Kwārĩk wãnh aprō djwỳnh kupa'ã akurē aba kēt. Nàr, kwārĩk wãnh amjên djwỳnh kupa'ã akurē aba kēt”, ane. Gwaj ã memã ane. Kam dja me Mōjdjê kabēn ngrēre jakōtbit amijo ba. Nãm Xijagu ar ã Paurmã ane.

²⁶ Nhyr me'ã akati nhyr Paur arỳm me kabēn man kōt amijo tē. Nãm ar amãnhkrut ne amãnhkruto tēn ar ro'ã Metĩndjwỳnhmã amijo mexmo krax ne. Ne kam ar Metĩndjwỳnh nhō kikretimã wadjàn me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhmã kum,

—Ar ijã akatibê 7 apêxkam dja bar arỳm amijo mexo ino re. Kam dja bar me kute Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy mryo bōx, ane.

Me kute Paur pa 'amỳnh ne uwpre.

²⁷ Nhyr kam ar'ã akatibê 7 apêx 'ỳr nhyr mebê idjaer pykabê Adjij kurũm bōxja arỳm Paur pumũ. Metĩndjwỳnh nhō kikretikam ar ba nhyr me omũ. Ne kam me me kunĩmã kurêtuw ne arỳm pa 'amỳ.

²⁸ Pa 'amỳn o djan 'ã 'êx ne kàj bê memã kum,

—Ë me abê idjaer, amibêx ne ar ikōt o kangō. Ota, me'õ ja ne bar arỳm ar amã arē. Nãm mebê ar inhō me wỳnh kurêo ba. Nãm ajte mebê Mōjdjê kukràdjã kurêo ba. Nãm ajte mebê kikreti ja kurêo ba. Nãm apỳnh me ba djari kunĩkōt me kunĩbê kurêo ba. Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh nhō kikreti kreo àpnu. Nãm arỳm amikōt me bajtembê

kre guo wadjà nhym Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne. Nãm me ã Paur'ã 'exo ane.

²⁹ Be, amũ jakam ne Paur krĩraxbê Djeruxarēja tãm kam me'õ bajtemmê ro'ã tẽ. Idjibê ne Krõpimu. Me bajtem nhõ krĩraxbê Epexukam ne Krõpimu abatành djà. Amũ jakam ne kubajtemjamẽ ar ro'ã tẽ nhym me arỳm ar omũ. Ne jakam Paur kikretikam ar ba nhym me arỳm omũn arĩk 'ã abenmã kum,

—Be, arỳm ne Paur Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã me bajtemo wadjà. Nhym Metĩndjwỳnhbê arỳm kikreti kre punure ne, ane.

³⁰ Nãm me anen kam arỳm krĩraxkam me kunĩmã Paur kurêtuw. Nhym me arỳm prõt ne 'ã akuprõ. Ne arỳm Paur pa 'amỳn Metĩndjwỳnh nhõ kikreti kurũm bjêro mõn o katon kam pãnh 'ã ijê.

³¹ Ne kam bit kute Paur bĩnmã o dja. Nhym me'õ arỳm krãkamngõnh nhõ bẽnjadwỳr'ỳr tẽ. Bẽnjadwỳr ja ne me krãptĩ: kubê 1.000mã nhỹ. Nhym me'õ arỳm bẽnjadwỳrja'ỳr tẽn kum,

—Ê, bẽnjadwỳr, krĩraxbê Djeruxarẽ jakam me kunĩ arỳm kangao kumex, ane.

³² Nhym bẽnjadwỳr amikrà kêt ne õ krãkamngõnho mõn meo ba djwỳnhmẽ ro'ã meo mõ. Meo ba djwỳnh ne krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100o ba. Nhym bẽnjadwỳr meo mõn me'ỳr prõt ne. Nhym me krãptĩ arỳm krãkamngõnh pumũn umaje Paur titik krãta.

³³ Nhym krãkamngõnh nhõ bẽnjadwỳr Paur'ỳr bõx ne pa 'amỳn õ krãkamngõnhmã 'ã karõn kum, “Kàxiràx amãnhkruto uwpre”, ane. Nhym me arỳm uwpre. Nhym arỳm bu'ã me ku'ê kukij ne memã kum,

—Mỳj me'õ ne ja? Mỳj ne o ajkê? ane.

³⁴ Nhyṃ me kàj bê 'ã kum apỳnh kabẽn kwỳ jarẽ. Nhyṃ me kangao kumexkam te: kute me mar mexmã. Ne kam õ krãkamngõnhmã 'ã karõn kum,

—Me banhõ kikretimã o wadjà, ane.

³⁵ Nhyṃ me o mõn arỳm kikreti'ã me àbir djà'ỳr bõx. Ne arỳm 'amỳn kàjmã mebê arĩn o mõ. Me àkrê kumexkam ne me kàjmã mebê Paur jarĩn o mõn o wabi.

³⁶ Me krãptĩ: ne me kõt mõn kàj bê memã kum, “Me tu abĩ. Me tu abĩ”, anhỹro mõ.

Kute me krãptĩ:mã amijarẽnh.

³⁷ Nhyṃ kam me bit kute aminhõ kikretimã Pauro àr 'ỳr nhyṃ mebê kregu kabẽnkam arỳm krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳrmã kum, “Ba amã ikabẽn jarẽ”, ane.

Nhyṃ kum,

—Je, djãm mebê kregu kabẽnkam ne ga akabẽn mex?

³⁸ Djãm abê Edjitukam me'õwã kêt? Õbê ne me krãptĩmã bẽnjadjwỳr kurêtuw nhyṃ me arỳm kangao kume:x ne. Nhyṃ kam kapõt kukritmã me àprãr krãptĩ: kubê 4.000o kato. Djãm abê tãmwã kêt? ane.

³⁹ Nhyṃ Paur kum,

—Kati. Ibê mebê idjaer'õ. Krĩraxbê Taxukam ne irwỳk djà. Taxu raxo kute pykabê Xirxijkam apỳnh krĩrax djari krãptĩ jakrenh mex. Me ja ne ijo õ me wỳnh. Ba me krãptĩ ren kute ibĩnjamã ikabẽn jarẽ, ane.

⁴⁰ Nhyṃ kum, “Ajrã”, ane. Nhyṃ àbir djà'ã djan me binhikrênh kadjy arỳm memã aminhikra bê.

Nhym kam me arỳm binhikrênhkumrêx. Nhym arỳm mebê idjaer kabênkam memã kabên jarê.

22

Paur me krãptĩmã kabên.

Kar 9.3, 26.13

¹ Memã kabên ne memã kum,

—Akmere ar, ba aminêje me amã ikabên jarê.

Dja ga me ikabên ma, ane.

² Paur ne mebê idjaer kabên djwỳnhkam memã kabên jarê nhym me arỳm tu binhikrênhkumrêx ne.

³ Nhym kam ajte memã kum,

—Ibê ne mebê idjaerkumrêx. Ba pykabê Xirx-ijkam krĩraxbê Taxukam ruw. Ne kam krĩraxbê Djeruxarêja tãmkam ijabatành djà. Gamarij ne prĩne imã me bakukãmãkjê kukràdjà jarê ba prĩne mar mexkumrêx ne. Nã bãm Metĩndjwỳnh kabên'ã ino tỳx ne. Mytja tãmkam ne gar akunĩdjwỳ ã kabên'ã ano tỳxo ane.

⁴ Ba 'ã ino tỳx ne kam me kute amim Jeju maro ibikênhho iba. Me kute me par kadjy ne ba meo ibikênhho iba. Ne mã me mymẽ me nire djuwpren mã mebê ijê djãmã meo mrã.

⁵ Be, me rũnh dja ar amã, “Be, kôt ne Paur arê”, ane. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmẽ apỳnh me rũnhmẽ dja me ã me amã ane. Me ta ne me me'ã pi'ôk no'ôk ne imã kungã. Ba kam krĩraxbê Tamagumã o tẽ. Nã bãm bit ije kam mebê idjaer rũnhmã o itẽmmã. Ne bit kam me kute amim Jeju mar djuwpren ije Djeruxarêmã meo imõrmã nhym me kute kam me

axwe pãnh jarēnhmã. Ja kadjy ne ba bit ije memã pi'oko itēmmã.

⁶ Nã bãm me'ỳr o tēn arỳm krĩraxbê Tamagu tēpo tē. Nhym arỳm kàjkwa nhipôkri myt nhỹ nhym ijaêrbê arỳm kàjkwa kurũm mỳjja adjēnho prĩne ikurwỳ.

⁷ Ba kam arỳm tu pykabê tỳm ne me'õ kabēn ma. Nhym imã, “Xaur, Xaur mỳkam ne ga me kute amim imaro abikēnho aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikēnho aba pyràk”, ane.

⁸ Ba kam kum, “Bēnjadjwỳr, mỳj me ajō ga ne ga imã akabēn”? ane.

Nhym imã, “Ba ibê Jeju. Krĩraxbê Nadjarekam ijabatành djà. Nã gãm me kute amim imaro abikēnho aba ne aje ba mãn ijo abikēnho aba pyràk”, ane.

⁹ Nhym ar ikôt mōrja ne ar mrãmri adjēnh pumũn arỳm kam tĩn prãm ne. Nhym be, kabēnja ne ar kute mar kêt.

¹⁰ Jeju imã ane ba kam kum, “Bēnjadjwỳr djwỳnh, mỳj dja ba nē”? ane.

Nhym Bēnjadjwỳr djwỳnh imã, “On kàjmã djan amũ krĩraxbê Tamagumã wadjà. Kam dja me'õ awỳr bōx. Ba ne ba arỳm amim ajã karōn arỳm kum arẽ. Tãm dja ikukwakam amã ikabēn jarēn amã 'ã karō. Dja ga ikabēn man kôt ar amijo aba.” Nãm ã Bēnjadjwỳr djwỳnh imã ane.

¹¹ Be, mỳjja inokam adjēnh tỳx ba kam arỳm ino rã. Nhym ar ikôt mōrja arỳm inhikra 'amỳn ijo mō ba arỳm Tamagu'ỳr bōx.

¹² Nhym kam me'õbê Ananij arỳm iwỳr bōx. Ananij ne katàt Mōjdjê kukràdjà man kôt ar amijo

ba nhym Tamagukam mebê idjaerja kunĩ mex jarẽ.

¹³ Ananij iwỳr bōx ne djan imã, “Akmere Xaur, on akubyn arĩt mex”, ane. Ba kam arỳm myt tãm kam akubyn irĩt mex ne kàjmã ikrãn omũ.

¹⁴ Nhym imã, “Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãkjêo ba djwỳnh ne arỳm amijo apytà. Arỳm ne amim ajã karō. Tãm dja ga ama. Arỳm ne ga me'õ katàt kute amijo ban axwe kêt kumrẽxja pumũ. Arỳm ne ga Jeju pumũn kabẽn ma. Ja kadjy ne arỳm amijo apytà.

¹⁵ Ga dja ga aje mỳjja pumũnh ne mar kôt me kunĩmã 'ã ajarẽ.

¹⁶ Be, mỳj kadjy ne ga nhỹ? Aje, kàjmã dja. Ba Metĩndjwỳnhmã ngômã ajadjà. Ga, me ngrã tykkam me kute amipõnh ne arỳm mexja pumũ. Gadjwỳ dja ga Bẽnjadwỳr djwỳnhmã amijo a'uw gê amã axwe kêt jarẽ ga kum amex.” Nãm ã Ananij imã ane. Nãm ã Paur me krãptĩmã 'ã ujarẽnho ane.

¹⁷⁻¹⁸ Ne kam itepã ajte memã kum,

—Ba kam akubyn Djeruxarẽkam bōx. Ne kam Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Metĩndjwỳnhmã ikabẽnno nhỹ. Kum ikabẽnno nhỹ nhym arỳm Bẽnjadwỳr djwỳnh inokrekam amirĩt ba omũ. Nhym imã, “Aje, amikrà kêt ne on Djeruxarẽ kurũm akato. Dja ga te memã ijã adjujarẽn ar aba nhym me amim amar kêt kumrẽx”, ane.

¹⁹ Ba kam kum, “Kati Bẽnjadwỳr djwỳnh, dja me ima. Ba ne ba apỳnh mebê idjaer bikprõnh djakam mrãn me kute amim amar jabej mō. Ne me titik ne mebê ijêo iba.

²⁰ Nhym me kute ajã ujarēnh djwỳnh Exewão bĩno mō ba arek me kuri dja. Ne memã kum, ‘Ajrã me on abĩ’, anhỹro djan kam memã kubẽkà jamỳn o dja. Nã bãm ã imã me kurêo ane nhym me kunĩ kute imar”, ane.

²¹ Nhym imã, “Kati, on akato. Dja ba amũ: apỳnh me bajtem ba djari me'ỳr ajano ga me'ỳr mrã.” Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh imã ane. Nãm ã Paur memã ane.

Me krãptĩ:ja ajte Paurkam ngryk.

²² Nãm me arek maro dja nhym kam me bajtemmã amitēmja jarē. Nhym kam me arỳm tu ngryk ne. Ngryk ne on kàj bê kabẽno kumex ne krãkamngōnhmã kum,

—On me abĩ. Axwekumrẽx. Tĩn ne ar bakam ne punukumrẽx, ane.

²³ Nãm me kàj bê kabẽno djan arỳm aminhō kubẽkà krãkào pōx ne kurēn kàjmã pyka rēnhō dja. Me ngryk tỳ:xkam ne me ã amijo ane.

²⁴ Nhym kam krãkamngōnh nhō bẽnjadjwỳr me omũn arỳm ò me jamã 'ã karōn kum,

—Me kikretimã Pauro wadjà. Mrykà punuo kaprêprêk gê tokry pymaje axwe'õ kôt amijarē. Ba gop me 'ã kabẽno kumex kraxkôt kuma, ane.

²⁵ Nhym me arỳm kadjy djudjêdjêo uwpreo dja. O dja nhym Paur arỳm mebê 100o ba djwỳnhjamã kum,

—Ê, dja ga me ikukjan ima. Krĩraxbê Rômakam me ja ne me ijo aminhō. Me bakukràdjà kôt ne me kute me axwekumrẽx jabej me kukjêr kumrẽx. Me kute me axwe markambit ne me kute me kaprêprêk. Kraxje me aje imar kêtgam ne ga me tu ikaprêprêko mō, ane.

26 Nhym meo ba djwýnh kuman arým uwpre kangan krākamngônh nhõ bēnjadjwýr rax'ýr tēn kum,

—Ē, aminêje Paur kukja. Gwaj ren bakukràdjà kupa'ã o ajkê. Be, krīraxbê Rômakam me ja ne me Pauro aminhõ, ane.

27 Nhym krākamngônh nhõ bēnjadjwýr rax arým 'ýr tēn 'ýr bõx ne kum,

—Djãm mrãmri ne krīraxbê Rômakam me ja ajo aminhõkumrêx? ane.

Nhym kum, “Nà”, ane.

28 Nhym bēnjadjwýr kum,

—Be, Rômakam me ja kute ijo aminhõ kadjy ne ba arým pãnh pi'ôk kaprī kumex ne memã kungã. Mýj ne ga gadjwý memã nê? ane.

Nhym Paur kum,

—Rômakam me ja ne me ibãm kute idjiro aminhõ. Ibãm kôt ne me ijo aminhõ, ane.

29 Nhym me bit kute kaprêprêk 'ýrja arým umaje kum kre rax ne dja. Nhym krākamngônh nhõ bēnjadjwýr raxdjwý kute Rômakam me ja kute Pauro aminhõja markam arým umaje tīn prãm. Kabēnkôt me kute uwprekam ne umaje tīn prãm.

Paur kute me rũnh krãptĩmã amijarēnh.

30 Nhym kam me'ã akati nhym bēnjadjwýr bit kute kraxkôt marmã. Bit kute mebê idjaer kute Paurmã axwe jarēnh kraxkôt marmã. Nãm arým 'ã kàxirax bõn kum ire. Ne kam me kadjy Metīndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýrmē me rũnh kunĩmã amikabēn jano. Me Paur'ã bikprõnhmã ano. Nhym me arým 'ã akuprõ. Nhym kam me Pauro tēn me ipôkri kudja.

23

¹ Nhyṃ kam Paur me rũnhkam no djar tỳxkumrẽx ne memã kum,

—Akmere ar, ije amimarkam ne ba akubyn amimaro tẽn kam amiwỳr amijo bõx ne arỳm amim, “Djã ne ba amikam mỳjja'õ ma nhyṃ me ibê ijê? Kati. Ije amikam mỳjja'õ mar kêt ne katàt Metĩndjwỳnhmã idjãpênh ar iba. Akati jakam ne ba katàt kum idjãpênh rã'ã ne. Metĩndjwỳnh ne prĩne ipumũn ima.” Nã bãm ã amimaro ane.

² Nhyṃ kam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax Ananij Paur bu'ã me ku'êmã 'ã karõn kum,

—Me on ajkwabê kurwa, ane. Nhyṃ me arỳm kurwa.

³ Nhyṃ kam Paur kum,

—Ga ne ga ajêx ne amijo Metĩndjwỳnh maro aba. Metĩndjwỳnh dja ĩ gadjwỳ akurwa. Dja ĩ amã ajaxwe pãnh jarê. Nã gãm me bakukràdjà kõt aje ikukjêr ne imã mỳj ijaxwe pãnh jarênhmãn ate me bakukràdjà kupa'ã ijã memã apnê nhyṃ me ikurwa, ane.

⁴ Nhyṃ kam bu'ã me ku'ê kum,

—Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxmã ne ga adjãkjêro dja. Djãm ã me kute kum anhỳr got? ane.

⁵ Nhyṃ kam Paur memã kum,

—Akmere ar, kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxkõt ije mar kêt. Ba ren ja man ren ã kum anhỳr kêt. Be, Metĩndjwỳnh ne memã kum, “Kwãrĩk wãnh me bẽnjadjwỳrmã adjãkjêr kêt”, ane nhyṃ me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne.

Kam ba ren kum idjàkjêr kêt. Nãm ã Paur memã ane.

⁶⁻⁸ Ne kam òkre kadjwỳnhbê amim,

–Be, ibu'ã me ku'ê jabê ne mebê xadjudjêu nhym jabê mebê pardjêu, ane. Be, mebê xadjudjêu ne me amikukràdjà kôt mã memã kum,

–Me tyk akubyn tĩn kêt ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kêt ne me karō kêt, anhỹro ba. Nhym be, mebê pardjêu ne me mã memã kum,

–Kati. Mrãmri me tyk akubyn tĩnkumrêx. Mrãmri Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnhkumrêx. Mrãmri me karōkumrêx, anhỹro ba. Paur apỹnh me ja kukràdjà ja man arỳm mebê pardjêu kôt amikabẽn djin kàj bê me rũnhmã kum,

–Be, akmere ar, ibê mebê pardjêu'õ. Ibãm kute idjirbê mebê pardjêu'õ. Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩnkumrêx. Ja ne ba tu amim markumrêx. Ije mrãmri me tyk akubyn tĩnja jarẽnho ibakôt ne gar imã ijaxwe jarẽn we ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Nãm ã memã ane nhym mebê pardjêumê mebê xadjudjêumê aben kukràdjà mỳr jabej arỳm abenkam ngryk ne aktã kabẽno aben japanho kumex. Nhym kôt me krãptĩ: apỹnh kabẽno kumex.

⁹ Ne kam kangao kumex. Nhym mebê idjaer kukràdjà mar djwỳnh kwỳ kàjmã dja. Ar kute mebê pardjêu kukràdjàkôt amijo baja kàjmã djan arỳm Paur nêje memã bẽn tỳx ne memã kum,

–Djãm me karō mex kukwakam nàr Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kukwakam me akubyn tĩn jarẽnhkam axwe got? Kati, axwe kêt. Gwaj ren 'ã axwe nhôn ren kam Metĩndjwỳnho bakurê djwỳnh. Nãm ar ã memã ane

10 nhym me arỳm kabēn mỳr jabej kangao kumex. Nhym kam krākamngōnh nhō bēnjadjwỳr rax amim,

—Je, me kute arỳm abenmā Paur nhirēnh 'ỳr pyrāk, anen arỳm krākamngōnhmā kum,

—On me 'ỳr rwỳn pa 'amỳn o katon me banhō kikretimā o wadjà, ane. Nhym me arỳm o wadjà.

11 Nhym arỳm me'ã akamàt nhym Bēnjadjwỳr djwỳnh arỳm tēn kuri djan kum,

—On atỳx ne akĩnh. Ga arỳm mrāmri Djeruxarē jakam ijā memā adjujarēnhkumrēx. Dja ga ĩ krĩraxbē Rōmakamdjwỳ ã adjujarēnho ane, ane.

Me kute Paur bĩn kadjy kute o aben mar.

12 Nhym arỳm 'ã akati nhym mebē idjaer kwỳ me kàxã aben kōt kabēn djin abenmā kum,

—Dja gwaj baje mrāmri Paur bĩnkumrēx kadjy amijajbu. Dja gwaj bajō Paur bĩn kētri mỳjja'ō krē nār ikō gora gē Metĩndjwỳnh gwaj bajōnh bĩ. Gwaj bakabēn kajgo pānh gwaj bajōnh bĩ, ane.

13 Me krāptĩbē 40 ne ijukri ajmā kute ne me ã abenmā Paur'ã karōo ane.

14 Ne kam me rũnh'ỳr bōx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳrmē mebēngēt'ỳr bōx. Ne kam memā kum,

—Ba me ije Paur bĩnkumrēx kadjy arỳm aben kōt ikabēn djirkumrēx ne abenmā kum, “Kwārĩk wānh gwaj mỳjja'ō krēn ne kōt bakōm kēt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhō kwỳ krēn kōt ikō. Dja gwaj bajō bajēx ne mỳjja 'ō krēn kōt ikō nhym arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajōnh bĩ. Gwaj bakabēn kajgo pānh gwaj bajōnh bĩ.” Nā bām me ã abenmā ane.

15 Kam ne ba me me amã arẽ. Me ije bĩnkumrẽx kadjy dja ga me krākamngōnh nhõ bẽnjadjwỳr'ỳr tẽ. Gamẽ me rũnh 'ōdjwỳmẽ 'ỳr tẽn kum Paur'ã a'uw ne kum, “Ajte akatikam me imã Pauro rwỳ ba me prĩne kukjêr mex”, ane. Dja ga me ã kum ane. Nhym arỳm o kato ba me arỳm kubĩ. Me awỳr bōx kêtri ba me tu bĩnkumrẽx. Nãm me ã me rũnhmã ane.

16 Nhym kam Paur tàm djwỳ arỳm me kute ingêt kangrōnh jarẽnh ma. Ne kam me krākamngōnh nhõ kikretimã wadjàn arỳm Paurmã me arẽ.

17 Nhym kam Paur amiwỳr me krākamngōnh krãptĩ: kubê 100o ba djwỳnh'ōja 'uw nhym bōx. Nhym kum,

—Ë, anhõ bẽnjadjwỳr'ỳr bōktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã, ane.

18 Nhym arỳm 'ỳr o tẽn õ bẽnjadjwỳr'ỳr o bōx. Bẽnjadjwỳr nhidjibê ne Kraôdjô Rixijanh. Nãm 'ỳr o bōx ne kum,

—Aje me'ōbê ijê nhidjibê Paur ne amiwỳr ijuw ne imã, “Ë, anhõ bẽnjadjwỳrmã bōktijao tẽ. Nãm kute kum mỳjja'õ jarẽnhmã.” Nãm ã Paur imã ane, ane.

19 Nãm meo ba djwỳnh kum ane nhym arỳm bōkti pa 'ãbyn amũ o tẽn me kàxã kum,

—Mỳj ne ga aje imã arẽnhmã? ane.

20 Nhym kum,

—Mebê idjaer arỳm aben kôt kabẽn dji. Me kute amã arẽnh ga aje me rũnhmã ajte ngêtwa Pauro akator nhym me we kute prĩne kukjêr mexmã.

21 Kwãrĩk wãnh ga memã o akator kêt. Me kubê 40 ne ijukri ajmã kute ne me ngêtwakam amako nhỹ. Me kute tu bĩnkumrẽx kadjy arỳm

abenmã kum, “Kwãrĩk wãnh gwaj mỳjja'õ krẽn ne kôt bakõm kêt. Gwaj baje Paur bĩnkambit dja gwaj banhõ kwỳ krẽn kôt ikõ. Dja gwaj bajõ 'êx ne mỳjja 'õ krẽn kôt ikõ nhym arỳm Metĩndjwỳnh gwaj bajõnh bĩ. Gwaj bakabẽn kajgo pãnh gwaj bajõnh bĩ” Nãm me ã abenmã ane. Ne kam jakam me kute bĩn kadjy akabẽnkam amako nhỹ. Nãm ã bõkti bẽnjadjwỳrmã ane.

²² Nhym krākamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr rax arỳm kum,

—Aj, aje imã arẽnhja kwãrĩk wãnh me'õmã arẽnh kêtikumrẽx. Aj mã, ane.

Me kute Xedjare'ỳr Pauro mõi.

²³ Ne kam amiwỳr krākamngõnh kubê 100o ba djwỳnh amãnhkrut 'uw ne arkum,

—Gar krākamngõnh kubê 200mã arẽ gẽ me amijo atom. Me ajã kãjbê kô 'irykam, 21 orakam dja ga me krĩraxbê Xedjare'ỳr mõi. Mebê 70djwỳ dja me kawaru'ã 'ỳr mõi. Mebê 200djwỳ dja me kãxo nãnh jamỳn 'ỳr o mõi.

²⁴ Paurdjwỳ kadjy dja gar kawaru kwỳo mõi. Gar me krãptĩo mõi mebê idjaerbê Paur pytãr mex ne bẽnjadjwỳrbê Perimã o bõx. Nãm bẽnjadjwỳr ã meo ba djwỳnh arkum ane.

²⁵ Ne kam amũ bẽnjadjwỳr raxbê Perimã amikabẽn'ã pi'õk no'õk ne kum,

²⁶ “Ba ibê Kraõdjô Rixijanh. Bẽnjadjwỳr Peri, araxkumrẽx. Ba ne ba amã pi'õk no'õkkôt wãm amã ikabẽn mex jarẽ.

²⁷ Pi'õk jakôt ba amã me'õbê Paur jano. Ajbir ne mebê idjaer o tỳm ne pa 'amỳn bit kute bĩn 'ỳr. Ba kam arỳm krĩraxbê Rõmakam me ja kute Pauro

aminhõja man 'ỳr inhõ krākamngõnho mõn mebê utà.

²⁸ Ne kam me kute axwe jarēnh kraxkõt bit ije marmã. Ne kam kadjy mebê idjaer nhõ me rũnh'ỳr o bõx.

²⁹ Ne kam arỳm kuman amim, ‘Be, mebê idjaer ta kukràdjà kõt ne me kum axwe jarē’, ane. Nhym kute me babê Rõma kukràdjà'õo bikēnh kêt. Kam pãnh me baje bĩn nàr pãnh baje kubê ijê kadjy kêt.

³⁰ Nhym mebê idjaer bit kute bĩn kadjy aben kõt kabēn djinh arỳm prykõt kum nõn kam amako nõ. Nhym me imã arē ba on wãm ano. Ne me kute kum axwe jarēnh djwỳnhmãdjwỳ arỳm memã 'ã karõn memã kum, ‘Bēnjadjwỳr rax kuka kõnh dja gar kum axwe'õ jarē’, ane. Be, tãm ne ja.”

Nãm ã krākamngõnh nhõ bēnjadjwỳr pi'õkkam Perimã ane. Ne me kute 'ỳr o mõr kadjy arỳm memã pi'õk ngã.

³¹ Nhym kam me'ã akamàt. Nhym me krākamngõnh arỳm bēnjadjwỳr kabēnkõt Djeruxarē kurũm Pauro katon o mõ. Akamàt kõkam mõ:n kam arỳm krĩraxbê Pakrir'ỳr o bõx.

³² O bõx nhym kam arỳm me'ã akati. Nhym me krākamngõnh pykabê mrãnhja akubyn aminhõ kikretimã akēx ne.

Nhym me kawaru'ã mõrja amũ Pauro mõ.

³³ Ne o mõ:n kam arỳm krĩraxbê Xedjare'ỳr o bõx. Ne kam bēnjadjwỳr Perimã pi'õk ngãn kam kum, “Ota, Paur ne ja”, ane.

³⁴ Nhym arỳm amim pi'õk jarēn kabēn ma. Ne kam kukij ne kum,

—Nhỹnh pykajakam ne arwỳk djà? Mỳj ne idji kute? ane. Nhy m kum, “Xirxijkam ne ba irwỳk djà”, ane.

³⁵ Nhy m kum,

—Gê me kute amã axwe jarẽnh djwỳnh bõxmã ba kam arỳm akabẽn ma, ane. Ne kam õ krãkamngõnhmã kum,

—Bẽnjadjwỳr rax Erodji nhõ kikrekam dja gar Pauro nhỹ, ane.

24

Kute bẽnjadjwỳr Perimã amijarẽnh.

¹ Nhy m me'ã akatibê 5 apêx nhy m mebê idjaer rũnh arỳm Xedjare'ỳr bõx. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax Ananijmẽ mebẽngêtmẽ me kadjy me kabẽn jarẽnh djwỳnhbê Teturmẽ ne me arỳm Xedjare'ỳr bõx. Ne kam arỳm bẽnjadjwỳr Peri'ỳr tẽn 'ỳr bõx. 'Ỳr bõx ne arỳm Paur kàxã 'ã axwe janhõ nhy m bẽnjadjwỳr Peri kuma.

² Kuman arỳm Paur'ỳr õ àpênh jano nhy m me o bõx.

Nhy m Tetur arỳm 'ã axwe nhõrmo krax ne bẽnjadjwỳr rax Perimã kum,

—Be, ga me imã abẽnjadjwỳr raxkam ne ba me idjumar mexkumrẽx. Ga me imã mỳjja kumexo mex.

³ Be, me imã akĩnh ne pyka kunĩkõt amã amikĩnh jarẽnh rã'ã.

⁴ Dja ba akunor ngri ne amã ikabẽn 'ikrãnebit jarẽ ga ikabẽn ma.

⁵ Ba me me'õja axwekumrẽxmã ikato. Nãm apỹnh me ba djà kunĩkõt mebê idjaer kunĩmã

me banhō bēnjadjwỳr kurê'uko ba nhym me arỳm kangao kumex. Kubê meo ba djwỳnh'ō. Krĩraxbê Nadjarekam Jejuwã kukràdjà kôt ne ò me jao ba.

⁶ Ne kam kute Metĩndjwỳnh nhō kikretio àpnumã ba meo tỳm ne pa 'amỳ. Ne bit ije kum pãnh jarēnhmã o mō. Me ikukràdjà kôt ne ije kum axwe pãnh jarēnhmã o mō.

⁷ Nhym kam krākamngōnh nhō bēnjadjwỳrbê Rix-ijanh bōx ne me imã àkrê:. Ne arỳm me ibê Paur pytàn mã o mō.

⁸ Ne kam me kute kum axwe jarēnh djwỳnhmã 'ã karōn memã kum, “Bēnjadjwỳr rax'ỳr dja gar tēn kum arē”, ane. Be, ga dja ga abej kukjan arỳm ama. Me ije me'ōjamã axwe jarēnh kôt dja ga ama. Nãm ã Tetur Perimã ane.

⁹ Nhym mebê idjaer kunĩ 'êx ne kum,

—Be, mrãmri ne kôt arē. Mrãmri ne kôt arē, ane.

¹⁰ Nhym bēnjadjwỳr Peri arỳm Paur'ỳr akēx ne inhuo akre. Paur kute kum amijarēnhmã akre nhym kam kum,

—Ga ne ga pyka jakam aje memã axwe pãnh jarēnho aba nhym arỳm jakam ajã amex krãptĩ apêx. Ba arỳm kôt aman akam ikĩnh ne arỳm aminêje amã ikabēn jarē.

¹¹ Be, ba ne ba ajbir Djeruxarēmã wabin 'ỳr bōx. Ije Metĩndjwỳnhmã rax jarēnh kadjy ne ba wabi nhym arỳm jakam akatibê 12bit apêx. Ga dja ga me kukja gē me arỳm kute ipumũnh kôt amã, “Be, mrãmri ne akati kôt arē”, ane.

¹² Ajbir ne ba bōx ne ije Metĩndjwỳnh nhō kikretikam me'ōmē aktã ikabēno aben japanh kêtikumrēx ne ije amijã me krãptĩo ibikprōnh kêtikumrēx. Apỳnh me bikprōnh djakam ije meo

anhỳr kêt ne krĩraxkam ije meo anhỳr kêt-kumrêx. Nhym mebê idjaer rũnh akabem ýrja kôt kute imã kator ne ipumũnh kêt-kumrêx. Ije mebê bẽnjadjwỳr kurêkôt me kute imã kator ne ipumũnh kêt-kumrêx.

¹³ Kam me kute ijarênhja kôt ga te aje mỳj ijaxwe'ômã akator ne marmã.

¹⁴ Dja ba amã amijarê ga imarkumrêx. Be, Jeju kôt ne ba amijo iba. Kôt ne ba me ikukãmãreo ba djwỳnhmã rax jarênhõ iba, Metĩndjwỳnhmã rax jarênhõ iba. Nhym mebê idjaer kwỳ 'êx ne ijã abenmã kum, “Metĩndjwỳnh kupa'ã ne amijo ba”, ane. Nhym be, kati. Ba ne ba mrãmri tu amim Mōjdjê kukrãdjã markumrêx ne tu amim Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênh djwỳnh kunĩ kabên markumrêx ne kôt ar amijo iba. Me kabên'ã pi'ôk no'ôk kôt ne ba amijo iba.

¹⁵ Be, mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Me axwe kêtjao tĩn. Me axwejao tĩn. Ja ne ba tu amim markumrêx. Be, me rũnh nhỳr jadjwỳ ne me amim ã maro ane.

¹⁶ Mrãmri ne me tyk kunĩ akubyn tĩnmã. Ba kam ijaxwe kêt kadjy amijãno dja. Metĩndjwỳnh kute imã ijaxwe jarênh karõn ibu'ã me kunĩdjwỳ kute imã ijaxwe jarênh karõ amijãno idjãm rã'ã: ne.

¹⁷ Be, amrêbê ne ba apỳnh me ba djãkam ar iba nhym ijã amex krãptĩ apêx. Ba kam akubyn inhõ me wỳnh'ỳr bôx. Mebê idjaer'ỳr bôx. Ibôx kêtri ne me bajtem me õ mỳjja kêt kadjy imã pi'ôk kaprĩ ngã ba arỳm o bôx ne memã kungã. Ne me kute ikadjy Metĩndjwỳnhmã mry bĩn kadjy me 'ỳr bôx.

¹⁸ Ne kam arỳm me ikukrãdjã kôt Metĩndjwỳnhmã amijo mex ne arỳm Metĩndjwỳnh nhõ kikretimã wadjã. Nhym mebê idjaer kwỳ

arỳm pykabê Adjij kurũm bōx. Kikretikam bōx ne arỳm ipumũ. Ipumũ ba amijã me krãptĩo ibikprõnh kêt ne ije memã me bẽnjadjwỳr'õ kurê'uk kêt nhym me kam kangati kêt kumrẽx.

19 Adjij kurũm me bōxwã kute Metĩndjwỳnh nhõ kikretikam ipumũnhkõt ren awỳr bōx. Ne ren me kute mỳj ijaxwe'õ markõt ren amã ijarẽ.

20 Nãr gẽ akuka kõnh me ỳr wã'õ kute Djeruxarẽkam ipumũnhkõt amã ijarẽ. Mebê idjaer rũnh kute Djeruxarẽkam ijaxwe jabej ikukjêrkõt gẽ me'õ kute ipumũnh jabej amã ijarẽ. Me kute mỳj ijaxwe'õmã katorkõt amã ijarẽ.

21 Ba amã amijarẽ ga ama. Ba Djeruxarẽkam me ipõkri idjãm kam kàj bê memã kum, “Ije mrãmri me tyk akubyn tĩn jarẽnhõ ibakõt ne gar akati jakam mỳj ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ”, ane. Djãm ori ije ja jarẽnhkam ijaxwe'õ? Kati. Tãm ne ja. Nãm ã Paur Perimã ane.

22 Nhym Peri kute Paur kabẽn markam arỳm kadjy akati 'õdjwỳ jarẽ. Amrêbê ne Peri Jeju'ã ujarẽnh ma. Nãm kadjy akati 'õ jarẽnh memã kum,

—Dja krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Rixijanh amrê tẽ. Ba kam arỳm prĩne ajã ujarẽnh ma, ane.

23 Ne kam krãkamngõnh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳrjamã Paur'ã karõn kum,

—Dja ga omũ gẽ ta ar mrã. Gẽ õbikwa ta 'ỳr wangij ne o djuw mex. Nãm ã Peri anen kam mã tẽ.

24-25 Nhym arỳm 'ã akati kwỳ apêx nhym Peri akubyn bōx. Prõ nhidjibê Kruxire ne o bōx. Kubê mebê idjaer'õ. Nhym kam Paur'ỳr õ me ja jano nhym me kum o bōx. Nhym kam arkum ujarẽnhõ djan arkum,

—Metĩndjwỳnh ne arỳm mrāmri Jeju'ã me banhō Bēnjadjwỳrbê kumkati mẽ. Kubê ne Kritu. Djã gãm ar tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm ar amã ajaxwe kêt jarê gar arỳm kum amexkumrêx. Djã gãm ar ajaxwe kêt kadjy amijãno dja. Dja Metĩndjwỳnh ã me kunĩmã axwe pãnh jarê. Kadjy amrê akati mōr rã'ã, ane.

Nãm prĩne ã kum 'ã ujarēnho ane nhym kabēn pymaje Peri arỳm madjã kretin kum,

—Aj mã. Gê idjãpēnh'ō kêt kam ba ajte amã arê. Ga ajte imã arê ba kuma, ane.

²⁶ Nãm anen òkre kadjwỳnhbê amim,

—Dja Paur imã pi'òk kaprĩ nhōr jabej ba arỳm kum inhire gê tē, ane. Ne kam pi'òk kaprĩ jabej aben tã amiwỳr Paur 'uw ne kum kabēno krĩ.

²⁷ Paur mebê ijê djãkam nhỹ nhym arỳm 'ã amex amãnhkrut apêx. Nhym arỳm Peri kato nhym Poxu Pexu arỳm pãnh memã bēnjadjwỳr rax. Peri kator kētri ne kute mebê idjaero kĩnh kadjy tu wãnh mebê ijê djãkam Paurmã irerkumrêx nhym wãnh krĩ rã'ã.

25

Kute bēnjadjwỳr Pexumã amijarēnh.

¹ Pexu pykabê Djudēja'ỳr bōx ne kam krĩraxbê Xedjarekam bōx. Nhym kam 'ã akatin akatin akati nhym krĩraxbê Xedjare kurũm katon Djeruxarê'ỳr tē. Tē:n kam 'ỳr bōx.

² Nhym kam me rũnh Pexumã Paur jarê. Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhō bēnjadjwỳr raxmẽ mebê idjaer nhō me rũnh 'ōdjwỳmẽ ne me kum arê

³ ne kum,

—Ē, amã me ikĩnh jabej gop amrē Djeruxarēmã Pauro bōx, ane. Me kute kum arēnh kêtri ne me abenmã kum,

—Gêdja me amrē pry'ã Pauro mō gwaj kubĩ, ane.

⁴⁻⁵ Nãm me rũnh ã Pexumã Paur jarēho ane nhym kam memã kum,

—Kati, gê wãnh Xedjarekam me arek o nhỹ. Badjwỳ arỳm 'ỳr itēm 'ỳr. Gê ar anhō me rũnh'ō ar ikôt 'ỳr tēn axwe'ō jabej kukja gê kum amijarē gê kam kum axwe jarēnhkumrēx, ane.

⁶ Nhym me'ã akatibê 10 ne ajmã kute apêx nhym kam arỳm Xedjare'ỳr tē:n 'ỳr bōx. Nhym akati nhym arỳm tēn memã axwe pãnh jarēnh djàkam memã nhỹ. Ne arỳm Paur'ỳr ò me ja jano nhym me o mōn 'ỳr o bōx.

⁷ O bōx nhym arỳm Djeruxarē kurũm mebê idjaer kwỳ 'ỳr bōx ne Paurmã ipòk ne. Ne kam Pexumã Paur jarēho dja. Nãm me kum axwe krãptĩ: jarēho dja. Djãm axwe kryre ne arē? Kati, Axwe rũ:nh ne arē. Me kute axwekôt omũnh kêt ne tu arĩk kum axwe jarēho dja. Nhym Pexu me kabēn ma:n kam mrãmri Paur jaxwe'ômã kator ne mar kêtkumrēx.

⁸ Nhym Paur aminêje Pexumã kum,

—Be, ba ne ba ije mebê idjaer kukràdjà 'ōo ibikēnh kêt ne Metĩndjwỳnh nhō kikretio ibikēnh kêt ne mebê bēnjadjwỳr raxbê Xedja kurê kêt, ane. Xedja ne me bēnjadjwỳr rũnh kunĩ kuràm rax.

⁹ Nhym be, Pexu bit kute mebê idjaerjao kĩnhmã ne arỳm Paurmã kum,

—Djãm Djeruxarēkam atēm prãm? Dja ba kam mrãmri ajã me ja kabēnkumrēx jabej, ane.

¹⁰ Nhym Paur kum,

—Kati. Běnjadjwỳr raxbê Xedja kaběnkôt aje me axwe jabej me kukjêr djà ne ja. Jakam dja ga ima. Mỳj kadjy dja ga Djeruxarēmã ijo tẽ nhym me ikukij? Ba ne ba mebê idjaer 'õo ibikěnh kêt kumrěx ga arỳm ama.

¹¹ Be, me ren ijaxwe'õmã kato ne ren pãnh tu ibĩ, ba ren aminêje ikaběnh 'õ jarěnh kêt ne. Nhym be, me 'êx ne kute imã ijaxwe jarěnh kajgokam ne ga te aje memã ikangamã. Ba běnjadjwỳr raxbê Xedja'ỳr tẽn aminêje kum ikaběnh jarẽ. Nãm ã Paur kum ane.

¹² Nhym kam Pexu amibu'ã me rũnhmã kaběnh nhym me Pauro aben ma. Nhym kam kum,

—Nã gãm imã, “Ba běnjadjwỳr raxbê Xedja'ỳr tẽn aminêje kum ikaběnh jarẽ”, ane. Be, jakam dja ga mrãmri amũ Xedja'ỳr atěmkumrěx, ane.

Pexu kute Paur'ã Angripa kaběnh mar.

¹³ Nhym 'ã akati kwỳ apêx nhym běnjadjwỳr raxbê Angripamẽ prõbê Berni ar krĩraxbê Xedjare'ỳr bõx. Ar kute Pexumã kaběnh mex jarěnh kadjy ne ar bõx.

¹⁴ Ne kam arek kam ar ba nhym ar'ã akati kwỳ apêxmã. Nhym Pexu arỳm běnjadjwỳr raxmã Paur'ã ajarěnh kum,

—Peri mebê ijê djakam me'õmã iren arỳm mã tẽ.

¹⁵ Ba krĩraxbê Djeruxarěkam ar ibari nhym mebê idjaer nhõ me rũnh arỳm imã Paur jarẽ. Me õ mebêngětmẽ me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ běnjadjwỳrmẽ imã arẽ ba arỳm kuma. Me imã, “Dja ga kum axwe pãnh jarěnh abĩ”, ane.

¹⁶ Ba memã kum, “Be, djãm Rõmakam me ja kukràdjà kôt ne ba me ije me axwe jabej me kukjêr

kêtkam tu me par? Kati. Ba me me axwe jabej me kukjêr kumrêx. Nhym me me kuka kôn̄h axwe jarênh kumrêx ba me me kuma. Nhym kam me me imã amijã aprã ba me arỳm kuma. Me ije me axwemã ijapôxkambit ne ba me arỳm pãnh me kupa.” Nã bãm ã memã ane.

17 Ne kam mebê idjaer arỳm amrê Xedjare jakam bôx. Nhym me'ã akati ba amikrà kêt ne ije memã axwe pãnh jarênh djâkam bôx ne memã nhỹ. Ba kam Paur'ỳr inhõ me ja jano nhym me o bôx.

18 O bôx ba arĩk 'ã amim, “Be, mrãmri axwekumrêx”, ane. Nhym me kwỳ kãjmã ku'ên kam 'ã imã kabên kajgobit jarênh ku'ê.

19 Nãm me 'ã imã, “Paur kum me ikukràdjã kurê”, ane. Ne me'õ nhidjibê Jeju jarê. Nãm me Jeju tyk jarênh nhym be, Paur ne Jeju tĩn jarê. Nãm me ã Paur'ã kabên kajgo jarênh ane.

20 Ba amim, “Je, djãm ije me kukràdjã mar got”? ane. Ne kam kum, “Djãm Djeruxarêkam atêm prãm? Dja ba kam ajã me ja mrãmri kabênkumrêx jabej”, ane.

21 Nhym kam Paur imã, “Ba gop tẽn aminêje bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã ikabên jarê”, ane. Ba krâkamngôn̄hmã kum, “Dja gar o nhỹ ba kam ĩ arỳm Xedjamã ano.” Nã bãm ã memã ane. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

22 Nhym kum,

—Badjwỳ me'õja kabên ma, ane.

Nhym kum,

—Gê akatimã ga kam arỳm kabên ma, ane.

Paur Angripa kabem ãm ne kute kum amijarênh.

²³ Nhyŷ arŷm ar'ã akati nhyŷ Angripamē Berni ar ò nêkrêxo prĩne amikunhêr ne me axwemã pãnh jarênh djãmã wadjã. Krãkamngôn timer nhõ bēnjadjwŷrmē krĩraxkam me rũnh ja arkôt wadjã. Nhyŷ Pexu arŷm Paur'ÿr ò me ja jano nhyŷ me o bôx.

²⁴ Nhyŷ Pexu Angripamã kum,

—Bēnjadjwŷr raxbê Angripamē me akâtãmjãmē, djã ne ga me me'ôja pumũ? Krĩraxbê Djeruxarêkam mebê idjaer kunĩmē krĩrax jakamdjwŷy mebê idjaer kunĩmē ne me imã me'ôja jarênh ku'ên kam kãj bê imã, “On abĩ. On abĩ”, anhŷro kumex.

²⁵ Ba kam te ije axwe'ômã ikator nhyŷ me kute pãnh bĩnmã te kukij nhyŷ axwe kêtê. Nhyŷ ta imã, “Ba gop tēn aminêje bēnjadjwŷr raxbê Xedjamã ikabēn jarē. Ta ne kute raxo me kunĩ jakrenh”, ane. Kam dja ba 'ÿr anorkumrêx.

²⁶ Dja ba anen kam te ije me banhõ bēnjadjwŷr raxmã Paur jaxwe'ã pi'ôk no'ôkmã. Ba kam amã o ikato. Ga, bēnjadjwŷr rax Angripa, akumrêx ne ba aman amã o ikato. Ga dja ga axwe'ô jabej kukjan ama ba arŷm 'ã pi'ôk no'ôk ne.

²⁷ Ba ren me'ô bê ijêja jano ne ren ije kôt axwe'ã pi'ôk no'ôk janor kêt ne ren Xedjamã kute ibēno ibikēnh pyrãk. Nãm ã Pexu Angripamã ane.

26

¹ Nhyŷ kam Angripa arŷm Paurmã kum,

—Ajrã. Aminêje akabēn jarē, ane.

Nhyŷ memã aminhikra bēn arŷm aminêje kum,

² —Bēnjadjwŷr rax Angripa, arŷm mebê idjaer ijã axwe krãptĩ janhô ba kam aminêje amã ikabēn

jarẽ. Myt ja tãmkam aje ikabẽn mar prãmkam ne ba ikĩnhkumrẽx.

³ Ga ne ga aje prĩne mebê idjaer kukràdjà mar. Me kute kukràdjà jabej aben kukjêrdjwỳ aje prĩne mar. Aje markam ne ba ikĩnhkumrẽx. Dja ba amã amijã ajarẽ. Gop amijamãr 'iryn ikabẽnja kunĩ ma.

⁴ Be, inhõ pyka djwỳnhkam, krĩraxbê Djeruxarẽkam ne me kute ipumũnh. Iprĩrũm ne mebê idjaer kunĩ ipumũ.

⁵ Me kute ipumũnhkõt ren ijã amã ajarẽ. Ba mebê pardjêu kukràdjà man kõt ar amijo iba. Mebê pardjêu ne me prĩne kute me ikukãmãkjê kukràdjà marn kõt amijo ba mex. Prĩne kute kõt amijo ba mexo kute mebê idjaer kunĩ jakrenh. Me ja kõt ne ba amijo iba.

⁶ Ne kam jakam arỳm akabem dja ga ijaxwe jabej ikukjêro nhỹ. Be, Metĩndjwỳnh me ikukãmãkjêmã kum, “Dja ba mrãmri akubyn me tyko tĩn”, ane. Kute akubyn me tyko tĩnja ne me tu amiwỳr kamnhĩxkumrẽx.

⁷ Me ikukãmãkjê Djako ne krabê 12 jadjuw. Krabê 12 ja ne ar aben djô'ã apỳnh tãmdjwỳ ba djàri kubê 12, apỳnh me krãptĩ: ba djàri kubê 12. Apỳnh me ikukãmãkjê ba ja ne me akatikammẽ akamàtkammẽ mã Metĩndjwỳnhmã amijarẽnho kumex. Ne mã kum àpẽnho kumex ne mã amim, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Ne mã me akubyn tĩn nhõ akati bõx jabej ajkam ama.

Ba ne ba mekõt tu amim kamnhĩxkumrẽx ne mã me kunĩmã kum, “Mrãmri dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn”, ane. Nhym kõt mebê idjaer kam-

ingrãnyre imã ijaxwe jarẽ ga kam ijaxwe'õ jabej ikukjêro nhỹ.

⁸ Be, djãm aje mekõt amim, “Metĩndjwỳnh te kute akubyn me tyko tĩnmã”? ane. Djãm aje amim anhỹr got? Kati. Ga ne ga aje ã amim anhỹr prãm kêt. Nãm ã Paur Angripamã ane.

⁹ Ne kam ajte kum,

—Be, badjwỳ amrêbê ne ba mekõt amim, “Kê, Nadjarekam Jeju wã. Ba 'ã me kabênbê idjãptàrkumrêx gê me ĩ maro ba”, ane.

¹⁰ Ne kam kôt mrãmri Djeruxarêkam ã mebê idjãptàro ane. Ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar kabênkôt me krãptĩbê ijê. Jeju nhõ me jabê ijê. Nhym me kute me parmã ba mekõt memã kum, “Ajrã. Me abĩ”, ane.

¹¹ Ne mã me bikprõnh djà kunĩkôt meo ibikênhõ iba. Me tokry pymaje kute Jeju japrỳn kanga jabej ne ba mã meo ibikênhõ iba. Meo ibikênhõ iba:n kam amũ apỳnh krĩrax bajtem djãridjwỳ me'ỳr mrãn bõx.

¹² Kamã ne ba krĩraxbê Tamagu'ỳr tẽ. 'Ỳr itẽm kêttri ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ar me kadjy imã pi'òk no'òk ne.

¹³ Bẽnjadjwỳr rax Angripa, nã bãm me'ỳr pi'òk no'òko tẽ: nhym arỳm ijã kàjkwa nhipòkri myt nhỹ. Nhym kàjkwa kurũm mỳjja jadjênh prĩne ikurwỳ ba arỳm omũ. Adjênh tỳxo kute arngro jakrenh. Nhym ikôt me mõrdjwỳ mỳjja jadjênh me kurwỳ.

¹⁴ Bar ikunĩ pykabê irôròk ne. Ba kam me'õ kabên ma. Nhym mebê idjaerkam ikabên djwỳnhkôt imã kabên ne imã, “Xaur, Xaur, mỳkam ne ga me kute amim imaro abikênh ar o aba? Nã gãm aje ba mãn ijo abikênhõ aba pyræk. Ga ari aje

ijo abikēnho abakam te adjumar mex prāmje. Ga, mry kute jēnh bjērja pumũ. Me kute mỳjja djwa mexo mry kamjỳr nhym arỳm umaje prōt tỳxja pumũ. Nhym kwỳ amakkre kētkam tu amikamjỳr djà kanān arỳm tokry ne. Gadjwỳ dja ga ari ijo abikēnho aban arỳm atokry: ne”, ane.

¹⁵ Ba kum, “Bēnjadjwỳr mỳj me ajō ga ne ga imã akabēn ne”? ane.

Nhym imã, “Ba ibē Jeju. Nã gãm me kute amim imarjao abikēnho aban aje ba mãn ijo abikēnh pyrāk.

¹⁶ Be, amibêx ne kàjmã dja. Ije ajã inhō àpēnh djwỳnh mēnh kadjy ne ba amã amijo amirīt. Aje ajbir ipumũnh'ã dja ga memã ajarē. Dja ba ĩ mỳjja kwỳ nhipêx ne kōt amã amijo amirīt ga ipumũ. Jadjwỳ dja ga 'ã memã ajarē.

¹⁷ Jakam dja ba me bajtemmã ajanon mã me bajtembē apytà nhym me kute abĩn kēt. Ne mebē idjaerdjwỳbē apytà nhym me kute abĩn kēt.

¹⁸ Ga, me no mjōtkam kute mỳjja pumũnh kēt ne arĩk ba punuja pumũ. Nhym be, me no pōt ne me mỳjja kunĩ pumũn kam katàt ba. Ga ajte, akamàt kō tykkam me kute mỳjja pumũnh kēt ne ba punuja pumũ. Nhym me memã mỳjja kurwỳ nhym me arỳm mỳjja kunĩ pumũn katàt ba.

Me bajtemdjwỳ ne me arĩk ar ban axwe. Dja ba memã ajano ga memã ikabēn jarē. Memã arē nhym me arỳm tu amim imarkumrēx ne arỳm katàt amijo ban axwe kēt ne ar ba. Xatanaj ne kute meo ba tũm. Kubē dja ga Metĩndjwỳnh'ỳr meo akēx nhym me arỳm tu amim imarkumrēx. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwe maro aknon mekam ngryk kēt. Mekam ngryk kēt ne arỳm

mekôt me umjuw. Ta kute amimexo meo mexja kôt me umjuw. Dja me tu amim imarkumrēx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me axwebê me utà. Ja kadjy dja ba me bajtemmā ajano.” Nām ā Jeju imā ane. Nām ā Paur Angripamā ane.

Ne kam ajte kum,

¹⁹ —Kam, Bēnjadjwỳr raxbê Angripa, Jeju kute kàjkwa kurũm imā amijo amirĩtkam ne ije omũnhkam djām ijamakkre kêt ne ije mar kêt? Kati. Arỳm ne ba tu amim markumrēx ne katàt kabēn man kôt ar amijo iba.

²⁰ Kam ne ba krĩraxbê Tamagu kumrēxkam memā 'ā ajarē. Ne kam Djeruxarēmē pykabē Djudēja kunĩkôt memā 'ā ajarē. Ne kam apỳnh me bajtem ba djakam memā 'ā ajarē. Ne memā kum, “Dja gar amikam akaprĩren wānh ajaxwemā anhiren Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēx. Ne kabēn man kôt ar amijo aba gē me ar apumũn arỳm amim, ‘Be, mrāmri ne ar kute Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akēxkumrēx’, ane. Gē me ar apumũn ā amim ane”, ane.

²¹ Amrēbê ije memā ja jarēnho ibakam ne me arỳm ijo tỳm, mebê idjaer ne me Metĩndjwỳnh nhō kikretikam ijo tỳm ne ipa 'amỳn bit kute ibĩnmā.

²²⁻²³ Nhym Metĩndjwỳnh mā: mebê ipytà ba memā idjujarēnho itēm rā'ān arỳm myt ja'ỳr bōx. Nā bām me kàtammē me rũnhmā 'ā idjujarēnh itēm rā'ā ne. Mōjdjēmē Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh ar amrēbê me bakukāmāremā kum, “Dja me banhō Bēnjadjwỳrbê kumkatibê Kritu tokryn tyn akubyn tĩn ne. Akubyn tĩno me bamā wa. Ne kam kàj bê mebê idjaermā amijarē. Ne ajte me bajtemmā amijarē. Ne memā kum, ‘Ga,

ityk ne akubyn itĩnja pumũ. Dja ga me tu amim imarkumrẽx ne arỳm ikõt atyk nhijukri akubyn atĩn', ane. Nãm ã memã anhỹro ba. Kabẽn ja ne kute memã pry kurwỳ djà pyràk. Kõt ne me katàt amijo ban tĩnkumrẽx." Nãm ã Mōjdjê ar me bakukãmãremã ane. Me kabẽn jabit ne ba memã arẽnho iba.

Nãm ã Paur Angripamã ane.

²⁴ Nãm kum ja jarẽnho dja nhym Pexu tu o kapêr tan kàj bê kum,

—Paur, nã gãm ajbã. Aje pi'òk nhidji jarẽnh krãptĩkam ne ga ajbã, ane.

²⁵ Nhym kum,

—Bẽnjadjwỳr Pexu, kati. Ibibãnh kêt. Mrãmri ne ba katàt ikabẽn jarẽnhkumrẽx ne ibẽno ibikẽnh kêt.

²⁶ Bẽnjadjwỳr raxbê Angripa kute imarkumrẽx. Kam ne ije amipudjur kêt ne tu aminêje kum ikabẽn jarẽnhkumrẽx. Djãm me kute mỳjjao bipdjur ne o ba? Kati.

²⁷ Nãm me tu irãri o ba nhym me kunĩ kute omũnh ne mar. Kam Angripadjwỳ arỳm prĩne kute mar. Ba ne ba ja ma, ane.

Nãm anen arỳm Angripa'ỳr akẽx ne kum,

—Bẽnjadjwỳr rax Angripa, djãm ga ne ga arỳm Metĩndjwỳnh kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnh'ã amim, “Mrãmri Metĩndjwỳnh kõt me kabẽnkumrẽx”? ane. Arỳm ba ama. Mrãmri ne ga ã amim ane. Nãm ã Paur kum ane.

²⁸ Nhym Angripa kum,

—Aje Kritu'ỳr ijo akẽx'ỳr, ane.

²⁹ Nhym Paur kum,

—Ga ren 'ỳr amijo akẽx 'ỳr nàr ga ren ikudjwa tu amim Kritu markumrẽx ba ren kam ikĩnhkumrẽx.

Me kunĩ kute jakam imaro ỳrdjwỳ ren ikudjwa tu amim markumrẽx ba ren mekam ikĩnhkumrẽx. Jao ne ba Metĩndjwỳnhmã a'uw. Nhyim ren me kute ikudjwa adjuwprekambit ne ba ren ikĩnh kêt.

³⁰ Nãm Paur ã Angripamã ane. Nhyim kam bẽnjadjwỳr rax Angripamẽ bẽnjadjwỳr Pexumẽ Bernimẽ ar ja nhikô'ã me ỳrjamẽ arỳm kàjmã dja.

³¹ Kàjmã djan kubê akẽx ne mōn kãxã o aben maro djan abenmã kum,

—Ne ren axwe gwaj ren kubĩ nàr kubê ijê. Nhyim be, kati. Axwe kêtumrẽx, ane.

³² Nhyim kam Angripa Pexumã kum,

—Ren kute amã arẽnh kêt ne ren kute amã, “Ba gop bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã aminêje ikabẽn jarê”, anhyr kêt, gwaj ren arỳm kum banhire nhyim ren ta mekôt ar ba, ane.

27

Me kute krĩraxbê Rômamã Pauro mō.

¹ Nhyim kam bẽnjadjwỳr ar memã kum,

—Me on ngôkôt pykabê Itarij'ỳr mebê ijêjao mō, ane. Ne kam arỳm krākamngônho ba djwỳnh nhidjibê Jurmã Paur ar arê. Paurmẽ mebê ijê kwymẽ ne meo ba djwỳnhmã arê. Kum arê nhyim arỳm kute pykabê Itarij'ỳr meo mōrmã. Jurbê ne bẽnjadjwỳr raxbê Xedja nhõ krākamngôn nh krãptĩ: kubê 100 nhõ bẽnjadjwỳr 'õ. Ba ibê Ruka ne ba ajte mekôt tẽ.

² Ba me kam pykabê Itarij'ỳr imōrmãn kam krĩraxbê Amitukam me ja nhõ kàraxmã wadjàn arỳm inox ne. Pykabê Adjij'ãnh ne me kute kàraxo mōrmã. Me'õ nhidjibê Arxaku ne me ikôt

tē. Pykabê Matenikam krĩraxbê Texarônikakam ne abatãnh djà.

³ Ba me kàraxkam mō: nhyṃ me ijã akati. Ba me kam krĩraxbê Xidō'ã kàrax nhô. Nhyṃ Jur kum Paur kaprĩn kum,

—Ajrã. Anhōbikwa'ỳr wabi gê ar ajo djuw mex, ane. Nhyṃ ar'ỳr wabin ar ikô'ã nhỹ:n kam ajte akubyn kàraxmã wadjà.

⁴ Ba me kam inox ne. Ne apêxtibê Xipre tekre'ãnh mō, kôk me ikutã àbêrkam.

⁵ Ne kam pykabê Xirxij'ãnh mō:n kam amipãnh kumẽ. Ne pykabê Papirij'ãnh mō:n kam amipãnh kumẽ. Ne kam arỳm pykabê Rixijkam krĩraxbê Mire'ỳr bôx ne kam kàrax nhô.

⁶ Nhyṃ kam krākamngônh kubê 100 nhô bēnjadjwỳr arỳm kàrax 'ôdjwýmã kato. Nãm krĩraxbê Arexākam me ja nhô kàraxmã kato. Kà wãkam ne me kute pykabê Itarij'ỳr mōrmã. Nhyṃ kam me ijo tē ba me kà wãmã wadjà.

⁷ Ne kam inox ne mō. Ne iprĩ'ã mō: nhyṃ arỳm me ijã akati kwỳ apêx. Ba me kam krĩraxbê Nidju tēpo mō. Nhyṃ kôk djábêr tỳ:x me ibê aptà ba me kam aparmã apêxtibê Kreta'ỳr mō. Mō:n kam Kretakam krãnh krã'yrbê Xamona'ãnh mō.

⁸ Ne kam iprĩ'ã mō:n kam arỳm amipãnh Xamona mẽ. Ne kam kàrax nhikwã djà nhidjibê Kà jarij djà mexte'ỳr bôx ne 'ã kàrax nhô. Krĩraxbê Raxêr kuri ne nō.

⁹ Nhyṃ kam me ijã akati krãptĩ apêx. Nhyṃ Paur amim,

—E kum, arỳm ne ba me amikrà nhyṃ arỳm na 'itỳx 'ỳr. Na 'itỳx'ã mytyrwỳ bôx 'ỳr. Be, arỳm me kute amijajbur'ã akati apêx. Me ibê idjaer kute

Metĩndjwỳnhmã amijajbur djà nhõ akatija apêxkam na 'itỳx kumex. Arỳm na 'itỳx kumexkam ne ba me imã imõr puma:, ngõ raxbê pyka kêtksam me imõrja puma:, ane. Ne kam memã kum,

¹⁰ –Ikabên dja gar ama. Dja gwaj ngõ raxbê pyka kêtksam mõi nhym na arỳm gwaj bajo ajkê. Ne arỳm kàkam me jênhmẽ kàraxo bikênh mex ne. Ja ne ba gwaj bakukãm kuma. Nãm ã Paur memã ane.

¹¹ Nhym krākamngõnh nhõ bēnjadjwỳrja Paur kôt kabēn djir kêt. Nãm kào akêx djwỳnhmẽ õ kàrax djwỳnh kôt kabēn dji.

¹² Ne kam me kute na 'itỳx apêx jamãrbê kàrax nhikwã djà punure. Nhym me bēn 'ãtom ne abenmã kum,

–Gwaj on banox ne amũ krĩraxbê Penixij'ỳr babõxmã. Ne kam kam na 'itỳx apêx kam ama, ane. Be, apêxtibê Kreta tãmkam ne krĩraxbê Penixij. Penixijkam kà nhikwã djàkam dja aparmã kôk 'itỳx wabê nàr kàjmã wabê nhym bu'ã akàx kôkbê aptà nhym kàrax nõi mex ne.

Kôk tỳx kute tu kàrax rēho mõi.

¹³ Nãm me bēn 'ãtom nhym kôkdjwỳ arỳm aparmã kàjbê wabê. Nhym me arỳm abenmã kum,

–Aje. Jakam arỳm 'ỳr me banox kadjy mexkumrêx, ane. Ne kam arỳm djudjêdjêti'ã kēn 'ãprejao wabin kàraxkam kudji. Ba me kam mõi. Apêxtibê Kreta 'ãnh mõi.

¹⁴ Nhym kàjbê 'ãtũm nhym kôk arỳm àbêr tỳx ne. Kôk djàbêr tỳx jamã ne me kum Juraku jarẽ.

15 Nhym arỳm kōk djàbêr tỳ:x ne tu kàrax rēnhō mō. Rēnhō mō: ba me kam arỳm tu kum inhire nhym kōk arek o mō.

16-17 Nhym kam kà arỳm kōk djàbêr kōt apēxti nhidjibê Kraōdja tekre'ānh mō. Amrēbê ne ba me kàrax katē'ā kà ngrire nhôn o mō. Ne kam arỳm jakam idjapēnh rax ne kà ngrireo wabin kàraxkam kudji. Nhym kam me djudjêdjêtio ibũmkōt kàrax'ā kajngàro tē. Ngō tỳ:x kute kàrax ka'êk kêt kadjy ne me 'ā kajngàr. Kōknhōkà raxkam ne ba me mō. Kōknhōkà raxkam ne me par kwỳ pumjuw nhym ku'ê tũm. Nhym me apỳnh pĩo krābê o kapan ajte kraxbê o kapa. Ne pĩ'ā apỳnh kubêkàti janhō. Kōk kute o mōr tỳx kadjy ne me 'ā anhō. Ba me mō: nhym kōk me ijo mōr tỳ:x ne. Nhym kute arerek'ō'ā kàrax mēnh karō ne me arỳm par'ā wabin kubêkàtimē kukràdjà kunĩ bôn arỳm o ruwn kudjin kam nhỹ. Nhym kōk arek kàraxo mō. Nhym arỳm kà kajgon prĩ'ā mō. Arerek wā nhidjibê ne Xixi.

18 Nhym kōk djàbêr tỳ:x ne me ijo àbêr tỳ:x. Nhym kàrax amijadjwỳr tỳxo mōrri: nhym 'ā akati. Nhym me kàrax kajkritmā arỳm ngōnhmā kàkam me jēnh kwỳ rē.

19 Nhym kam arỳm me inox'ā akatibê 3 apêx ba me arỳm ngōnhmā kàraxkam apỳnh kukràdjà kwỳ rē.

20 Ne kam mō: nhym arngromē kanhêti amirĩt kêt'ā arỳm akati krāptĩ apêx. Nhym kōk 'itỳ:x me ijo mōr tỳx rā'ā ne. Ba me te: amipytār djà'ō jabej ar irĩt ne arỳm idjumar punure ne.

21 Ne mōn arỳm inhō kwỳ krēn kêt 'ātũm ne. Nhym kam Paur kàkam me àpēnh'ỳr tēn arỳm me

ipôkri djan memã kum,

—Ë, ba ar amã arẽ gar ama. Nã gãm ren ar amũja'ã ikôt akabẽn dji gwaj ren apêxtibê Kreta'ãnh arek wajêt. Ne ren kam badjumar mex nhym ren mỳjja'õ biknor kêt.

²² Jakam dja gar akubyn adjumar mex ne atỳx. Dja te kàrax wadjà nhym ngô kute gwaj bajõnh bĩn prãm kêtukumrẽx.

²³ Be, akamàtkam Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh'õ iwỳr bõx ne ikuri dja. Metĩndjwỳnh ta ne mã ijo ba, ba kum idjapênh ar iba.

²⁴ Kadjy mrãnh djwỳnhja ne imã, “Paur, on atĩn prãm kêt. Dja ga bẽnjadjwỳr raxbê Xedja kabem adjãmukumrẽx. Nhym aro'ã me mõrwã ne Metĩndjwỳnh arỳm akôt me kunĩ dja. Akôt dja me tyk kêtukumrẽx”, ane.

²⁵ Be, ã kute imã anhỳrkam dja gar adjumar mex. Mrãmri dja amikabẽn kôt ngõbê gwaj bapytàrkumrẽx. Metĩndjwỳnh kute gwaj bapytàrja ne ba tu amim kamnhĩxkumrẽx.

²⁶ Nhym kam mrãmri kôk 'itỳx dja apêxti'õ'ã gwaj bamẽnhkumrẽx. Kàraxmẽ ro'ã gwaj bamẽnhkumrẽx, ane.

Kàrax bika'êk'ã ujarênh.

²⁷ Nhym kam arỳm me inox'ã akatibê 14 apêx nhym akamàtkam ngô raxbê pyka kêt nhidjibê Angrikukam kôk 'itỳx ari: kàraxo ba. Nhym akamàt kô ipôkri kàkam me àpênh abenmã kum,

—Ë, kute akàx'ỳr kà arỳm mõr pyràk, ane.

²⁸ Ne kam koror jabej ngõ'ã kadjat'ã tu jakre nhym 'ã djudjêdjêbê 30 metu apêx. Nhym me kam

amak ngriren ajte 'ã kadjàt jakre. Nhym arỳm kàjbê krãn 'ã 27 metu apêx.

²⁹ Nhym kàrax kên'ã bika'êk karō me arỳm ngônhmã djudjêdjêti mẽ. Djudjêdjêti'ã kên 'ãpreja mẽn ajte ja mẽn ajte ja mẽn ajte ja mẽ. Nhym kên arỳm akubyn kàrax pynê. Nhym me'ã akatio wajêt ne arỳm axwe umar.

³⁰ Nhym kam kàraxkam me àpênh bit kute mebê amipdjur ne amijã maje kàrax kurũm katormã. Nãm me 'êx ne memã kum,

—Ba me kà ngrirekam djudjêdjêti'ã kên 'ãpreja'õ nhỹr ne o ikaton kà krwýt'ãnh kumê gê akubyn kà krwýt pynê, ane. Ne kam djudjêdjêti'ã kà ngrireo ruwn bit ngônhmã mẽnhmã.

³¹ Nhym Paur arỳm me krākamngônhmẽ mebê 100 nhõ bēnjadjwỳr'ỳr tēn memã kum,

—Dja me wã mōn arỳm utàr djà kêt ne me gadjwỳ apytàr djà kêt, ane.

³² Nhym me krākamngônh arỳm 'ỳr mōn 'ã djudjêdjêti kunĩ jakà. Nhym arỳm kà ngrire mebê ngônhmã nox ne akuno.

³³ Nhym arỳm akati tē nhym Paur arỳm memã arēn memã kum,

—Nã gãm ar kôk apêxkam amakbê amijajbu nhym arỳm ar ajã pi'ôk kamrêk amãnhkrut apêx.

³⁴ Ar atỳx kadjy gop on ar anhõ kwỳ krê. Ngõ kute ar apar prãm kêt kumrêx.

³⁵ Nãm ã memã anen arỳm djwỳ'õ by. Ne me kunĩ nhipôkri Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarēn kokij ne arỳm krēnmo krax ne.

³⁶ Nhym kam me kunĩ akubyn kĩnh ne ad-jwỳnhdjwỳ ò kwỳ krēno kumex.

37 Kàraxkam me ikunĩ ne me ikrãptĩ: Me kute me ijã akrebê 276.

38 Nhyim me õ kwỳ krẽn arỳm ajne. Ne kam kàrax kajkritmã ngõnhmã jênh rê. Atemã bàygogo 'yo jênh rê.

39 Nhyim arỳm akati. Nhyim me arỳm pyka pumũ. Nhyim me'õ kute amrêbê pyka pumũnh kêtikumrêx. Nhyim wãnh pyka kute aktã ngõ nhijêkam ngõ binhikrênhja. Nhyim me arỳm amybỳm kàrax kadjy omũ. Ne kam abenmã kum,

—E kum, gwaj 'ỳr kam mãn kàraxo wadjà gê umar mex, ane.

40 Ne kam arỳm kẽn kunĩ'ã djudjêdjêti 'ãpre bôn tu kum ire. Ne kã katê pynênh djà'ã djudjêdjê 'ãpre bô. Ne kam kã krwỳt'ãnh par'ã kubêkatio wabin 'ã kunhõ, kôk kute kàraxo mõi tỳx kadjy. Ne arỳm akàx'ỳr kàrax krão akêx ne.

41 Nhyim kam kàrax arỳm ngõ kute aben mok djà'ỳr bôx. Kam ne kororre. Ne mõi 'ã nõn arỳm 'ã nõr tỳx mex ne. Nhyim ngõ djàkã 'ity:x arỳm kàrax katê titik ne ka'êko mõi.

42 Nhyim krãkamngõnh ar abenmã kum,

—Mebê ijê tũm nox ne akàxmã rêr ne atỳxã àbir ne mã prõt kêttri gwaj me kupa, ane.

43 Nhyim krãkamngõnh nhõ bẽnjadjwỳr Paur'ã maje akubyn me unên memã kum,

—Kwãrĩk wãnh. Gê me rêrja kumrêx tu nox ne rên akàx'ã wabi.

44 Gê me rêr kêt pĩponh jamỳ nàr ngõ kute kã ka'êk jamỳn 'ã mekõt rê, ane. Ba me kam ikunĩ arỳm inox ne. Ne kam ikunĩ arỳm akàx'ã wabi.

28

Apêxtibê Matākam ar ba.

¹ Ba me arỳm wabi nhym me bajtem apêxtikam ar baja me imã,

—Apêxti ja nhidjibê ne Matã, ane. Ba me kam kuma.

² Nhym kam namẽ krykam apêxtikam me bajtemja kum me ikaprĩkumrẽx. Ne kam arỳm me imã kuton me imã kabẽn mextire.

³ Nhym Paur arỳm pĩ ngrà kwỳ karwàn kuwykam adjuw. Nhym kangã djàkrê kuwy pymaje pĩ ngrà kurũm katon arỳm Paur nhikra nhãn 'ã wajêt.

⁴ Nhym me arỳm ikra'ã kangã jêtkôt omũn abenmã kum,

—Be, tãmwãbê ne me par djwỳnh'õ. Jakam dja ty. Ngõ ne kute bĩn kêt nhym be, kangã dja kubĩ. Axwe pãnh dja ty, ane.

⁵ Nhym kangã ikra'ã wajêt nhym tu kum ikra wabê nhym arỳm kuwykam tỳm. Nhym kam tokry kêt ne.

⁶ Nhym me te Paur nhigot jabej. Nàr, me aêbê tyk ne tỳm karõ te 'ã ajkam ama. Te kam ama:n omũnho kumex. Omũnh 'ãtũm nhym ajmã kute kêt kumrẽx. Nhym kam me atemã kabẽn djin abenmã kum,

—Be, kubê ne metĩndjwỳnh'õ, ane.

⁷ Apêxti tãm kam bẽnjadjwỳr nhidjibê Pubriju. Õ pyka kuri ne ba me dja. Pubriju me imã,

—Inhõ kikrekam dja gar nhỹ, ane. Bar kam 'ỳr mõn kam nhỹ nhym arỳm me ijo djuw mex mexkumrẽx. Ba me kam kam inhỹr'ã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

⁸ Nhyam kam Pubriju bãm kute ir djwỳnhja kà kangron iku:w. Nhyam Paur arỳm 'ỳr wadjàn Metĩndjwỳnhmã o a'uw ne krã'ã ikra djin arỳm o mex ne.

⁹ Nãm Paur ã o ane nhyam kam apêxtikam me punu kunĩ 'ỳr bõx nhyam arỳm me o mex ne.

¹⁰ Nhyam kam me me imã mỳjja kumex ngã. Ba me kam arỳm inoxmã. Nhyam me arỳm apỳnh me imã mỳjja kĩnh djari kàraxkam kumex ne.

Krĩraxbê Rõma'ỳr mõrn bõx.

¹¹ Me inox kêttri ne apêxtikam me ijã mytyrwỳbê amãnhkrut ne ikjêkêt apêx. Ba me arỳm inox ne. Krĩraxbê Arexãkam me õ kàraxkam inox ne. Nãm me amrêbê amex jamãrbê apêxti'ãnh kàraxja nhõ. Kàrax krwỳt'ã ne me karõ amãnhkrut wajêt. Ja nhidjibê ne Kaxu. Nhyam ja nhidjibê Põr.

¹² Ba me inox ne mõ:n kam krĩraxbê Xiraku'ãnh kàrax nhõ. Nhyam me ijã akati amãnhkrut ne ikjêkêt apêx.

¹³ Ne kam ajte inox ne pyka 'ãnh mõ:n kam krĩraxbê Reguju'ỳr bõx. Ne kam me aà'ã mõ: nhyam me ijã akati. Nhyam kam kàjmã kòk wabê ba me ajte akatikam krĩraxbê Poteroj'ỳr bõx ne 'ãnh kà nhõ.

¹⁴ Bar kam wabin Jeju kukwakam me kute abeno kamy kwỳ jabej ne memã ikato. Nhyam me ar imã,

—Dja gar inhũrkwãkam nhỹ, ane. Bar kam nhỹ. Nhyam ar ijã akatibê 7 apêx. Bar kam itekõt krĩraxbê Rõma'ỳr mõ.

¹⁵ Nhyam kam me amũ krĩraxbê Rõmakam Jeju kukwakam me kute abeno kamymã ar ijarẽ. Nhyam me arỳm ar ikutã mõ, kute ar ikajpar kadjy.

Ne kam Apiju'ãnh djwỳ jamỳnh djãmẽ me òt djàbê 3mẽ kam bōx. Bar kam me'ỳr bōx. Nhyam kam Paur me omũn arỳm Metĩndjwỳnhmã amikĩnh jarẽn akubyn tỳx ne.

¹⁶ Ba me kam mō:n arỳm krĩraxbê Rōma'ỳr bōx. Nhyam kam krākamngōnh krãptĩ: kubê 100 nhō bẽnjadjwỳrja mebê ijê tũmo bōx. Me nêje ku'ê djwỳnh nhō bẽnjadjwỳrmã mebê ijê tũm kunõ bōx. Nhyam arỳm mebê ijê djàkam mebê ijê. Nhyam be, me Paurmã kum,

—Ga dja ga anhō kikrekam nhỹ. Krākamngōnh pydjibit dja anêje nhỹ, ane. Nhyam kam me'õ nhũrkwã purokam nhỹ.

Kute Rōmakam mebê idjaermã amijarẽn.

¹⁷ Nhyam kam arỳm Paur'ã akatin akatin akati nhyam arỳm amiwỳr mebê idjaer rũnh 'uw nhyam me 'ỳr bōx ne arỳm 'ã akuprõ. Nhyam kam memã kum,

—Akmere ar, djãm me babê idjaerkam ne ijaxwe'õ? Nàr djã ne ba me bakukãmãkjê kukràdjà'õo ajkẽ? Arkati. Ijaxwe kêt nhyam Djeruxarẽkam me arỳm ibê ijên krĩraxbê Rōmakam me jamã ikanga.

¹⁸ Nhyam me pĩne ijaxwe jabej ikukij ne ima. Nhyam bẽnjadjwỳr ar ijã abenmã kum, “Ren bĩn kadjy axwekumrẽx gwaj ren arỳm kubĩ. Nhyam be, kati. Axwe kêtumrẽx”, ane. Ne bit kute imã ikra karo ba itẽmmã.

¹⁹⁻²⁰ Nhyam mebê idjaer mã kabẽno bẽnjadjwỳr ar apa. Ba kam aminêje arkum, “Ba gop bẽnjadjwỳr raxbê Xedjamã aminêje ikabẽn jarẽ”, ane. Nhyam

ar arỳm amrē 'ỳr ijano ba tēn bōx. Dja ba am-inėje Xedjamā ikabēn jarē. Djām ije kum inhō me wỳnhbē idjaer jaxwe'ō jarēnhmā? Arkati. Imā inhō me wỳnh jabēkam ne ba amiwỳr ar ajuw. Ije ar apumũnh ne ar amā ikabēnmā ne ba amiwỳr ar ajuw. Ē, ba ar amā arē gar ama. Dja Metĩndjwỳnh akubyn me tyko tĩn. Mebē idjaer ne me tu amiwỳr me akubyn tĩn kamnhĩxkumrēx. Badjwỳ ne ba tu amiwỳr kamnhĩxkumrēx. Ije amiwỳr kamnhĩxkam ne me arỳm kàxiràx jao idjuwpre. Nām ã Paur memā ane.

²¹ Nhyr kam me kum,

—Pykabē Djudējakam ne me nĩnh ar imā ajā pi'ōk no'ōk kēt. Nhyr mebē idjaer'ō nĩnh bōx ne kute ajā mỳjja'ō jarēnh kēt.

²² Be, pyka kunĩkōt me kute me kukràdjaja japrỳo ba. Jabit ne bar kuma. Nhyr be, ar ba ne bar ije 'ã adjujarēnh mar prām, ane.

²³ Ne kam kute mar kadjy kum akati'ō jarē. Nhyr kam me kute kum akati jarēnh bōx nhyr me krāptĩ Paur nhũrkwāmā wadjà. Nhyr kam kryràm memā ujarēnhmo krax ne akamàtkam o ino re. Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo ba'ã memā ajarē. Nām memā Mōjdjē kukràdjà jarēn Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh kunĩ kabēn jarē. Ne me kabēn kōt memā kum,

—Ga, pi'ōk kōt Jejubē me banhō Bēnjadjwỳrbē kumkatija pumũ. Kubē Krituja pumũ. Dja gar tu amim Jeju markumrēx. Nām ã memā anhỳro nhỳ.

²⁴ Nhyr me kwỳ tu amim kabēn markumrēx. Nhyr me kwỳ amim kabēn mar kēt.

²⁵ Ne arỳm kabẽno aben japanho kumex ne arỳm ajmà. Nhyim me bimành kêtri Paur memã kum,

—Idjaij ne amrêbê: Metĩndjwỳnh Karõ kukwakam me akwỳ'ã kabẽn jarẽ. Mrãmri ne arẽnhkumrẽx. Nãm me bakukãmãremã kum,

²⁶ “Me'ỳr tẽn memã ikabẽn jarẽn memã kum,

'Dja ga me maro aku'ê kajgon mar kêt ne, kukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja mar kêt ne. Ne omũnh kajgon amim omũnhkumrẽx kêt.' Mỳkam?

²⁷ Bir, arỳm ne ga me adjumar djàkam ajamakkre kêt ne ajamakkre jaduj ne tu ano ngõr. Nã gãm me arĩk ã ibê amijo abao ane. Mỳkam?

Bir, aje anoo omũnh kêtmã ne aje ajamako mar kêtmã ne aje ikukràdjà'ã mỳjja kute amijakreja adjumar djàkam mar kêtmã ne aje iwỳr amijo akẽx ba ije me ajo mex kêtmã. Nã gãm me ibê ã ajamakkre kêtmẽ ano kêtõ ane.”

Nãm ã me bakukãmãre Idjaij ane. Nhyim me bakukãmãre aben djô'ã arẽno mõi. Arẽno mõi tãmtã arỳm me awỳr o bõx. Tũ:mràm ga me akam-ingrãnyre ã ikabẽn mar kajgoo ane.

²⁸ Me aje ikabẽn mar kajgokam dja Metĩndjwỳnh arỳm me bajtemmã ijano. Dja ba memã Metĩndjwỳnh kute me utàr'ã ajarẽ nhyim me arỳm tu amim markumrẽx nhyim kam arỳm me axwebê me utà. Nãm ã memã ane.

²⁹ Paur mebê idjaermã arẽnh pa nhyim me arỳm mã kubê mõi. Ne aktã kabẽno aben japanho mõi.

³⁰ Nhyim kam Paur ta aminhũrkwākam arek krĩ nhyim 'ã amex ne ajte 'ã amex. Paur ta õ pi'òk kaprĩõ õ kikre djwỳnhmã ũrkwãõ pãnh. Nãm

ũrkwãkam nhỹ nhym me mã 'ỳr ban bõx nhym mã kam me kunõo djuw mex.

³¹ Ne kàj bê Metĩndjwỳnh kute amim me utàr ne ar meo baja'ã memã ujarẽnho krĩ. Ne mã memã Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu'ã kukràdjà jarẽnho krĩ. Nãm kum me uma kêt ne ã memã arẽnho ane. Nhym me'õ kubê àptàr kêt kumrẽx. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560